

Pogodba za cesto do Vinice je že podpisana

Te dni je novomeško Cestno podjetje podpisalo z republiškim cestnim skladom pogodbo o modernizaciji ceste od Kanižarice do Vinice. Cesta bo veljala 7.400.000 din, del tega pa bodo prispevali občani s samopriskom in črnomeljska občina, ki bo morala zagotoviti 1 milijon din. Zavoljo tega bo odložena večina drugih komunalnih del, predvidenih za letoš. Z deli bodo začeli kmalu, gradnja pa bo potekala najbrž od Neraja v obe smeri.

Protestna resolucija

S skupščine ZZZB NOV v Krškem so 6. aprila poslali Jugoslovanski ligi za mir protestno resolucijo, s katero obsojajo zahrbten umor duhovnega vodje in borca za enakopravnost ameriških črncev dr. Martina Luthra Kinga.

Cena potnih listov

Več občin je že znižalo ceno potnih listov, v kočevski pa še ne razmišljajo o tem. Pravijo, da bo občinska skupščina znižala ceno, ko bodo to storile vse ostale občinske skupščine. Sami pa z znižanjem ne bodo hiteli, ker se boje, da bi imeli občinski proračun zato premalo denarja.

Prazni vagoni so obstali na tirih

Komaj so Jugotranin, Konusov obrat iz Sevnice, toliko modernizirali in organizacijsko utrdili, da lahko posluje brez izgube, je prejšnji teden že zmanjkalo taninskega lesa. Obstali so prazni vagončki okoli obrata, delavci so odšli na plačan letni dopust, nekaj pa jih opravlja redno letno popravilo strojev in naprav.

POSVET O DOLENJSKEM SREDNJEM ŠOLSTVU

Ni razloga za ukinitve šol

Ukinitve krške STŠ bi bila rana za vseh sedem dolenskih občin

Predstavniki izobraževalnih skupnosti iz črnomeljske, metliške, novomeške in trebanjske občine so na posvetu, ki ga je 4. aprila v Novem mestu sklical republiški sekretariat za prosveto in kulturo, razpravljali o nekaterih perečih vprašanjih srednjega in strokovnega šolstva.

Na posvetu so povedali, da na Dolenjskem, kjer imamo precej manj srednješolcev kot v drugih slovenskih območjih, ne bi smeli ukiniti nobene srednje in strokovne šole, marveč bi jih morali še nadalje izpopolnjevati, jih

utrjevati in denarno tako podpirati, da bi bile sposobne izobraževati kader, ki bi lahko takoj dobil zaposlitev v gospodarskih in drugih dejavnostih.

Za krško srednjo tehniško šolo, ki jo nekatere republiške analize predvidevajo za ukinitve, so na novomeškem posvetu povedali, da mora ostati. Poudarili so, da je to šola skupnega dolensko-spodnjeposavskega območja, zato ukinitve ne bi zadela rane le eni, marveč sedmim občinam.

Udeleženci posveta so navedli več podatkov, ki neizpodbitno govorijo v zaključnem območju dolenskega srednjega in strokovnega šolstva. Svojevrsten dokaz za to so tudi pogostni dogovori med občinami na tem območju o skupnem financiranju srednjih in strokovnih šol.

Ukinjanje srednjih, strokovnih in drugih šol ni združljivo s potrebnimi zainteresiranih občin, bilo bi tudi korak nazaj v razvoju šolstva, zato tudi ni mogoče podpirati težnj po koncentraciji šol v gospodarsko močnejših krajih, so poudarili predstavniki izobraževalnih

skupnosti. Koncentracija šol bi, kakor so se povedali, povzročila, da bi se ob tako majhnem številu študentov lahko šolalo neprimerno manj otrok kot zdaj.

Pionirji poljanske šole pozorno poslušajo besede, ki jih pionirji-kurirji s kurirčkovo pošto pošiljajo na pot za 78. rojstni dan predsedniku Titu (Foto: Mirko Vesel)

Kurirčkova pošta že na poti

V ponedeljek, 8. aprila zjutraj, je iz Občine izpred hiše, kjer je bila v letih 1944 in 1945 komanda releskih kurirskih postaj Slovenije in od 1943 do 1945 tudi TV 15, šla

po krajšem partizanskem mitingu, ki so ga pripravili pionirji s podružnične šole v Poljanah, na pot kurirčkova pošta. Torbo s kurirčkovo pošto je v imenu občinske Zveze DPM Ivan Grašič izročil Jožetu Šporarju, Zalki Križni in Francu Kapšu, učencem višjih razredov osnovne šole v Dolenjskih Toplicah. Okoli desete ure je kurirčkova pošta prispela v Dolenjske Toplice, kjer so jo sprejeli z velikim partizanskim mitingom. Tega dne so imeli partizanski miting tudi pionirji — kurirji v Žužemberku. Dne 20. aprila ob 16.30 bo podobni miting tudi na Prešernovem trgu v Novem mestu. Istega dne dopoldne ob 10. uri se bodo na Jugorju (onstran Gorjancev) ob predaji kurirčkove pošte srečali belokranjski in dolenski pionirji —

kurirji ter imeli skupen partizanski miting in partizansko kosilo.

OB MODI STALIŠČ ŠE ENO STALIŠČE:

Nekaj novega: DELATI!

Navada je pri nas, da vsako stvar najprej na dolgo in široko premelujemo na sejah in sestankih, nato pa — nič ne naredimo! Precej »političnih« prijemov tako ni bilo učinkovitih in precej različnih vplivov, od Zahoda do Cerkve, je načelo našo politično enotnost. V večini družbeno-političnih organizacij, od komunistov do mladine, sicer čutimo neko novo zagnanost, nove načrte za reorganizacijo in sploh željo po nečem NO-VE-M. Vendar vse kaže, da si navzlic prizadevanju še niso povsod na jasnem, kakšno naj bi bilo to NO-VO zdravilo. Če nič drugega, bo prav gotovo treba vsaj — delati. To se pravi biti z ljudmi, pa čeprav pri urejanju okoliščin pustne maškarade! Uh, kako prostaško, kaj ne?

In na žalost precej »političnih« delavcev tega sploh ne zna! Njihova stro-

ka so namreč sestanki, na katerih je 11 ali 14,8 odstotka vabljenih občanov, ker so drugi, recimo, raje doma pred televizijami sprejemniki in občudujejo Ben Quicka. Kriva je brez dvoma televizija! Ali pa je kateri izmed takih »političkov« že kdaj pomislil, da bi smel po načelih nagajevanja po učinku potegniti pravzaprav samo 11 odstotkov osebnega dohodka? Če mu ta posel ne gre, se še vedno lahko zgleduje pri novomeškem »LABODU«, kjer delavko, če ne izpolnjuje vsaj 80 odst. norme, pošljejo spet v začetniški tečaj s 15 jurji plače na mesec!

Seveda bodo tudi sestanki še potrebni, a raje po delu kot pred njim! Bolje je malo grešiti pri velikem delu, kot pa malo ali nič delati. Dokler bomo samo »stali na stališčih«, ne bomo prišli nikamor naprej...

M. MOSKON

Načrti mladih iz 6 občin

V začetku maja bo na Japetiču na Hrvaškem srečanje hrvatskih in slovenskih mladincev

Trebanjski in brežiški občinski komite ZMS je prejšnji teden obiskala skupina zastopnikov mladine iz občine Samobor in Jastrebarske.

Kot smo že poročali, se je mladina štirih hrvatskih občin: Samobora, Jastrebarskega, Velike Gorice in Zaprešiča, odločila tesneje sodelovati z mladino trebanjske in brežiške občine. Dogovorjeno je, da bodo mladi iz teh krajev junija začeli graditi v Samoboru mladinski dom in muzej »5 sekretarjev SKOJ«. Iz trebanjske občine se bo te akcije udeležilo 10 do 12 mladincev.

Za vsak mesec je določeno tudi po eno športno tekmovanje. 28. aprila bo v Zaprešiču tekmovanje v namiznem tenisu, v maju v malem nogometu v Jastrebarskem, v Trebnjem pa bo v enem izmed kasnejših mesecev tekmovanje v šahu.

Ob obisku v obeh slovenskih občinah so hrvatski mladinci izmenjali izkušnje in misli s slovenskimi mladinci, dokončno pa so se tudi dogovorili, da bodo v maju, mesecu mladosti priredili srečanje na Japetiču, 871 m visokem hribu nad Jastrebarskim in Samoborom.

Novomeščani gredo v Bihač

V soboto, 13. aprila, bo mladinska delegacija iz Novega mesta odpotovala v goste mladini v Bihač in ji tako vrnila obisk. Mladinsko delegacijo Novega mesta bodo zastopali člani občinskega komiteja ZMS in najboljši aktivisti iz nekaterih mladinskih aktivov.

Obračun Slovenske izseljenske matice

Jutri, 12. aprila, bo ob 9.30 v klubu poslancev v Ljubljani XI. redni občni zbor Slovenske izseljenske matice, na kateri bodo razpravljali o letnem poročilu in lani opravljenem delu matice. Delegati podružnic in člani glavnega odbora bodo sprejeli tudi načrt dela za l. 1968 in dopolnili pravila matice, o čemer bomo več še poročali.

18.000 kopalcev v dveh bazenih

Od januarja do marca je obiskalo zaprti zimski bazen v Čateških Toplicah 18.000 kopalcev. Za to obdobje je ta številka presenetljivo visoka.

Uprava zdravilišča prireja za razstavljalce na zagrebškem velesejmu pomladno noč 18. aprila. Igrali bodo Zadovoljni Kranjci.

Gozdovi v plamenih

2. aprila je lokomotiva, ki je vlekla tovorni vlak po belokranjski železnici, zanelila gozd pri Gradcu. Škode je za 9140 din.

6. aprila je popoldne iskra iz lokomotive zanelila ogenj v gozdu Alojza Stanišiča in drugih posestnikov v Sumju pri Birčni vasi. Škode je za 8000 din.

6. aprila je popoldne gorelo tudi v gozdu Franca Gazvode in njegovega soseda Franca Deželana v Starem borštu pri Brusnicah. Ogenj se je razširil z roba gozda, kjer je Gazvoda prejšnji dan zažigal grmovje in suho travo. Škode so ocenili na 1500 dinarjev.

- ☐ KAJ SE JE ZGODILO NA POTI NA MARS?
- ☐ Radiogram iz Moskve — Washington si oddahne!
- ☐ SKRIVNOSTNI RDEČI PLANET OSVOJEN

V prihodnji številki DOLENJSKEGA LISTA nova slikanica Boža Debeljaka:

BRODOLOM V VESOLJU

20 tednov — zanimivih in napetih za staro in mlado!

Ne zamudite izstrelitve!

OD 11. DO 21. APRILA

Med 14. in 16. ter okrog 21. aprila močnejše padavine z ohladitvijo. V ostalem po večini lepo in večkrat vetrovno vreme, vendar so možne manjše krajevne plove.

Dr. V. M.

tedenski mozaik

Položaj na Poljskem je še vedno precej napet. Po številnih in hudih študentskih demonstracijah v več mestih so oblasti prešle v protinapad in zdaj oblozijo s različnimi elementi, da so izzvali študentske nered. Ti sovražni elementi so po mnenju oblasti v glavnem židovskega izvora. Poljski študenti, ki jih imajo na Poljskem, so gotovo resne in tudi objektivne, način na kakršen jih skušajo reševati s tem, da krivdo zvalijo na žide pa ni preveč resen in upravičeno povzroča mnoge dvome. Poveljnik ameriškega vojaškega oporišča na področju Panamskega prekopa general Robert Porter je te dni izjavil, da »prizadevanje Sovjetske zveze, da bi navezala prijateljske stike in redne diplomatske odnose z državami Latinske Amerike pomeni dolgoročno grožnjo za varnost zahodne poloble. To tipično izjavo, značilno za mnenje dela ameriškega soldateske si je vredno zabeležiti, saj je prekrasen dokaz histerične mentalitete tako imenovanih »jastrebov« za katere nevarnost niso topovi, ampak prijateljski stiki. Na univerzi v Havani na Kubi so študentom prepovedali nositi dolge lase, brade, brke in ozke hlače. Samo starejši študentje, od katerih imajo nekateri že več kot 40 let, bodo še lahko nosili brke, toda tudi ti jih bodo morali pristriči na spodobno mero. Za zdaj še ni znano, kakšna bo usoda mini krih. Doslej so jih prepovedali samo na medicinski fakulteti havanske univerze. Popularnost generala de Gaulle, ki je zadnje mesece nekam kopnela, se je zdaj spet začela dvigati. Po zadnji anketi, ki so jo izvedli te dni, je zdaj kar 61 odstotkov Francozov zadovoljnih s svojim predsednikom, medtem ko jih je bilo še pred kratkim zadovoljnih z njim samo 56. General lahko spet mirneje spi...

Odmev „zlate mrzlice“

Kar se zadnje mesece dogaja v gospodarskem življenju zahodnih dežel, vsekakor zanima tudi Jugoslavijo, nje gospodarske in politične kroge. Določena znamenja že kažejo, da se Zahod polagoma rešuje iz ekonomske krize, v kateri je že nekaj let. Pojavljajo pa se nove težave, in sicer na področju denarne politike.

Devalvacija oziroma zmanjšanje vrednosti angleškega funta, je precej pretresla vse denarni sistem Zahoda. Pred določenim časom je bila postavljena tudi zahteva o devalvaciji ameriškega dolarja, edine valute, po kateri so se obračunavale vse druge valute na svetu. Ta zahteva je prišla v času, ko so bankirji na Zahodu začeli zapirati svoje trezorje pred navalom kupcev, ki so se hoteli rešiti dolarskih bankovcev in jih zamenjati za »plemenito rumeno kovino« — zlato. Ta zlata mrzlica je spravila v nered poslovanje največjih svetovnih borz v Londonu, Zürichu in New Yorku.

POSLEDICE V NAŠEM GOSPODARSTVU

Zadnji čas prihajajo novice o ponovni oživitvi gospodarske aktivnosti na tržiščih Zahodne Evrope in Severne Amerike. To pomeni, da se bo sedanje stanje kolikor toliko poboljšalo, če že ne bo premagana denarna kriza na Zahodu.

Mnogi strokovnjaki so mislili, da bo kriza, ki je zajela razvite dežele na Zahodu, prizadela tudi razvoj naše zunanje trgovinske izmenjave. Kot vse kaže, je bila bojazen neupravičena. Saj Jugoslavija niti v minulem razdobju ni izkoristila vseh možnosti, ki so ji bile dane. Temu je bržkone kriva naša neorganiziranost glede izhoda na zunanje tržišče, zlasti na tržišče »evrstev« valute. Naša zunanjetrgovinska podjetja niso uspela, da bi dočela zadovoljiti potrebam in možnostim proizvajalcev. Pokazalo se je že, da je neposredna povezava proizvajalca s tržiščem veli-

ko ugodnejša in bolj smotrna. V zunanjepolitičnem odboru zvezne skupščine poudarjajo, da bo neposreden pojav proizvajalca na tujem tržišču nedvomno pospešil razvoj sodelovanja s tujimi partnerji.

NA NOVA TRZIŠČA

Naša država se zelo zani-ma za razvoj odnosov z deželami članicami Skupnega evropskega trga, čeprav predstavlja ta trg še precej zaprto ekonomsko celoto. Naši proizvajalci iščejo poti tudi za nastop na tržiščih Skandinavije, ZDA in Kanade.

V izčrpnih razpravah odbora za zunanje zadeve zvezne skupščine je bilo poudarjeno, da je v prihodnjem razdobju treba obogatiti oblike trgovinske izmenjave s področjem »evrstev« konvertibilne valute. Ena izmed teh oblik so lahko mešana podjetja, za katera se inozemski partnerji močno zanimajo. Tudi kooperacija obeta lepe uspehe.

Jugoslovanska trgovska izmenjava je znašala v zadnjih letih približno 3 milijarde dolarjev letno. Od te vsote je odpadlo na konver-tibilna področja okrog milijardo in 700 milijonov ameriških dolarjev! To je velika vrednost, ki pa bo v prihodnjih letih in mesecih gotovo še povečana, in ne samo v

Naš predsednik Josip Broz Tito je bil na Japonskem zelo lepo sprejet. Med ogledom Tokia v torek popoldne sta se z ženo Jovanko takole slikala med japonskimi dekletki iz restavracije Cincan-so, ki so za to priložnost plesale v jugoslovanskih narodnih nošah.

odnosu na konvertibilna tržišča sveta, ampak tudi na širokem področju celotne jugoslovanske politike uvoza in izvoza. Zato čaka našo zunanjo trgovino, zlasti pa proizvajalce, bolj organiziran in enoten nastop na mednarodnih tržiščih. To je obenem tudi učinkovita pot, da se naša dežela vključi v mednarodno delitev dela.

M. GAVRILOVIĆ

tedenski zunanjepolitični pregled

V torek so v Atlanti pokopali črnega voditelja in dobitnika Nobelove nagrade za mir dr. Martina Lutherja Kinga, ki je padel kot žrtev rasnega nasilja in nestrpnosti. Pogreba so se udeležili tudi najvišji ameriški držav-niki, ki so s tem dejanjem hoteli izpričati svoje neso-glasje z nasilnimi metodami. To je vsekakor dobronamer-ne gesta, toda ob njej je vse-eno treba poudariti, da do-bra volja in obsojanje na-silja nista dovolj za rešitev najhujše raketne rane ame-riške družbe — rasizma. Kljub lepim besedam iz ust najvišjih državnih in kluč-ko predsednika Johnsona, ameriški kongres še vedno odlaga in zavlačuje izglaso-vanje zakona o državljan-skih pravicah, ki bi pomenil vsaj prvi korak k stvarnemu re-ševanju nakopičenih pro-blemov. Lepe besede tudi ne morejo zajeziti vinara ogor-čenja, ki se je po umoru Kinga razdivjalo v plaz na-silja, ki je zajel več kot šest-deset ameriških mest, zahteval okrog trideset člove-ških življenj, več kot tisoč ranjenih in velika sto gmot-no škodo. Nepešano odla-ganje ureditve tega bolečega vprašanja je voda na mlin skrajnežem med belci in črnci, ki zanikajo vsako drugo pot razen nasilja. Posledice tega so leto za leto hudi rasni nemiri, kri na ulicah ameriških mest, požgane čer-ti in kopicenje sovraštva. In čeprav odgovorni ame-riški krogi obsojajo nasilje, se ni mogoče izogniti misli, da so vendar sokrivi za vse to, kajti manj bi bilo nasi-lja in skrajnosti, če bi bili zares pripravljeni resno in odgovorno reševati že zdav-naj dozorele probleme odno-sov med dvema rasama.

V Vietnamu so se stvari vendarle začele obračati na pot, ki daje upati, da bo končno le prišlo do miru. Doseženo je načelno sogla-sje o mirovni pogodbi med Američani in Severnim Vietnamom in trenutno je v teku živahna diplomatska dejavnost, da bi določili kraj pogajanj in nekatere podrobnosti. Boji sicer še trajajo, vendar postopoma popuščajo. Ameriška letala zadnje

dni ne bombardirajo več se-verno od 19. vzporednika, ameriške čete se umikajo v oporišča in večja mesta, končali pa so se tudi dvainse-demdesetdnevni ogorčeni bo-ji pri oporišču Khe Sanh. Vse to dokazuje, da je tokrat pripravljenost na mirno re-šitev resna na obeh straneh in samo upamo lahko, da bosta obe strani znali izko-ristiti priložnost za mir, ki jo zdaj imata.

Češkoslovaška je v pone-deljek dobila novo vlado, ki jo vodi bivši predsednik državne planske komisije in

Kopičenje sovraštva

znan gospodarski strokov-njak Oldřich Cerník. V novi trindvajset članski vladi je le osem starih ministrov, vsi drugi pa so ljudje, ki so aktivno sodelovali v sedanji mirni revoluciji na Češkoslovaškem in stali v prvih vrstah boja proti stari kon-servativnim silam. Konec prejšnjega tedna se je za-ključil tudi plenem CK KPC, ki je sprejel velike personal-ne spremembe v predsedstvu CK in tako praktično očistil ta organ vseh nasilcev kon-servativnih pogledov. Tako je Češkoslovaška dobila no-vo najvišje partijsko in dr-žavno vodstvo, ki je zdaj skoraj izključno v rokah progresivnih sil. S tem se je končala prva etapa češko-slovaške mirne revolucije. Toda zlom in odstranitev s položajev konservativnih in dogmatskih sil še ne pome-ni, da je boj za novo obliko socializma na Češkoslovaškem že končan. Zdaj se za-čenja drugo obdobje, ki bo na zunaj bolj umirjeno, ven-dar pa nič manj težko in še bolj dolgotrajno. Zdaj gre za to, da je treba postaviti na noge češkoslovaško gospo-darstvo, mu zagotoviti dina-mičen in moderen razvoj, ter tako ustvariti najbolj u-june razmere za glavni cilj — povišanje življenjske ra-vni. To bo nedvomno teža-va naloga, ki bo od vseh, ne le od partije zahtevala mnogo naporov in tudi žr-tev. Naprednim silam, ki se borijo za družbeni, gospodarski, politični in kulturni pre-porod Češkoslovaške bo po zadnjih dogodkih delo olaj-šano vsaj toliko, da je odpor nasprotnikov novega strit in da imajo proste roke za ure-ničevanje svojih ciljev in zamisli.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

■ **RAZPRAVA O VARSTVU USTAVNOSTI** — Republiški in organizacijski politični zbor republiške skupščine sta razpravljala o dosedanjih izkušnjah varstva ustavnosti in zakonitosti v Sloveniji in o tem, kaj bi bilo treba na tem področju izpopolniti.

Do konca lanskega leta je Ustavno sodišče SR Slovenije obravnavalo nekaj več kot 200 vlog. Največ ustavnih sporov je uperjenih proti raznim občinskim odlokom (108), množijo pa se vloge zoper nekatere republiške predpise (doslej 68) in akte delovnih organizacij. Ustavni spori se nanašajo največ na zadeve s področja komunalnega gospodarstva in gradbeništva (komunalni prispevki, razlastitve itd.), socialne-ga zavarovanja (pokojninski si-stem, zdravstveni prispevki kmetov, prosta izbira zdravnika itd.), gozdarstva (določanje gozdno gospo-darskih območij), samoupravnih pravic (krajevni samopriskpek, predpisi z učinkom za nazaj, prisil-ne uprave) rabe slovensčine in de-lovnih razmerij. Doslej je Ustavno sodišče ugodilo dobri četrtini pred-logov.

Razprava je opozorila na števil-na odprta vprašanja, ki vplivajo na izvajanje ustavnosti in zakoni-tosti. Med temi naj omenimo: ne dovolj izdelan pravni sistem, mnogi zakoni niso dovolj vsklajeni z ustavo, še neizvedena razmejitev med zakonodajno funkcijo federa-cije, republike, občin in delovnih organizacij, kar jemlje pobude zla-sti delovnim organizacijam, da bo-do svoje notranje zadeve bolj ure-jale z lastnimi, izvirnimi akti.

■ **SINDIKATI V SAMOUPRAV-NEM SISTEMU** — Izvršni komite

CK ZKS je razpravljal o delu ko-munistov v sindikatih. Pri tem je bilo poudarjeno, da se mnoge sin-dikalne organizacije preveč zadržu-jejo pri nekdanji, klasični usmerje-nosti in metodah sindikatov. Hitre-je naj bi se prilagajali samouprav-ljanju, katerega sestavni del so.

Komunisti ne smejo podcenjeva-ti dela v sindikatih, še zlasti v po-družnicah, saj je ravno to prilika, da stališča ZK soočajo neposredno med sindikalnim članstvom.

Današnje sindikalno delo je pre-več forumsko, in to je eden pogla-vitnih razlogov, da ni dovolj učin-

Izpopolnjevanje varstva ustavnosti in zakonitosti

kovito in da zato mnogi sprašujejo, zakaj sploh plačujejo sindikalno članarino.

■ **DRUŽBENI POLOŽAJ MLA-DINE** — Dne 16. aprila bo central-ni komite Zveze komunistov Slove-nije razpravljal o družbenem polo-žaju mladine, o uveljavljanju nje-nih samoupravnih težej in nalogah komunistov na tem področju.

■ **STO LET »SLOVENSKEGA NARODA«** — V Mariboru so pro-slavili 100-letnico, odkar je začel izhajati — najprej v Mariboru, kasneje se je preselil v Ljubljano — »Slovenski narod«. Prvi urednik je bil dr. Anton Tomšič, po njegovi smrti leta 1871 pa je prevzel ured-

ništvo pisatelj Josip Jurčič. Obema so zdaj odkrili v Mariboru spo-minsko ploščo.

Ob 100-letnici so bile podeljene tudi Petkove nagrade za najboljše fotografije in Tomšičeve nagrade za najboljša novinarska dela v lan-skem letu.

■ **SPROSTITEV CEN TEKSTI-LA** — Zvezni izvršni svet je skle-nil ukiniti administrativno določe-ne cene tekstilnega blaga. Cene bo-do odslej določala podjetja sama. To naj bi prispevalo k temu, da bo na trgu večja izbira tekstila. Ra-čunati je, da bo zares kvalitetno in modno blago odslej morda neko-liko dražje, pocenilo pa se bo povprečno blago. Upajmo, da tek-stilne tovarne ne bodo šle na splošno podražitev, ker bi to udarilo njih same, saj imajo najmanj pol-drugomesečno proizvodnjo nepro-danih zalog.

■ **TAKSE ZA POTNE LISTE** — Upravni odbor Turistične zveze Ju-goslavije je predlagal zvezni skup-ščini, naj ponovno obravnava takse za potne liste in vizume ter jih po-ceni. Letošnje povišanje teh taks je namreč neugodno vplivalo na turizem.

■ **PRED ZDRUŽITVIJO »ISKRE«** IN RIZ — Dne 22. aprila bodo ko-lektivi »Iskre« in Radioindustrije Zagreb na referendumu glasovali o predlogu, da bi se podjetji združili.

■ **CENE NA JADRANU** — Ho-telsko gostinska podjetja vzdolž vse jadranske obale poročajo, da v primerjavi z lanskim letom niso podražile prenočišč in hrane. Po-nekod trdijo, da se cene celo rahlo znižali.

Upajmo, da se bomo o tem lahko tudi sami prepričali!

Mar je Zveza borcev zveza upokoјencev?

Gotovo je še prezgodaj govoriti, da so rešeni vsi socialno-ekonomski problemi borcev. Vendar je njihov materialni položaj neprimeren boljši kot kdaj prej. Morda smemo celo verjeti tistim, ki trdijo, da bodo si borci razmeroma kmalu imeli vse osnovne pogoje za življenje, tudi stanovanje.

Ob tej optimistični napovedi naj omenimo neko stalno prisotno vprašanje: ali naj bo zveza borcev narodno-osvobodilne vojne »prava« družbeno-politična organizacija?

POJMOVANJA

Protislavlja v pojmovanju organizacije ZB pri nas niso

slučajna. Zveza borcev ni in ne more biti klub vojaških veteranov (kot je to na Zahodu) že zato ne, ker naša revolucija ni bila samo vojna.

Zveza borcev pa tudi nikoli ni mogla biti ne samo socialna ali celo dobrodelna stanovska organizacija. Res so jo nekateri tako pojmovali in morda jo še danes. Tako pojmovanje ima tudi neko opravičilo: v splošni revščini po osvoboditvi je bilo seveda najprej treba pospešeno reševati materialne probleme udeležencev revolucije.

Skrb za materialni položaj borcev je bila po vojni, kot je še tudi danes, zadeva dolga

in obveznosti naše družbe. Razen že omenjene misli, da je uresničevanje te obveznosti edina naloga zveze združenj borcev NOV, je bilo slišati tudi mnenje, da je to organizacija privilegiranih. Odveč je vsaka polemika s takimi pojmovanji in nazori, ker sta jasna njihov idejni vir in politično ozadje.

DEJSTVA

V luči vseh teh pojmovanj in dejstev, da v bližnji prihodnosti res lahko pričakujemo, da bo poskrbljeno za vse borce, dobiva tudi vprašanje prihodnje usmeritve zveze združenj borcev NOV v sedanjem razdobju družbenega in političnega razvoja še nov pomen. Udeleženci revolucije so se očitno znašli in vključili v družbeno in politično delo v Zvezi komunistov, v SZDLO, v državnih, republiških in občinskih organizacijah, kakor tudi v samoupravnih organizacijah v gospodarstvu. To je tudi prav, saj so borci v tem pogledu enakopravni drugim državljanom. ZB torej sploh nima potrebe, da svojo orientacijo išče izključno kot »prava« družbeno-politična organizacija v klasičnem smislu te besede.

Pač pa mora biti zveza borcev organizacija, ki bo udeležence revolucije kot zelo pomembno silo zbiralala in organizirala v konkretnih ustvarjalnih naporih naše so-

cialistične skupnosti. Praksa je že pokazala upravičenost in potrebo takega dela zveze združenj borcev NOV.

Borčevska organizacija mora zato najti tudi nove metode dela in vključevanja svojih članov. Sedanje stanje kaže, da so v bazi zveze združenj borcev NOV, torej v občinskih organizacijah, najbolj aktivni ali celo edino aktivni upokoјenci borci ali tisti, ki jim še niso zagotovljeni vsi pogoji za življenje. To, razen drugega, daje krivo podobo o celotni borčevski organizaciji, zato je tak odnos nevzdržen. M. B.

Nova avtomobilska cesta skozi Srbijo in Makedonijo?

V »Borb« smo brali o načrtu, da naj bi začeli prihodnje leto graditi novo avtomobilsko cesto od madžarske meje pri Subotici do Gevgelije na grški meji. Nova cesta bi bila za pribl. 150 km krajša od sedanje avtomobilske ceste Beograd-grška meja oz. od sedanje zveze na prej omenjeni razdalji. Dolga bi bila 600 km, v celoti pa bi imela 4 steze (in s tem širino od 22 do 24 metrov). Na novi cesti bi bilo treba plačevati cestnino (3000 S din za vseh 600 km), po njej bi že čez 8 let potovalo vsak dan od 35.000 do 40.000 vozil. Gradili bi jo s posojili iz tujine, kredite pa bi odplačevali s cestnino.

O DELOVNIH ODNOSIH

Prestavitev na drugo delovno mesto

Med predlogi sprememb osnovnega zakona o delovnih odnosih je tudi predlog zveznega sveta za delo, da bi črtali drugi odstavek v členu 31, ki pravi:

»Delavec, ki na delovnem mestu uspešno opravlja delovne naloge, je lahko samo po svoji privolitvi razporejen na drugo delovno mesto, za katero se zahteva manjša ali večja strokovna usposobljenost in druge delovne sposobnosti od tistih, ki jih delavec ima.«

Mnoge delovne organizacije so proti temu, da bi se ta odstavek črtal, vendar jih je tudi precej, ki podpirajo predlog organa zvezne uprave.

KAKO TA PREDLOG POJASNUJEJO?

Delovne organizacije bi si tako pridobile večjo operativnost, lahko bi začasnoma prestavljale kadre v skladu s potrebami tehnološkega procesa. Tistih, ki so proti črtanju omenjenega zakonskega določila, je ne samo več, ampak imajo tudi take argumente, da je po vsem neznano, kakšna bo dokončna usoda drugega odstavka osnovnega zakona o delovnih odnosih, ko bo na črti zakon prišel pred skupščino.

V sindikatih na primer opozarjajo, da so se ob različnih intervencijah zaradi pritožb delavcev prepirali, da se navede dosedanja odredba, ki vsebuje večkrat uporabljen kot kazenski ali podobni ukrep. Kaj bi se zgodilo, če se ta odredba zakona črta? V mnogih delovnih organizacijah so prepričani, da bi se tako odprle še širše možnosti za vzdrževanje delavcev, ki uspešno opravljajo

jo delo na delovnem mestu, na katerem so.

TEMELJNO DOLOČILO

Ugovor predlogu zveznega sveta za delo pojasnjuje tudi z dvema naslednjima odredbama v sedanjem zakonu o delovnih odnosih, kjer je določeno, da se prestavitev na drugo delovno mesto lahko odobri v primerih višje sile ali z nastankom drugih okoliščin, ki so povezane s tehnološkim procesom. V teh primerih, kot natančno določa zakon, je delavec začasno lahko prestavljen na drugo delovno mesto, brez ozira na strokovno usposobljenost, ki jo to mesto zahteva, vendar samo toliko časa, dokler take okoliščine trajajo.

V tem določilu, pravijo sindikati, je dovolj možnosti za operativnost delovne organizacije. Če bi to razširili s črtanjem 2. določila, bi to pomenilo ustvarjati pogoje, ki bi okrepiji subjektivizem in birokratsko-tehnokratske tendence na račun samoupravnih pravic delovnih ljudi.

In nazadnje kakšen je to tehnološki proces, ki zahteva, da se delavca, ki uspešno opravlja svoje delo na določenem delovnem mestu, trajno prestavlja drugam, na drugo delovno mesto, za katero so potrebne drugačne sposobnosti in kvalifikacije? Če so tehnološki procesi, v katerih je premeščanje potreba sodobne proizvodnje, jih je verjetno tako malo, da ne morejo opravičiti črtanja ene izmed temeljnih odredb, s katero je delavec zaščiten pred samovoljno posamenjivanjem in to v vseh delovnih organizacijah.

SIME VUCKOVIC

Pripravniški staž

Konec lanskega leta je veselo zašumelo, ko je bil izdan zakon o pripravniškem stažu. Vsak je verjel, in še upa, da bo vsaj ta predpis omilil čedalje hujši problem zaposlovanja mladih strokovnjakov. Pozdravila ga je tudi mladina, ker ta zakon odpira vrata praksi.

V svetu je tako, da delo in kapital iščeta strokovnjake. Pri nas je ravno narobe: strokovnjake moramo gospodarstvu vsiljevati z zakoni! Stvar ni žalostna le zato, ker trenutno mlad strokovnjak nima dela (število teh ljudi je težko določiti, je pa vse-kakor veliko). Najbolj žalostno je to, da pozdravlja tudi tak zakon, ki mu v nekem smislu prinaša »medvedjo uslugo«!

OZADJE

Treba je govoriti odkrito: mlademu strokovnjaku, in strokovnjaku naprosto, stoji na poti nestrokovnjaki. Zakon o delovnih razmerjih, iz katerega izhaja tudi predpis o pripravniških, to dopušča in celo podpira, ker štiti lenega in slabega, daje nestrokovnjaku možnost, da zadrži »stolček« strokovnjaka in ga ne primora, da bi se res lahko povzpela nanj. Tega ne moremo zanikati. Je pa težko uskladiti s cilji naše reforme.

LUNIN MRK: 13. APRILA

Po vsej Jugoslaviji bomo to soboto lahko opazovali popoln Lunin mrk. V Zemlji, no sence bo začela prihajati Luna ob 4.10 zjutraj, ob 4.23 pa bo vsa Luna že v senci. Ob 6.14 bo začela spremljevalka Zemlje spet prihajati iz sence, ob 7.25 pa jo bomo lahko spet videli v vsej jaslini. Skozi Zemeljno ozračje pa bo seveda tudi od 4.10 do 7.25 prihajala svetloba do Lune, ki bo zategadelj sivkasto-rdeče barve.

Dražja rogaška slatina?

Lani so v znanem naravnem zdravilišču Rogaška Slatina načrpali 18 milijonov litrov mineralne vode in jo seveda vso tudi prodali. Letos nameravajo natočiti kakih 25 milijonov litrov svoje zdravilne vode, kar jim bodo omogočili lani odkriti novi izvir slatine, zlasti tiste, ki je podobna znanemu vrelec Donat. Zdaj že razmišljajo o zgraditvi nove polnilnice, letos pa bodo dogradili nov cevovod iz Gabernika v Slatino, tako da se bodo vsi vreli stekali na enem mestu.

V zdravilišču pa razmišljajo tudi o malenkostnem povzvišanju cen za slatino. Povečali so se stroški za embalažo in zamaške, veliko pa so jih stala tudi uspešna raziskovanja zadnjih let.

Pri tem nastajajo dileme, ne samo mladinske in politične, ampak tudi človeške. Te dileme so normalne in izhajajo iz življenja...

Nedavno smo brali, da so v nekem vojvodinskem mestu ponudili ekonomistom na stažu, da bi delali v blagajnah mesnic — z manjšo plačo kot so jo prej imele blagajničarke z osnovno šolo! Primer se morda res zdi banalen, toda s takimi banalnostmi bi lahko napolnili debelo knjigo.

NAJCENEJSI STROKOVNJAKI

Težko je verjeti, da bi pri tem lahko kaj dosegli s samim »papirjem«, pa čeprav je to zakon. Zlasti še, ker daje novi predpis možnost novih spekulacij. Ko je zakon rešil gospodarske organizacije prispevkov iz osebnih dohodkov pripravnikov, jih s tem seveda ni vzpodbudil, da bi jemale v službo strokovnjake, ampak jih raje zadržijo kot pripravnike. Kajti pripravniki so postali najcenejši strokovnjaki. Pripravniški staž namreč še ne pomeni zaposlitve. Ko mine rok, podjetje pripravnika lahko odpusti, na njegovo mesto pa vzame novega stazista. Kako naj verjamemo, da vsaj v večini primerov ne bo tako, ko bo o tem odločal predvsem strokovnjak, čigar mesto naj bi dobil pripravnik?

In tako je spet vse odvisno od dobre volje in osebnih zvez, ali morda še od tega, če ima kandidat »srečo«. Strokovnost in osnovne potrebe proizvodnje še niso v enakopravnem položaju. Kaže, da je lepa želja zakonodajalca trčila ob pogoje, v katerih naj bi oživila.

Takega odnosa do pripravnikov si delovne organizacije res ne smejo privoščiti, če jim gre za izboljšanje strokovne sestave kolektiva, za sprejem mladih strokovnjakov. Omenjeni pojavi je takoj v začetku uveljavljanja tega koristnega in nujnega predpisa, naj bodo resen opomin tistim, ki ravnajo drugače.

Na mladih sloni svet, naše jutrišnje gospodarstvo pa bo slonelo na današnjih mladih strokovnjakih.

M. BABIC

Lani: za 196 milijonov din škode zaradi požarov

Lani so požari v Sloveniji povzročili za 196 milijonov N din škode, od česar odpade kar 42 odstotkov vzrokov za ogenj na nemarnost, brezbrzičnost in splošno malomarnost, medtem ko bi 40 odstotkov vseh požarov lahko preprečili, če bi pravočasno poskrbeli za pravilno zaščito premoženja pred uničevalnimi zublji.

To so trde preizkušnje za živinorejce

Za pitano živino premalo kupcev — Pri izvozu vse večje težave — Koliko govejega mesa potrebujemo pri nas? — Kakšne naj bodo cene?

Poročila živinorejcev so vse manj spodbudna. V kmetijski zadruzi Črnomelj pravi, da kmetom ne morejo plačati za pitano govedo več kot 4.50 N din za kilogram. Le za malenkost so odkupne cene višje v tujinski občini. Drugod ni nič bolje. Jasno, da zasebni živinorejci niso zadovoljni s takimi cenami, saj v družbenih pitališčih dokazujejo, da celo pri zajamčenih najnižjih cenah, imenovani tudi varstvena, imajo pri kilogramu več kot en N din izgube. Njihovi stroški prireje enega kilograma presegajo sedem novih dinarjev.

Živinorejci zahtevajo, naj družba uredi trg z živino in mesom, da pri pitanju goved ne bodo imeli izgube. Nihče pa še ne ve, kako to uresničiti. Nekaterim živinorejcem se zdi to sicer preprosto, češ da bi izvoz lahko omogočili s premijami. Nekateri predstavniki pa so dodali vprašanje: kaj pa če bodo države evropske gospodarske skupnosti, med kat-

rimi je tudi Italija, potem še zvišale prelevmanje? Najnovejša poročila namreč pravi, da evropska gospodarska skupnost dela načrte za kritje vseh potreb po govejem mesu s lastno pripravo živine. Stvar torej ni preprosta, četudi bi imeli denar za premije.

Ze nekaj časa je vse več nasvetov, da bi izvoz živine in mesa usmerili v druge države. Razmere na svetovnem trgu pa kažejo, da bo težko najti nadomestilo za Italijo, s katero se nikakor ne moremo pogoditi. Živino rejci se bodo morali bolj prilagajati domačemu trgu, uvoz mesa pa bo treba omejiti. V naši državi porabimo na prebivalca povprečno le okrog 6 kg govedine na leto. Če bi vsak Jugoslovčan pojedel nesečno le četrt kilograma govedine več kot zdaj, je ne bi ostalo nič za izvoz. Če bi hoteli pojesti toliko govedine kot v nekaterih sosednjih državah, pa bi jo morali celo uvažati.

Živinorejcem taka tolažba trenutno ne koristi mnogo. V Sloveniji je okrog 12.000 dopitanih goved, ki bi jih že morali prodati. Mesarji pa prodajo celo manj govedine kot prejšnja leta. Mnogi delavci kupujejo s povečanimi dohodki avtomobile, gospodinjke stroje in drugo blago ali varčujejo s takim namenom. Zdi se jim, da najlažje varčujejo pri hrani in kupujejo cenejša živila, kot je goveje meso. Tako pa ne bo vedno. Zaradi zdravja bodo morali prilagoditi prehrano potrebam človeškega organizma in jesti več mesa. Ko bodo zadovoljili druge potrebe in odplačali kredite, bodo imeli tudi več denarja za hrano.

Za povečano porabo mesa pa bi gotovo lahko tudi takoj nekaj ukrenili. Če je kmečka živina poceni, bi bilo treba s tako ceno uskladiti tudi cene mesa v mesnicah. Po kakšni ceni pa naj bi

ga prodajali, če kmetje dobijo za kilogram najboljših svojih mladih goved le 4 do 4.50 N din, kot npr. v Beli Krajini? Imamo predpise o najvišjih dovoljenih cenah govedine v mesnicah, nima mo pa jih za meso cenejše živine. Poprečne cene mesa pa ne ustrezajo zasebnim živinorejcem niti porabnikom mesa.

J. PETEK

Kmetijski nasveti

Neizprosni boj plevelu

Med živimi bitji se vedno bje boj za obstoj. Najnežnejša rastlina se bori za svoj prostor in želi obroditi seme, še preden bo odrnila. V naravno ravnanje je posegel človek s tem, ko je obdelal polje, na katerem je posadil samo eno ali nekaj vrst rastlin. Takrat se je začel njegov obstoj, ki ne bo nikoli prenehal.

Plevelne rastline odvzemajo kmetijski rastlini vodo, hrano, svetlobo, v žitih povzročajo poleganje, kvajiro kakovost pridelka, ovirajo obdelovanje, pospešujejo razvoj bolezni in škodljivcev in podražujejo pridelovanje. Narava pa jim je dala silno trdoživost, s katero se upirajo iztrebljanju.

■ Plevela delimo v dve veliki skupini: plevela korenine ki se razmnožujejo z živicami, in plevela semence, ki se množijo s semeni. Za slednje je značilno, da rodijo zelo veliko semena, ki ga raznaša veter, voda, živali in človek. Seme je tudi izredno odporno in globoko v zemlji lahko vrsto let čaka ugodne priložnosti, da bo prišlo na površino. Kot zanimivost naj povemo, da so na hektaru zemlje do globine 15 cm našli tudi 250 milijonov plevelnih semen.

Človek je poskušal že vse mogoče, da bi plevel iztrebil ali vsaj zaježil. Ugotovil je, da s praviim kolobarjenjem, ko uvaža na njivo rastline, ki plevel dušijo (detelje, krompir, pitnik), lahko veliko naredi. Tiste kmetijske rastline, ki imajo ozke liste, pa veljajo za pospeševalce rasti plevela. Med njimi so predvsem žita in koruza. Proti plevelu se uspešno borimo tudi z obdelovanjem, brananjem, okopavanjem, požiganjem, zastiranjem zemlje itd. Vsi ti načini so poljedelcem znani že od vsega začetka, kakaj novi čas je menjal samo orodja in vlečno silo.

■ Novejši čas je prinesel nov način zatiranja plevelov: v tovarnah so naredili kemične snovi, ki rastline ubijajo, od tod tudi njihovo ime HERBICIDI. Nekateri herbicidi ubijajo vseprek, poznajo jih na primer železničarji, ko preprečujejo, da bi trave prerasle železniške tirnice. Drugi ubijajo samo nekatere rastline in jim pravimo selektivni herbicidi.

Inž. M. L.

ELEKTRONSKI RAČUNALNIKI IN ZDRAVSTVO LETA 2000!

G. ABA se zjutraj zbudi z občutkom, da je ravno še senca tistega, kar je bil ponavadi. Zena in otroci ravno tako mislijo, da je bolan. Televizijski telefon mu primaknejo k postelji in pokliče zdravnika. Zdravnik dela v sodobnem zdravstvenem domu in govori neposredno s svojim bolnikom, hkrati ga gleda na svojem televizijskem telefonu. Določa bolnikove simptome, ugotovi, da ima glavobol, da se počuti bolnega z vročino; ko ga opazuje in posluša, kar mu pripoveduje, odloči, da lahko pride sam v zdravstveni dom, če se pripelje s posebnim elektroničnim avtom, ki ima klimatske naprave. Po prihodu zdravnik takoj vklopi zaslon, ki je povezan z elektronskim strojem. Bolnikovo ime in naslov narekuje s posebnim glasom in naglasom ter naroči stroju, da mu pošlje zdravniško kartoteko g. ABA. Ta se pokaže na televizijskem zaslonu njegovega elektronskega stroja in hitro jo prebere. Nato narekuje v strojne naprave še nadaljnja sporočila. Stroj si zaznamuje vsa zdravnikova opazovanja in organi zira za g. ABA sprejem na polikliniki.

Ko pride ob določeni uri na polikliniko, kamor mu je prevoz organiziral stroj, se g. ABA odpravi naravnost v ordinacijo, soba 82. Tja ga je napotila sestra v sprejemnici, ko je dobila že vsa sporočila po glasu iz stroja, ki ima tam centralne naprave. Sestra ugotovi prihod g. ABA po njegovem imenu in številki, oboje pa narekuje v specialni mikrofoni. Bolnik pride v ordinacijo dr. X., ki se z njim pogovarja še o simptomih, da preiskuje in predgaga še krvne in urinske izlive. Ko zdravnik čaka na prevzem vzorcev, narekuje v centralo elektronskih strojev povzete o boleznih g. ABA in drugih svojih opazovanj, nato pa se mu na televizijskem zaslonu pokaže seznam diagnoz, ki bi prišle v poštev. Zdravnik označi najbolj verjetno, stroj pritrdi, predlaga pa še drugo, manj znano možnost in še nadaljnje izvide, ki naj bi jih zdravnik napravil. Zdravnik pa bi rad imel še nekaj več podatkov o tem posebnem vprašanju in zahteva zvezo z elektronskim strojem zdravniške knjižnice; ta mu omogoči, da na zaslonu prebere specialne podatke, ki si jih je želel in povzete o zadnjih izkušnjah mnogih klinik, ki jih je zbral elektronski sistem.

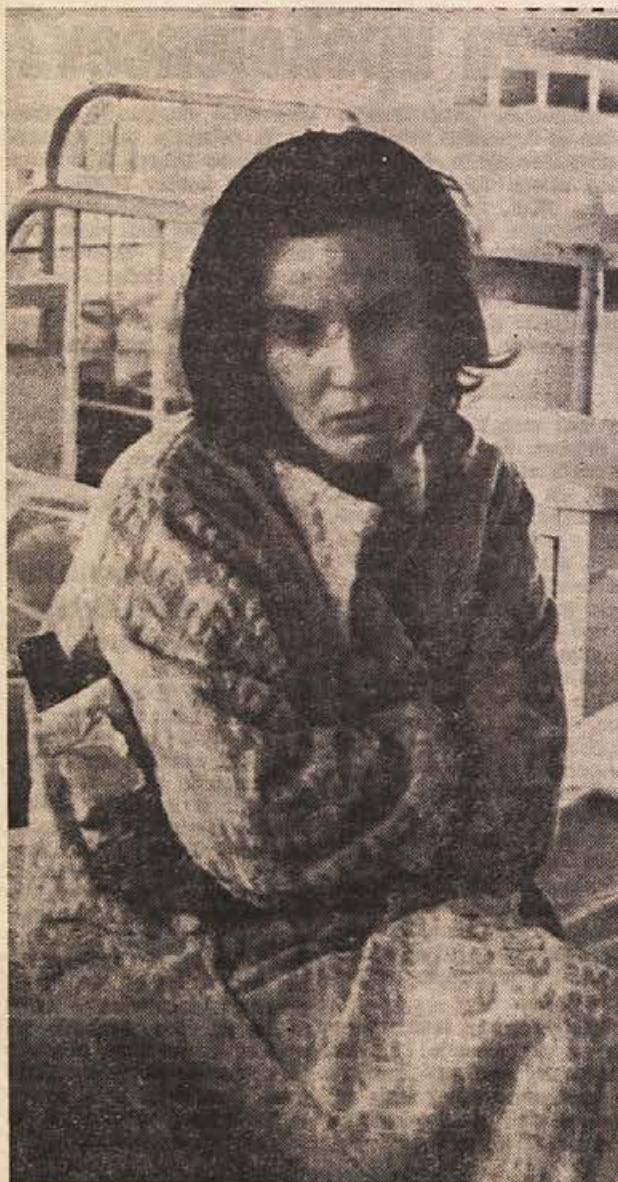
Zdravnik prevzame zahtevane vzorce krvi in urina in jih postavi v specialne posode, ki se avtomatično premikajo po cevovodu, katerega delovanje nadzorujejo elektronski stroji, do dveh avtomatiziranih laboratorijev,

kjer bodo napravljeni različni izvidi. Stroj oceni, koliko časa bo potrebno za izgotovitev izvidov in obvesti zdravnika, kdaj bodo izvidi pripravljeni; gospoda ABA prosi, da toliko časa počaka. Bolnik se vrne v čakalnico, glas iz stroja pa ga kmalu pokliče, da so izvidi že na razpolago. Obveščen je tudi zdravnik.

Skoraj vsa mehanična opravila naložijo stroju, zdravnik in sestra pa se posvetita bolniku

Zdravnik nato predpiše ustrezno zdravljenje, naroči bolniku, da ostane nekaj dni doma in da ga spet pokliče, če bi mu bilo slabše. Po bolnikovem odhodu iz ordinacije narekuje zdravnik v elektronsko centralo, kakšna zdravila je predpisal za g. ABA. Stroj vse zaznamuje in sporoči naprej v avtomatsko lekarno zdravstvenega doma. Tu sproži stroj različne razdeljevalne naprave, ki razpostavijo in napolnijo škatlice z ustreznimi tabletami za g. ABA, natisnejo navodilo in ga avtomatično nalepijo na škatlico. Cevovod zdravila avtomatično prenese do sobe 82 in zdravnik jih izroči bolniku. Zdravnik pregleda navodila za bolnika, nato pa sporoča stroju, da je zdraviljenje za g. ABA določeno in da niso potrebni nikakršni nadaljnji ukrepi več, razen če bi klical bolnik.

Elektronski stroj nato uvrsti vse podatke o tem bolniku v zdravilje, njem vred v centralno razvidnico, medtem pa pride na preiskavo k

Kako hitro in učinkovito pomagati bolniku, da se bo lahko spet vrnil med svoje drage in zdrav sodeloval v življenju družine in družbe — to je in ostaja glavna skrb zdravstvenih delavcev povsod po svetu

zdravniku naslednji. Stroj napravi že mnogo dobrih mehaničnih opravil namesto zdravnika in sestre pri medsebojnem obveščanju, naročanju in opravljanju posebnih izvidov. Pomaga pripraviti in ureddi izvide avtomatično ter zaznamuje rezultate. Avtomatično razdeljuje zdravila, opravi pomožna dela pri izbiranju zdravila in lepljenju navodil. Določa tudi količino zdravil in dopolnjuje lekarniško zalogo, da lahko izpolni novo nalogo, ko pride ustrezno naročilo. Na ta način razbremeni zdravnika in sestro, da se lahko posvečata bolniku in poskrbita zanj.

Če bi bil bolniku potreben sprejem v bolnišnico zaradi nadaljnjih preiskav in zdravljenja, bi stroj s poliklinike s strojem iz bolnišnice uredil čas prihoda in o tem obvestil g. ABA telefonično z avtomatično zvočnimi napravami. Če bolnik ob tem času ne bi mogel priti, mora to javiti in stroj sam določi drug čas za prihod, ker je zmožen sprejemati naročila z adas ali snes v katerikoli narečju.

Vsi podatki (in zaupanje) na enem samem kartonu

Ob prihodu k specialistu v bolnišnico bi sestra v sprejemnici že napotila g. ABA v ordinacijo, ne da bi mu bilo treba čakati, ker je vse potrebno organiziral že stroj. Po razgovoru z bolnikom in po pregledu bi bolnišnični zdravnik vse medicinske podatke sporočil stroju, uredil program za preiskave in zdravljenje. Če bi bolnik moral biti sprejet v bolnišnico, bi za posteljo poskrbel stroj; ta bi uredil tudi glede njegove prehrane in glede negovalskega osebja. Vsa sporočila bolnišnici bi opravil stroj, vse bi

bilo zaznamovano, kot se je zgodilo. Bolnišnica in poliklinika bi uporabljali iste zdravstvene podatke o g. ABA z njegove kartoteki, večina teh podatkov bi bila dostopna samo zdravnikom in ne na tako lahek način, kot je danes. Bolniki bi imeli popolno zaupanje v varnost in zanesljivost tega sistema.

Bolniki leta 2000 bodo ugotovili, da je elektronski stroj odpravil čakanje pri zdravniških pregledih in organiziral avtomatične medicinske postopke. Ker se ne utrjuje in ni slabo razpoložen ter se le redkokdaj pokvari, bodo bolniki imeli vanj vse zaupanje.

Tudi zdravnik se bo moral naučiti postopka za medicinsko preiskovanje s strojem in že med svojim šolanjem se bo privajal delu z elektronskim računalnikom. Stroj ga bo naučil, s kakšnim tonom, naglasom in močjo mora govoriti, da bo stroj sprejemal naročila. Glas in čitanje z očmi zagotavljata sedaj hitrejši in zanesljivejši način za sporazumevanje z elektronskim strojem. Elektronski stroj je močno povečal možnost za dobro delo hišnega zdravnika, ki mu lahko naroča več preiskav in ga uporablja za razlaganje izvidov, mu naroči, da pošlje literaturo o posebnih boleznih in mu daje pregled o znanju vseh zdravnikov.

Učinkovita zdravila bodo premagala raka in nalezljive bolezni

Tak sistem spreminja obravnavanje bolezni in zdravja. Nov odnos med človekom in strojem poudarja sedaj pomembnost začetnih bolezenskih simptomov, zato tu že prej, še preden bolnik čuti, da nekaj ni v redu. To je eden izmed glavnih dosežkov medicinskega leta 2000, ko bodo večino nalezljivih bolezni in tudi raka premagali z novimi in učinkovitimi zdravili.

Ljudje imajo sedaj mnogo več prostega časa za družinsko in družabno življenje, posledica tega pa so lepši odnosi med ljudmi. Nadzorovanje okolja (sanitarna inspekcija) s strojem, ki ga vodi človek, je šlo v korak z napredkom medicine. Povsod je elektronski stroj pomembna delovna moč, podobno kot sta bila Dieslov motor in električni vod srednjega stoletja. Prekrat, ki ga je povzročil elektronski stroj, se še nadaljuje v enaindvajsetem stoletju in povzroča mnogo problemov med narodi zaradi naglice napredovanja.

Problemi so nastali zaradi silnega širjenja informacij v vseh družbenih področjih, posebno še na medicinskem. Gospodarsko upravljanje bolnišnic in zdravstvenih služb zunaj bolnišnic je postalo težavno. Na območju vse države je isti problem, ker so

SVETOVNA ZDRAVSTVENA ORGANIZACIJA 20. OBLETNICA

Letošnji 7. april, svetovni dan zdravja 1968, so počastili po vsem svetu še posebej slovesno: ta dan je praznovala 20. obletnico svoje ustanovitve Svetovna zdravstvena organizacija (SZO). Vloga in pomen te v svetovnem merilu najvišje organizacijske in koordinacijske avtoritete na zdravstvenem področju čedalje bolj naraščata. Socialno zdravstveni problemi že davno niso več omejeni samo na eno državo ali nekaj dežel — saj nam vsem prebivalcem Zemlje neposredna prihodnost prinaša toliko novega, da je nujno potrebno skupno proučevanje in raziskovanje vsega, kar naj človeku na Zemlji olajša obstanek in prispeva k odpravljanju obolevnosti na svetu.

Iz gradiva, ki ga je za letošnji svetovni dan zdravja pripravil Zavod SRS za zdravstveno varstvo, smo izbrali sestavek, ki želi pokazati, kako bo že v prihodnjih nekaj desetletjih stroj prepotrebno sredstvo tudi v zdravstveni službi. Morda se bo marsikdo izmed bralcev prizanesljivo nasmehnil, ko bo bral to stran — toda ni še minilo niti 20 let, ko smo se (skoraj vsi, mar ne?) smejali tudi načrtom o raketah, poletih človeka okoli Zemlje in še o marsičem, kar je danes že vsakdanja stvarnost.

misli na ureditev lastnih elektronskih strojev omejevali izmenjavanje informacij po izboljšani tehniki. Le-ta namreč naj bi preiskovala in razločevala različne vrste podatkov, ki jih je težko preizkusiti. Zato prevladujejo povsod neorganizirane, naključne informacije. Medtem ko je zdravstveno varstvo za g. ABA pri dobrem upravljanju na lokalni ravni zadovoljivo, pa nastajajo resne težave pri usmerjanju služb na višjih stopnjah in zmanjšujejo uspešnost zdravstvenega varstva. Vseobsežne upravne službe so se izzivajo elektronske dobe upirale dalj časa kakor katerekoli druge. Uresničevanje novih zamisli se je zavlačevalo in napredek je bil oviran.

S strojem je lahko, teže gre z odnosi med ljudmi...

Zdravniki so se že sprijaznili z dejstvom, da je prišla nova doba sožitja med človekom in strojem in so si močno prizadevali, da bi do-

Zgoraj: »prisilni jopič« za duševnega bolnika v prejšnjem stoletju; spodaj: »pomirjevalno sredstvo« ameriškega zdravnika dr. Rusha, ki je bil trdno prepričan, da popolno (seveda prisilno) mirovanje lahko zdravi nekatere duševne bolezni. Komaj slabih 100 let je minilo, ko so na take načine resni zdravniki resno zdravili bolne ljudi...

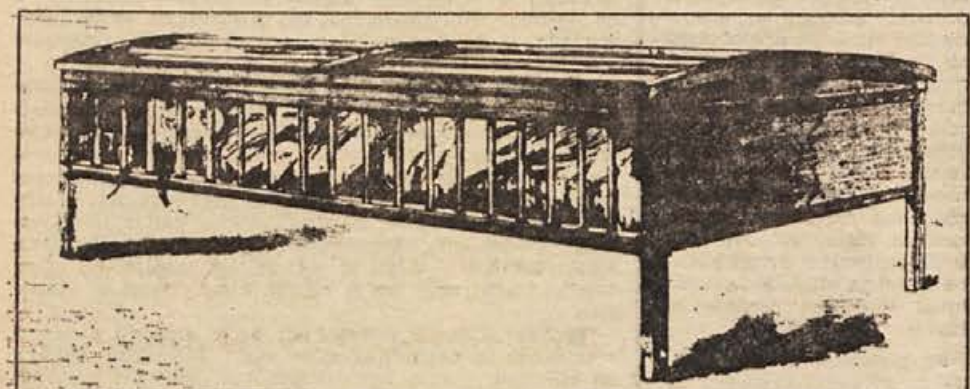
segli napredek v administraciji na temeljih elektronske tehnike. Ugotovili so že, da morajo oni sami prevzeti vodstvo pri vpeljavanju novega administrativnega sistema — prevrat, ki ga je mogoče primerjati s tistim v javni zdravstveni službi pred mnogimi leti. Doba nestrokovnega upravljanja na višjih stopnjah je bila odrinjena v preteklost in sedaj priznava, da je za te naloge potrebna posebna in izredna nadarjenost.

Pokazalo se je, da so zadeve na mednarodnem področju ravno tako težavne. Videli smo, da je težje urejati odnose med ljudmi kakor pa reševati vprašanje odnosov med človekom in strojem. Izmenjavanje informacij med zdravniki v raznih državah je postalo mnogo lažje. Svet je nasploh postal manjši, ker omogoča stroj obenem z informacijo tudi že prevajanje in ker so se zboljšale zveze za obveščanje. Univerzalni zdravniški jezik in skupni slovar sta skoraj narejena.

Krepitev duševnega in čustvenega zdravja je postala glavna naloga zdravstva. Tehnika elektronskih strojev nas je usposobila, da lahko bolje raziskujemo duševne zapletenosti in čustvena vprašanja, ko smo sprejeli primeren besednjak. Obogatili smo svoje znanje o prevzetih in pridobljenih čustvenih lastnostih v raznih življenjskih dobah; tudi to so omogočili elektronski stroji z zapisovanjem in analiziranjem obsežnih zbranih podatkov.

Zdravniki in sestre svojim bolnikom še vedno svetujejo ter jih negujejo in zdravijo. Skrivnost bolezni še ni izgubila, še vedno je tu mnogo težkih vprašanj. Stroj je še vedno pomembno sredstvo za opravljanje mnogih drobnih nalog, ki bi drugače zahtevale veliko človeškega dela; gospodarska vprašanja pri oskrbovanju bolnikov nam je stroj zmanjšal na zmeren obseg. Samo uporaba elektronskih strojev, ki smo jih izpopolnili, nam je omogočila, da smo povzdignili zdravstveno službo in da pri tem nismo povečali izdatkov na račun narodnega dohodka, kar je končno v prid tudi našim osebnim dohodkom.

Dr. JOHN ANDERSON

V takihle »leseni paste« so še v 19. stoletju »zdravili« nasilne duševne bolnike, medtem ko sodobna znanost danes že nudi zelo učinkovita zdravila tudi za ozdravitev bolezni te vrste, nekdanje »umobolnice« pa so postale bolnišnice tako kot so drugi zdravstveni zavodi, v katerih vračajo pacientom zdravje

Za delo se potegujejo vsi hkrati

Kovinarska podjetja so zaradi mnogih zasebnih obrtnikov kovinarske stroke v neljubem položaju – Na dražbah je le težko najti delo – Novomeški Kovinar je kljub težavam lepo zaključil poslovno leto

Obrtno podjetje Kovinar v Novem mestu je zraslo iz majhne delavnice, v kateri je bilo zaposlenih 5 ljudi. V 21 letih je preraslo v večje obrtno podjetje, kjer je zdaj zaposlenih 60 ljudi.

V Kovinarju izdelujejo vso kovinsko opremo za trgovske in gostinske lokale, različne konstrukcije, opravljajo pa tudi popravila gradbenih in drugih strojev.

Lani so odprli novo halo. Gradnja je stala 140 milijonov S din. Novi delovni prostor je bil zanje pravi uspeh. Čeprav je bila prav ta investicija kriva, da so povprečni osebni dohodki znašali le 77.000 S din, so bili preselili prav vsi veseli. Letos nameravajo halo povečati še za 140 m², ker bi radi uredili skladišče.

Kolektiv Kovinarja se je vsa zadnja leta le malo povečeval. Prva leta so nabavljali iz lastnih sredstev strojno opremo, ki pa bi jo bilo treba še izpopolnjevati. Letos za nabavo novih strojev nimajo denarja.

Kovinska industrija je že nekaj časa v težavah. Zaradi številnih zasebnih obrtnikov, ki delajo v kovinarski stroki, pridejo kovinarska podjetja le težko do dela. Na marsikateri dražbi, ki jo razpišejo podjetja, prevzamejo kovinarska dela zasebni obrtni-

ki, ker zahtevajo za opravljanje delo zaradi manjših družbenih obveznosti tudi manj denarja. Tudi med mnogimi kovinarskimi podjetji je močna konkurenca. Nekatera podjetja se potegujejo na licitacijah za delo, čeprav grede pod lastno ceno. Kupci ne plačujejo redno svojih dolgov, in v Kovinarju imajo prav zato pogosto več upnikov kot dolžnikov.

Kljub novi gradnji in težavam, v katerih je zaradi močne konkurence novomeški Kovinar, so letos dosegli dober poslovni uspeh. Za skladišče je bilo določenih kar 30 milijonov S din. To je za obrtno podjetje prav gotovo lep uspeh, saj moramo na drugi strani upoštevati tudi težave, s katerimi se borijo.

V Kovinarju se še niso odločili za nov delavnik. Zaposleni delavci prihajajo iz oddaljenih krajev in največ je takih, ki se morajo držati vznožja reda. Temu se je pridružila tudi bojazen, da delavci v poletnih mesecih ne bodo zmogli zaradi prehude vročine opravljati zunanjih del. Najbrž bi bila v popoldanskem času zaradi vročine tudi delovna storilnost manjša, kot je bila doslej.

Novi delavnik bi tudi tu prinesel nekatere težave. Vprašanje prevoza bi bilo rešeno le, če bi se spremenil tudi

vozni red na železnici, saj se skoraj vsi vozijo z vlakom. Prehrano na delovnem mestu bi v Kovinarju uredili, saj imajo lepo urejene kletne prostore, ki se kot nalašč za obrat družbene prehrane. Zaenkrat bodo v Kovinarju delali po starem. M.P.

JOŽE SMOLE se-kretar predsednika republike

Zadnje dni marca je predsednik republike Josip Broz-Tito postavil za svojega sekretarja Jožeta Smoleta, dosedanjega glavnega urednika DELA v Ljubljani.

Ko čestitamo kolegu Jožetu Smoletu k postavitvi na odgovorno mesto, mu želimo hkrati vse najboljše pri njegovem družbenem udejstvovanju. V revoluciji je začel sodelovati leta 1941, član ZKJ pa je postal 1943. Bil je glavni urednik lista Mladina, dopisnik Tanjuga v New Yorku, komentator in kasneje tudi glavni urednik BORBE, zadnja leta pa urednik osrednjega slovenskega dnevnika. Poznamo ga tudi kot nekdanjega prizadevnega predsednika Zveze novinarjev Jugoslavije in kot poslanca prosvetno-kulturnega zbora republiške skupščine Slovenije.

Proizvodno sodelovanje je v težavah

Zaradi neugodnih tržnih razmer je ostalo v hlevih 1500 glav živine

Ena izmed temeljnih nalog novomeške kmetijske zadruge »Krkka« je prav gotovo tudi proizvodno sodelovanje s kmeti. To sodelovanje je nujno zaradi boljšega načina proizvodnje, zaradi boljšega uvrščanja pridelkov na trgu in zaradi strokovne pomoči.

Kmetijska zadruga »Krkka« se je odločila le za nekatere oblike proizvodnega sodelovanja. Lani je kooperacija s kmeti obsegala pitanje telet,

prašičev, piščancev, konj in proizvodnjo mleka in jaje. Sodelovanje s kmeti je lani pokazalo lepe uspehe, kljub temu da so bile tržne razmere zelo slabe. Na domačem in tujem tržišču je prišlo zaradi objektivnih težav do slabe uvrstitve. Goveja pitana živina je imela lani zelo nizke prodajne cene, ki so bile v pravem nasprotju z visokimi carinami. Prodaja goveje živine je tako zakasnila in vse to je vplivalo na vrsto in kvaliteto živine, ki je bila namenjena za izvoz. Proizvodni stroški so narasli, proizvodnja pa je padala. Novomeška kmetijska zadruga od lanskega oktobra ni prodajala živine zaradi neugodnih razmer na tržišču in tako je ostalo v hlevih 1500 glav živine, ki jo bo treba prodati čimprej na domače ali tuje tržišče.

Novomeška kmetijska zadruga letos najbrž ne bo povečevala sodelovanja s kmeti. Če se vprašanje izvoza živine ne bo uredilo in če bodo na domačem tržišču naleteli na težave, se bodo morali

preusmeriti predvsem na sodelovanje v rastlinski proizvodnji, ki pa bo morala biti že prej ekonomsko utemeljena.

CELULOZA za pogozdovanje

Od leta 1964 dalje je dala CELULOZA 3.111.000 din za zasaditev in vzdrževanje topolovih nasadov v Vrbinu pri Brežicah. Za plantaze skrbi strokovna služba pri gozdnem gospodarstvu. Zdaj obsegajo zasajene površine 273 hektarov.

Za iste namene je tovarna papirja v Krškem dala mariborskemu gozdnemu gospodarstvu 1.620.000 din. Prihodnje leto namerava podjetje financirati še pogozditev nadaljnjih 70 hektarov.

Pisma tujim agencijam

Gostinsko podjetje grad Mokrice navezuje stike s turističnimi agencijami v Avstriji, Italiji in Zahodni Nemčiji, od koder prihaja vsako leto največ prehodnih gostov.

Trenutno dokončujejo prostor za taborjenje, da bo v začetku sezone vse pripravljeno. Vodo so napeljali v camp že jeseni.

Letošnje turistično poletje bodo poživili tudi z gosti iz Čateških Toplic. Za medsebojno sodelovanje so se že dogovorili.

Mednarodni sejem ALPE-ADRIA

Letošnji sejem Alpe-Adria bo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani od 11. do 19. maja, na njem pa bodo sodelovala znana podjetja iz Avstrije, Italije in Jugoslavije. Razstavljeni bodo gospodinjstvi stroji, oprema za kopalnice in kuhinje, priročni kmetijski stroji in drugo blago široke potrošnje. Tudi na letošnjem sejmu bodo sklenili vezane pogodbe za uvoz in izvoz.

Deset let »Papirkonfekcije«

PAPIRKONFEKCIJA v Krškem bo letos obogatila program praznovanja občinskega praznika. Slavila bo desetletnico ustanovitve podjetja. Delovni kolektiv se na ta pomembni dogodek že pripravlja.

MARMOR

GRADAC

tel. 76-177, tok. 8

Po konkurenčnih cenah izdelujemo vse vrste nagrobnikov, spomenikov, spominskih obeležij in vsa teracerska dela hitro in kvalitetno.

EMO

CELJE

IZDELUJE IN DOBAVLJA KANTE ZA MLEKO 5, 10 in 40 litrov

IZDELANE SO IZ LEGIRANE ALU PLOČEVINE »ANTICORODAL«. ODPORNE SO PROTI UDARCEM, DOBRO SE ZAPIRAJO. ČIŠČENJE JE ENOSTAVNO, SLUŽIJO ZA TRANSPORT MLEKA.

Kante lahko zlagamo eno na drugo, kar zmanjšuje transportne stroške.

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE IN PODATKE V TOVARNI EMO, CELJE

Gradbinci, investitorji, graditelji!

Uporabljajte kvalitetne gradbene materiale:

- ☐ TERAOLOR plastični premaz za slikanje notranjih zidov
- ☐ BETONSKE STREŠNIKE v sivi ali rdeči barvi
- ☐ BETONSKE BLOKE za zidanje v raznih dimenzijah
- ☐ STROPNE MONTAŽNE NOSILCE IN POLNILA
- ☐ DIMNA VRATCA
- ☐ KORITA ZA NAPAJANJE ŽIVINE
- ☐ BETONSKA OKNA
- ☐ TERACO PLOŠČICE raznih dimenzij in vzorcev
- ☐ DOLOMITNI BELI IN SIVI PESEK za zidanje in omete
- ☐ MARMORNA ZRNCA v raznih barvah za teraco pode
- ☐ ZRNATI PESEK za posipanje stez in alej
- ☐ TERAPLAST plastični fasadni omet
- ☐ TERABONA in HIROFA klasične omete za fasade

Po ugodnih cenah vam vse to dobavi

»SAMOBORKA«

INDUSTRIJA GRADJEVNOG MATERIALA, SOMBOR

tel. 88-204 in 88-372

Plačani prispevek - osnova za pravico

Pravico do zdravstvenega zavarovanja bodo imeli samo tisti zavarovanci in njihovi družinski člani, ki so plačali prispevek za preteklo leto — Nove zdravstvene knjižice za zavarovance kmete se bodo potjevale vsako leto — Knjižice bodo zamenjane do 31. maja letos

Konec decembra lani je bilo na območju Komunalne skupnosti za socialno zavarovanje Novo mesto 2 milijona 300 tisoč dinarjev neplačanega prispevka za zdravstveno zavarovanje kmetov. V Sloveniji je bil prispevek izterjan povprečno 83-odstotno, na našem območju pa sta to povprečje presegli edino občini Metlika in Kočevje, medtem ko so vse druge občine za 5 do 15 odstotkov pod njim. V zaostanku so največ mali kmetje s številnimi družinami, in kot vse kaže, bo skoraj polovica zavarovancev-kmetov začasno izgubila pravico do zdravstvenega varstva iz naslova zdravstvenega zavarovanja.

Po zakonu zdravstvenega zavarovanja kmetov morajo biti zdravstvene izkaznice zavarovancev kmetov vsako leto potrjene. Potrditev, da je zavarovalec plačal prispevek za zdravstveno zavarovanje za preteklo leto, bo vsako leto aprila. Ker dosedanje izkaznice nimajo ustreznih rubrik, bodo zamenjane z novimi. Republiški zavod za soc. zavarovanje je že predpisal novi obrazec in nove knjižice bodo v kratkem dotiskane.

Sekretariat za finance SRS je izdal navodilo, po katerem morajo občinske skupščine do 5. aprila dostaviti podrobnim komunalnim skupnostim podatke o tem, kateri zavarovanci kmetje so plačali pri-

spevek za leto 1967 in kateri ne.

Do konca marca plačani prispevki bodo upoštevani

Vsa plačila lanskega prispevka, plačana do konca marca letos, se bodo upoštevala pri potrjevanju novih izkaznic. Nove knjižice bodo dobili vsi zavarovanci, potrdilo o plačanem prispevku, na osnovi katerega lahko zavarovalec knjižico uporablja, pa seveda samo tisti, ki bodo imeli ob izdaji novih knjižic plačan prispevek za lansko leto.

Zaostankarji bodo lahko dobili potrdilo v knjižicah šele takrat, ko bodo dokazali, da so prispevek za lansko leto plačali, in bodo ob takrat naprej lahko knjižico uporabljali.

V novomeškem zavodu za soc. zavar. domnevajo, da bodo lahko zamenjali zdravstvene knjižice do 31. maja letos. Do takrat bodo lahko zavarovanci kmetje, ki knjižic še ne bodo zamenjali, uveljavljali pravice iz zdravstvenega zavarovanja na osnovi starih izkaznic. Po 31. maju pa bo veljavnost starih zdravstvenih izkaznic v celoti prenehala. Zavarovalec, ki ne bo imel nove potrjene zdravstvene knjižice, bo moral sam v celoti plačati stroške zdravstvenih storitev.

Naknadno potrjevanje, toda brez pravice do vračila!

Zaostankarji, ki ob izdaji nove knjižice še ne bodo imeli plačanega prispevka za 1967 bodo dobili nepotrjeno knjižico. Kot smo že povedali, bodo dobili potrdilo šele takrat, ko bodo dokazali, da so zaostanek za 1967 že poravnali. Knjižico bodo nato lahko uporabljali, vendar pravice do povračila denarja, ki so ga porabili, medtem ko niso

imeli pravice do zdravstvenega varstva, ne bodo pridobili.

Občani, ki so ali bodo postali kmetje letos in torej za lansko leto niso bili dolžni plačati prispevka za zdravstveno zavarovanje kmetov, dobijo pravico do zdravstvene knjižice šele 6 mesecev po tem, ko so postali kmetje (oziroma zavezanci za plačilo prispevka), in dobijo takrat potrjeno knjižico.

Posebne knjižice za kmete borce

Kmetom brcem in njihovim družinskim članom bodo izdane posebne knjižice (v drugačni barvi in tisku), vendar bodo tudi te knjižice veljale pod enakimi pogoji, kot za druge zavarovance kmete. Kmetje brci in njihovi družinski člani bodo lahko uporabljali knjižice za uveljavljanje pravic iz zdravstvenega

zavarovanja kmetov in posebnih pravic, ki jim gredo iz zdravstvenega zavarovanja kot brcem, samo pod pogojem, če bodo imeli plačani prispevek za preteklo leto in knjižico potrjeno.

Zamenjava bo opravljena na krajevnih uradih

Službe komunalnega zavoda za soc. zavar. Novo mesto pripravljajo zamenjavo knjižic na naslednji način:

Zamenjali jih bodo v aprilu in maju letos sporazumno z občinskimi skupščinami na krajevnih uradih po razporedu, ki bo še določen in objavljen v časopisu, ter na krajevno običajni način.

Zavarovanci bodo najbrž dobili pismene pozive ter napotilo, katere listine morajo predložiti ob zamenjavi in kdaj se morajo javiti z njimi na krajevnem uradu. Zamenjavo knjižic za vse člane gospodinstva bo lahko opravil en sam član, po pravilu gospodar, če pa bi bil ta zadržan, kak drug odrasel član gospodinstva, ki bo lahko dal potrebne podatke.

OB PISMU IZ RIMA

Bo zdaj Levstek skrbel za šolo in turizem?

Vinko Levstek, hotelir iz Rima, ki je med vojno zbežal v tujino, je pisal nekaterim Slovencem, da je pripravljen organizirati v tujini nabiralno akcijo za gradnjo nove šole in hotela na Slemenih

V preteklih dneh je okrog 20 prebivalcev Slemen dobilo pisma iz Rima, v katerih jih Vinko Levstek, hotelir v Rimu, obvešča, da je pripravljeno organizirati nabiralno akcijo za gradnjo nove šole pri Sv. Gregorju. »Čemu taka ljubeznivost slemenskega rojaka za svoj domači kraj?« se sprašujejo ljudje, posebno bivši brci, ki so na občinski skupščini ZZZB NOV v Ribnici javno povedali, da se je Levstek v zadnji vojni pregrešil zoper narod.

Z zbiranjem prispevkov za šolo, s skrbjo za turizem na Slemenih in podobnimi dobrimi deli se pač ne da odslužiti dejanj, ki so bila storjena proti narodu v minulih vojni! Tako je bilo poudarjeno na skupščini. Zato pošteni prebivalci Slemen odklanjajo darila takih ljudi, kot je hotelir Levstek.

Vsem tistim, ki so nasledili lepih besedah, pa ne bo odveč opozorilo, naj ne verjamejo besedam bivšega domobranca. Če ne bi bil nič kriv, kot trdi, ne bi bežal pred pravično sodbo ljudstva v tujini. Tudi njegova napovedana knjiga, v kateri naj bi bilo govora o spravi med ljudmi, bo verjetno prazno delo. Črnca lahko še tako umiva, pa bo kljub temu vedno ostal črn.

Gospodu Levstku predlagamo, da s svojimi zamislimi o tem in onem, kar naj bi po njegovem bilo v korist domačemu kraju, preneha. Tako bodo tisti, ki so trpeli zaradi njegovih dejanj v drugi svetovni vojni, pozabili njegovo ime, čeprav njegovih dejanj ne morejo nikoli pozabiti.

BIVŠI BOREC

V TABORNIŠKIH VRSTAH JE ZA MLADI ROD PRIVLAČNO

Mladino sprejemajo odprti rok

Vodstvo taborniške organizacije v Brežicah ima obsežen delovni program — V njem so vključena delo, razvedrilo in tekmovanja

Za vzgojo mladine je njeno vključevanje v specializirane mladinske organizacije zelo pomembno. Do sedaj so delo teh organizacij v družbi premalo cenili, čeravno so napravile ogromno.

V Brežicah je taborniška organizacija ena najbolj aktivnih. Vanjo je vključenih 180 mladincev. Na razširjeni seji vodstva te organizacije so 5. marca opozorili na pomanjkanje vodnikov za vođe MEDVEDKOV in CEBELIC. V prejšnjih letih je dala ta kader gimnazija, zato se bodo še obrnili nanjo.

V taborniških vrstah je vključene tudi precej vajenske mladine. Ta je prosta komaj po 17. uri, kar otežuje delo, saj za mlajše zbiranje v večernih urah ni primerno.

Vodstvo taborniške organizacije je sprejelo obširen delovni program. Njegovo uresničevanje je odvisno od dobre volje članstva, od finančnih sredstev in od razumevanja drugih organizacij.

V načrtu imajo ustanovitev čolnarskega kluba, kluba za lokostrelce in kluba za vajo juda. Organizirati nameravajo kuharski tečaj. Taborniki so nadalje pripravljeni sodelovati v raznih akcijah pri gozdomarjenju, okopavanju, obiranju hmelja in podobnem. Glede tega se bodo dogovarjali s kmetijskimi in gozdar-

skimi podjetji. Letos nameravajo prirediti čimveč izletov in tekmovanj, ker si mladina želi takega razvedrila.

Komunalno podjetje Metlika

stanovanjska enota Metlika

o d d a

v našem najboljšemu ponudniku

HIŠO

z gostinskimi poslovnimi prostorom v Podzemlju

Zanimirane osebe ali podjetja vabimo, da se ogledajo v upravi podjetja v sredo, 17. 4. 1968, ob 8. uri.

NOVOMESKI PONTEROSSO: Spomladansko sonce privablja na novomeško tržnico vedno več potujočih prekupčevalcev s kičastimi plastičnimi izdelki, obutvijo in konfekcijo, pa tudi posameznike, ki vabijo k igri na srečo. Zakaj izdaja pristojni oddelek na novomeški občini takšnim prekupčevalcem dovoljenja za prodajo na tržnici? Mar je novomeška redna trgovina res tako zelo potrebna takšnega »dopolnila«? (Foto: M. Moškon)

Kam z otroki do tretjega leta?

Natakarški poklic je za žene matere težaven zaradi dolgega delavnika. Tako na primer v vseh obratih hotela SREMIČ delajo en dan od šestih zjutraj do enajstih in še dalje v noč, da so naslednji dan lahko prosti. V hotelski restavraciji imajo trenutno še izmene, vendar nameravajo tudi tam spremeniti delavnik.

Pogovor sem navezala s kvalificirano natakarico Lojzko Škafarjevo. »Imate družino?« sem poročevala.

»Da, moža in tri otroke. Najstarejši obiskuje prvi razred osnovne šole, srednji hodi v otroški vrtec, najmlajši pa je še dojenček.

Trenutno sem zaposlena le po štiri ure.

»In kje dela mož?« »Papirničar je v CELULU. ZI. Na delo hodi v treh izmenah.«

»Kako potem uredite varstvo otrok in uskladite življenje v družini?«

»Tisti čas, ko sem na delu, pazi mož na otroke. Poskušam se ravnati po njegovem delovnem času. Na srečo imajo tu razumevanje za delovni raspored, ki mi ga narekujejo družinske razmere. Vse zaposlene matere si želimo, da bi čimprej razširili vrtec in začeli sprejemati vanj tudi otroke do tretjega leta.

J. T.

Lojzka Škafarjeva, natakarica iz SREMIČA. (Foto: J. Teppey)

Kaže, da bo poslej še slabše...

Irena Adamič, socialna delavka na osnovni šoli Katje Rupena, mati enega otroka.

Na osnovni šoli Katje Rupena je še vedno 126 otrok, ki so brez varstva. Matere z nižjimi osebnimi dohodki ne morejo dati otrok v varstvo, varstvene ustanove pa so poleg vsega prepolne, da bi jih lahko sprejele. Dela z otroki in ve, kako nanje vplivajo domače razmere. Nekateri tako zelo pogrešajo ljubeče matine besede in trde očetove vzgoje. Zamerjenost, nedelavnost, slab odnos do šole in do tovaršev je vidna pri vseh tistih,

ki pogrešajo domačo toplino.

Z uvedbo novega delovnega časa se bo vzgojna zamerjenost morda stopnjevala, če matere ne bodo posvečale večje skrbi svojim otrokom. Z izgradnjo nove šole v novem mestu se bodo nekatere težave uredile. Anketa je namreč pokazala, da nekateri otroci ne poznajo večerij in jim je kosilo v dijaški kuhinji edini topli dnevni obrok. Enoizmenski pouk, individualno delo, ureje na prehrana bodo prav gotovo vplivali na razvoj in vzgojo naših šolarjev.

Letošnji obeti gostom na počitnicah

Počitniška skupnost krške občine želi tudi to poletje sprejeti na prakso dijake šolskega centra za gostinstvo iz Novega mesta

V letošnji počitniški sezoni pričakujejo v Poreču več gostov kot lani. Občinski sindikalni svet je opozoril v krški občini, naj ne pozabijo na delavce in naj spremenijo odnos do regresiranja dopustov. Dom počitniške skupnosti bo letos nudil še izboljšane usluge.

Na kakovost in količino hrane do sedaj ni bilo pripomb, vendar bodo jedilnike še popestrili in zaposlili bo-

lje kvalificirane ljudi. V kuhinji so pripravljali večinoma taka jedila, ki so zahtevala razmeroma malo dela in ne posebno veliko strokovnost. Ker pa se zahteve gostov večajo, bodo izbor jedil že to poletje povečali. To bo gotovo ugodno vplivalo na finančni uspeh doma. Razen tega bodo vpeljali v kuhinji dve izmeni, da bodo prehodnim gostom lahko postregli s toplimi jedili po naročilu vse do

22. ure. To bo možno le, če bo priskočil na pomoč šolski center za gostinstvo iz Novega mesta. Lani so bili na praksi štirje učenci in gostje so bili z njimi zelo zadovoljni.

Posebno pozornost bodo letos namenili ureditvi doma. To bo veljalo precej truda in denarja, toda za počutje gostov lepo urejena okolica veliko pomeni.

Pa naj zazvoni še druga plat zvona!

Moralni odnos do ljudi je važnejši od zakonskih predpisov, paragrafov in cerkvenih kanonov — Pri veri pokojnega strica Jožka je šlo za pravo ljudsko vero, ki pa se seveda močno močno razlikuje od »uradne vere Katoliške cerkve«

Uredništvu DOL. lista!

Odgovor gospoda župnika iz Smarjete na moje pismo v Dolenjskem listu, objavljeno pod naslovom »Komu zvoni ali kako smo pokopali strica Jožka«, je 28. marca pojasnil nekatere cerkvene predpise, ki mi niso bili znani, saj se je gospod župnik zelo potrudil, da je razen pojasnila v Dolenjskem listu v nedeljo, 17. 3. 1968, kar dvakrat v cerkvenih pridigah pojasnjeval tudi svojim vernikom, da ne poznam cerkvenih predpisov in zakonov in da ti zakoni ne dovoljujejo zvoniti za umrli, ki nimajo cerkvene grobe.

Tako sem dobil skupaj s sovaščani, prijatelji in znanci, ki so prosili gospoda župnika, naj zvoni za umrli stricem Jožkom (in ki niso razumeli, zakaj zvonovi niso označili Jožkove smrti in ga spremlili k večnemu počitku), odgovor, da za to ni kriv gospod župnik, temveč cerkveni predpisi.

Gospod župnik ima pač prednost, ki je drugi nimamo, da lahko govori pri maši, kar smatra, da je dobro in koristno, brez možnosti, da mu v cerkvi kdo oporeka, kar pa verjetno tudi ni v skladu s cerkvenimi zakoni in predpisi. Razen tega se lahko poslužijo tudi tiska kot ostali državljani.

Pojasnili, ki jih je dal gospod župnik, so verjetno zadovoljila del vernikov, vendar mene niso prepričala: sem pač človek, ki poleg zakonov in predpisov gleda tudi na moralno stran takih vprašanj, saj praksa iz dneva v dan pobija upravičenost nekaterih zakonskih predpisov, ki se morajo, če so zastareli in neživljenjski, tudi menjati.

Ne mislim razpravljati z gospodom župnikom, kaj in

kdaž sta se pogovarjala s pokojnim stricem Jožkom o cerkvenem pogrebu in o zvonjenju, ker bi konkretni pogovor danes težko dokazali. V svojem pismu sem pisal to, kar so čutili, mislili in govorili sosedje, ki so z menoj vred menili, da se je stricu Jožku napravila po njegovi smrti velika krivica, ker se mu ni zvonilo.

Res je tudi, kar trdi gospod župnik v svojem pojasnilu »Se enkrat — Komu zvoni«, da cestno prometni predpisi vežejo vse ljudi, tudi tistega, ki je kot mladinec udarni gradil avto cesto. Ne morem opisati tudi dejstva, da nihče ne more očitati zdravniku, da je naredil krivico bolniku, ki je trdovratno odklanjal zdravlila; vendar pa moram naglasiti, da mrtvi ne odgovarjajo več za kršitev predpisov in da jim po smrti ne smemo delati krivice zaradi neživljenjskih in zastarelih zakonov. Do mrtvih je naša družba prizanesljiva, ljudje pa jim navadno vse odpustijo, zato nismo mogli razumeti, zakaj bi za strica Jožka še po smrti veljali cerkveni zakoni in predpisi in zakaj mu ne more odpustiti tudi cerkev, če se je kaj pregrešil glede cerkvenih predpisov.

Z zvonjenjem so hoteli Jožkovi prijatelji, znanci in sorodniki izraziti moralni dolg zasluznega umrlega sosedu, ki je, kljub temu da ni veroval v boga, tako rad zvonil s farnimi zvonovi, ker jih pač ni vezal na vero, temveč na domačo običaj.

Vsak zakon, ki to brani, pa po mojem ni v skladu z moralno ljudmi in bi ga bilo potrebno prilagoditi stvarnosti. Če se je ta zakon lahko kršil v nekaj primerih tudi v Smarjeti (čeprav je res, da so bili umrli civilno pokopa-

ni drugje), ne vidim razloga, da se ne bi mogel »prekršiti« tudi v primeru strica Jožka.

Ko že pišem o moralnem dolgu in o zakonskih predpisih, sem dolžan pojasniti še naslednje:

Vsak zakon je morala vladajočega razreda, uzakonjena in napisana na papirju, zato lahko trdim, da so cerkveni zakoni tudi morala cerkvene oblasti, uzakonjena in napisana v zakoniku cerkvenega prava in razčlenjena po kanonih oz. členih. Takoj pa se postavlja vprašanje, ali so vsi zakoni življenjski in ali so se predstavniki cerkve pri nas držali teh moralnih norm oz. cerkvenih zakonskih predpisov?

Zal moram na obe vprašanja negativno odgovoriti, kajti imamo preveč zgodovinskih dokazov iz bližnje preteklosti slovenskega naroda, da cerkvenih zakonov in norm mnogi naši duhovniki niso upoštevali prav zaradi izkoriščanja verskih čustev v politične namene in da je bilo veliko nedolžnih žrtve.

Ali so cerkveni zakoni in morala dopuščali narodno izdajo velikega dela duhovščine, sodelovanje z okupatorji in izdajalci vseh vrst in barv med NOV? Ali niso celo najvišji predstavniki rimskokatoliške vere v Rimu molčali, ko je nemški okupator pobijal milijone nedolžnih žena, starčkov in otrok, posebno žide, ki so bili na črnem seznamu rimskokatoliške cerkve? Zakaj so tiho soglašali z usmrčitvijo okrog 7 milijonov nedolžnih židov?

Res, župnik iz Smarjete in mnogi, posebno mlajši duhovniki, niso krivi za dejanja takratnih cerkvenih oblasti in duhovnikov, vendar pa se morajo mladi duhovniki iz te prakse tudi nekaj naučiti, če želijo, da se tragična zgodovina ne bo več ponovila.

Ali niso potemtakem taki in podobni cerkveni predpisi samo fasada in izgovor za opravičilo tistih dejanj, ki v danih okoliščinah najbolj ustrezajo cerkveni oblasti in posameznim duhovnikom? Ker se zvonijo zaradi živih — zvonjenja mrtvi ne slišijo — mislim, da je osnovni namen takega neživljenjskega zakona dati program oseb, ki niso želele spremstva cerkve, podobno, da so pokopane kot živali, in tako vplivati na strah živih pred smrtjo. Mar ni to izkoriščanje verskih čustev v cerkvene namene?

Taki zakoni ne morejo nikogar, ki pošteno misli in dela, obvezati v vesti, vendar pa gospod župnik v odgovoru dobesedno trdi: »Takšni so torej cerkveni predpisi, ki vsakega duhovnika obvezujejo v vesti, da se jih mora držati. Podpisani sem se jih držal do

sedaj in se jih bom tudi v bodoče.«

Kako čudno in trdovratno zveni tak odgovor šmarješkega župnika spričo dejstva, da so mnogi duhovniki in cerkvene oblasti v preteklosti neštokrat kršili cerkvene predpise in zakone; to lahko ocenim in presodi vsak bralec pač sam.

Najvišji cerkveni organ je na drugem koncilu v Rimu skupaj s papežem Pavlom VI. zavzel naprednejše stališče glede sodelovanja rimskokatoliške cerkvene oblasti in duhovščine z državami in ljudmi drugih ver oz. brez ver. Sklepi drugega koncila pozivajo na sodelovanje cerkve z drugim državami in verami, da bi se očuval mir. Papež Pavel VI. je obiskal več držav in se srečal z najvišjim predstavnikom pravoslavne vere, vendar pa ga vsi duhovniki v Sloveniji v strpnosti ne posnemajo. Ali mora res biti del naših duhovnikov zopet zadnji v utrjevanju poti napredka in »bolj papeški od samega papeža«? Mislim, da so sklepi drugega koncila potrdili poti tistih duhovnikov, ki so vključeni v Ciril-metodovski društvo in ki so lojalno sodelovali z državo ter so bili vsled lojalnejših stališč večkrat napadani od klerikalne duhovščine.

Zelo mi je žal, če se kdo počuti zaradi mojega pisanja prizadet, vendar sem ostal mnenja, da ni dobro preveč dobesedno jemati in preveč vneto izpolnjevati tako zastarele in neživljenjske cerkvene predpise, kajti vsaka zadeva se le ne more opravičiti s predpisi.

MIRAN BERETIC, Ljubljana Streliška 3,

DOLENJSKE LIMONE. Sličico limoninega grma pred hišo v Hrušici št. 11 (zgoraj desno) nam je prinesel Alojz Kostreva, ki je povedal, da je rastlina stara pet let in je letos prvič obrodila zdrave, lepo rumene sadeže. Prinesel je tudi vejico z dvema limonama, ki se zdaj v vazi v našem uredništvu kar lepo držita. Podobne limone imajo tudi v stopiški osnovni šoli, v restavraciji na Catežu in verjetno še kje. (Foto: M. Moškon)

FOTOGRAFIJA TEDNA

Fotografije, ki smo jih ta ponedeljek prejeli za tekmovanje, niso izpolnjevale pogojev za nagrade.

Posnetke za nagrado tedna z naslovom avtorja na hrbtni strani in podatki na posebnem listu papirja pošljite do ponedeljka, 15. aprila, do 12. ure, uredništvu Dolenjskega lista!

Kdo je komu napravil krivico?

Tov. urednik!

M. Beretič je v sestavku »Komu zvoni?« napisanem po pogrebu strica Jožka, opozoril na človeško plat zadeve, šmarješki župnik F. Zaplata pa se je v svojem odgovoru umaknil tej človečnosti in se skril za kanonskim predpisom in za navodilom nadškofijskega ordinariata.

Zvon je na vasi precej več kot pa samo lastnina cerkve. Mi, farani, če hočete tako, smo zbrali denar zanj. Skozi stoletja je postal zvon veliko več kot pa samo nekaj, kar »vabi k službi božji in k verskim dejanjem«, kot trdi župnik.

Zvon nam napoveduje ure, pove nam, da je nekdo umrl, da grozita požar ali huda ura, seveda pa vabi tudi k verskim obredom. Zvon ima prijeten glas, takšnega glasu pa mu ni dala cerkev! Zaradi prijetnosti tega glasu je došlo zvonjenje na vasi zelo širok pomen. Kmetski, če je veren ali pa če je tak, kot je bil pok. stric Jožko, spominja zvon zjutraj, da se je

začel težak delovni dan; opoldne ga vabi h kosilu in kratkemu počitku, zvečer pa ga spomni, da se dan bliža koncu. Vmes mu odzvanja ure. Kmečki ljudje se zlasti pri delu na polju bolj ravnamo po zvonjenju kot pa po uri.

Župnik F. Zaplata trdi, da je bil s pok. stricem Jožkom dober prijatelj. Pravi, da ga je večkrat prosil, naj vsaj javno ne odklanja cerkvene grobe, ker mu potem ne bo smelo niti zvoniti. Kako mu je moglo kaj takega pasti na um in kako je mogel to še celo napisati? On, ki nas vsak teden s prižnico poziva k ljubezni do bližnjega in k resničnosti, zdaj brez sramu javno pove, da je pok. strica Jožka nagovarjal, naj kaže navzven nekaj, česar ni v njegovem srcu! To je počel najbrž zato, ker je videl, da grožnje z večnim pogubljenjem pri Jožku niso zalegle, in ker je vedel, kako zelo mu je pri srcu zvonjenje.

V čem je torej krivica, storjena pok. stricu Jožku? Povedal bom, da imam rad naše politične organizacije, še posebno ZB. Če kdo umre in bi mu radi priredili lep pogreb, poskušajo brez cerkvenega. Toda čeprav je pokojnik pokopan cerkveno, sodelujejo člani ZB pri pogrebu z vsemi častmi. Iz mrtvih ne delajo svarilnega zgleda!

Pokojnega strica Jožka smo imeli vsi radi. Rad je zvonil, pomagal je graditi cerkev, bil je dober gasilec, pošten in ugleden vaščan. Imel je svoje prepričanje in ostal mu je zvest do smrti. Ko smo zvedeli, da mu zato, ker ne bo cerkveno pokopan, ne bo zvonilo, nam je nekaj v naših srcih reklo, da to ni prav. Nekateri vaščani so šli zaman prositi k župniku, ki je božji, pa tudi človeški služabnik.

Ceprav ni bilo cerkvenega pogreba, smo verni in ne-vernici vaščani pospremili pok. strica Jožka v velikem številu na zadnji poti. Težko nam je bilo, ko smo njegovo truplo spuščali v zemljo in so zvonili, za katere so pripevali denar naši dedje, zvonovi, ki jih je imel pokojnik tako rad — molčali. Stric Jožko pa je tih in nem ležal v krsti in se ni mogel ne braniti in ne prositi: Zvonite mi!

Naredili so ga mrtvega za svarilen zgled. In v tem je velika krivica.

F. P. iz Smarjete

POPRAVEK

V članku »Se enkrat — Komu zvoni«, ki smo ga objavili 28. marca letos se je v zadnji del 7. odstavka vrnila neljuba tiskarska napaka, ki je korektorji tiskarne DELO v Ljubljani žal niso opazili. Zadnji del 7. odstavka v pismu Franca Zaplate, župnika iz Smarjete pri Novem mestu, se mora po njegovem izvirniku ter pravilno prepisanem našem odanem rokopisu glasiti takole:

»Dogaja se včasih, da kje cerkvenega pogreba nočejo ali ga župnik po cerkvenih določilih ne sme dovoliti, pa kje vendarle, posebno po podružnicah, kdo naroči zvonjenje mrliču. Dušni pastirji, opozorite cerkovnike po družnicah, da smejo zvoniti le tistemu mrliču, ki bo zanesljivo imel cerkveni pogreb in za katerega dobe od župnika naročilo.«

Pri postavljanju stavka v svinec je bil po krivdi tiskarne en stavek izpuščen, kar pa spreminja smisel pojasnila in kar s tem popravljam.

Uredništvo DOLENJSKEGA LISTA

PISMA UREDNIŠTVU

Ali so zaradi polnojarmenika potrebni zapletljaji?

Tovariš urednik!

Ko sem oni dan službeno obiskal žagarja Lojzeta Zabkarja v Grmovljah, mi je potužil, da mu pri občinski skupščini Novo mesto ne da do dovoljenja, da bi si postavil polnojarmenik s premerom 45 cm, s katerim bi lahko znatno povečal storinost svojega obrata. Pokazal mi je kup železnega ograjja razstavljene polnojarmenika, ki ga je kupil na pobudo nekaterih pristojnih organov pri občinski skupščini. Ze v jeseni so mu ustno dovolili postavitev polnojarmenika, pismenega dovoljenja za montažo pa ni dobil, čeprav je omenjeni stroj že kupil. Le zakaj je zdaj potrebno, da se mora žagar pritoževati na republiški svet za gospodarstvo?

Rekli so mu, da ne sme opravljati dveh obrti. Vsakdo lahko ugotovi, da tu ne bi šlo za opravljanje dveh obrti, pač pa bi mu šlo delo hitreje od rok, in manj zdravega lesa, ki čaka v kupih več mesecev, bi bilo pokvarjenega, če bi imel poleg malo zmogljive veneočanke tudi polnojarmenik.

Ce imajo krajevne skupnosti kaj besede pri razvoju gospodarstva, potem bi morale upoštevati tudi njihovo mnenje. Potrebo po taki žagi so pismeno navedle kar tri krajevne skupnosti: Skocjan,

Smarjeta in Raka. Vse tri so namreč mnenja, da bi povečana zmogljivost žage koristila zasebnemu in družbenemu sektorju.

Najbrž bi bilo pametneje, da bi prizadeti žagar opravljal svojo obrt, namesto da leta od vrat do vrat in išče luknje v paragrafi in se bori proti birokraciji. Ali se res ne da brez zapletljajev rešiti tako majhno in tako nujno vprašanje?

Lojze Zabkar s polnojarmenikom najbrž ne bi obogatel, saj mora plačevati davek za les, ki ga razžaga. Koliko lesa razžaga, si zapisuje v žagarsko knjigo, les pa mora poleg vsega biti žigosan.

POLDE MIKLIC

Zabkarjeva žaga, pred katero so veliki kupi lepega, zdravega lesa, kateremu veneočanke ne bo kos več mesecev in bo zato marsikateri kubik lesa mnogo zgubil na kakovosti in na vrednosti. — (Foto: Polde Miklič)

Predlog o zdravstvenih regijah ni sprejemljiv

»Če že moramo kaj reorganizirati, potem smo za en sam zdravstveni center v Sloveniji.« je v razpravi med drugim dejal poslanec socialnozdravstvenega zbora dr. Albin Pečaver

Da se je reorganizacija zdravstvene službe pri nas zataknila, je v nemajhni meri kriv pomanjkljivi zakon – Odločno zoper predlog republiškega zdravstvenega centra o 4 zdravstvenih regijah

Kot uvod v razpravo o reorganizaciji zdravstvene službe na Dolenjskem in v Beli krajini ter o predvideni mreži zdravstvenih centrov v Sloveniji je na posvetu govoril Drago Benčina, predsednik odbora republiškega zbora za zdravstvo in socialno politiko. Navzoči poslanci, predstavniki občinskih skupščin, družbeno-političnih organizacij in zdravstvenih ustanov iz občin Novo mesto, Črnomelj, Metlika, Trebnje in Krško pa so o tem povedali svoja mnenja.

Ugotovili so, da se je reorganizacija zdravstvene službe pri nas zataknila tik pred koncem, ko so nekateri zaščitili, da zakon v celoti ne bo obveljal. Teda so se Belokranjci začeli zavzemati za lasten zdravstveni dom in niso pristali na združitev z novomeškim zdravstvenim domom, kakor je bilo dogovorjeno. Pri tem so vztrajali tudi na petkovem posvetu in navajali razloge za svojo odločitev. V prihodnje bodo morali boljše utemeljevati svoje

zahteve, ker je zlasti dvomljiva sposobnost organiziranja vseh strokovnih služb v belokranjskem zdravstvenem domu.

Predsednik krške občine Stane Nunčič je menil, naj bi bil zakon o reorganizaciji zdravstvene službe tak, da ne bi dopuščal nobenih ugibanj, ali je za vse obvezen ali ne, ker v nasprotnem primeru ni pravne trdnosti. Poudaril je, da bodo tudi Krščani odstopili od združitve z novomeškim zdravstvenim domom, če bodo Belokranjci v svojih težnjah uspeli. Pogoji za samostojen zdravstveni dom so v Krškem namreč boljši, ker pa so se podredili zakonu, imajo zdravstveni delavci, pa tudi vodstva družbeno-političnih organizacij težave zaradi očitkov prebivalstva, češ da niso znali uspeti.

Na posvetu so nadalje obravnavali predlog republiškega zdravstvenega centra o organizaciji mreže zdravstvenih centrov v Sloveniji, po

katerem naj bi obstajale le štiri zdravstvene regije. Med temi Dolenjske ni. Na posvetu so soglasno zavrnili predlog republiškega zdravstvenega centra, ker ni utemeljen, in ne ekonomsko dokumentiran, zato sploh ne more biti osnova za nadaljnje razprave. Če bi že morali kaj reorganizirati, so dejali, potem smo za en sam zdravstveni center v Sloveniji.

Poudarili so, kakšne posledice bi nastale, če bi sedanji predlog obveljal. Če izgubimo na Dolenjskem zdravstveni center, bi temu sledila še izguba komunalnega zavoda za socialno zavarovanje, bolnica, ki smo jo 20 let težko gradili, pa bi izgubila nekatere oddelke in bi postala občinska. Vse to ni sprejemljivo!

Končno je tov. Benčina seznanil prisotne še z zveznimi tezami o novem sistemu zdravstvenega varstva in zavarovanja, o čemer pa bodo sledile širše razprave še v vseh občinah.

Sektorski sestanek SZDL

26. marca je bil v Kočevju sektorski sestanek predstavnikov občinskih konferenc SZDL za Kočevje, Ribnico in Grosuplje. Vodila sta ga predstavnika republiške konference SZDL Božo Kovač in Miro Gošnik.

Na sestanku so zastopniki posameznih konferenc poročali o delu SZDL na njihovem območju v prvih treh mesecih letos in programih dela za april. Sklenili so tudi, da bodo na prihodnjem podobnem sestanku, ki bo že 24. aprila ob 15. uri v Grosupljem, pregledali realizacijo programov za april, sprejeli program za maj in podrobneje razpravljali o kadrovskih nalogah SZDL pri reelekciji, volitvah delavskih svetov in ostalih volitvah. Podobni sestanki bodo v bodoče vsak mesec.

Udeleženci petkovega medobčinskega posveta o nekaterih aktualnostih zdravstvene službe. (Foto: M. Moškon)

Za urejanje ali za zmešnjavo?

Konec marca in v začetku aprila je Novo mesto spet dobilo dve večji, sodobni trgovini na Glavnem trgu: ELEKTROTEHNO in MERCATORJA v prvem nadstropju iste stavbe. Vhod v trgovino ELEKTROTEHNE je z Glavnega trga, v novo MERCATORJEVO prodajalno pohištva pa dostop po stopnišču med ELEKTROTEHNO in Medobčinsko zavarovalnico še ni urejen. Potrošniki morajo po daljši poti čez živilski trg. Zakaj?

Načrti za obe prodajalni so bili pripravljeni že marca le-

ta 1965. Gradnja je bila nato odložena za dve leti, ker se je zataknilo pri prispevku za komunalno ureditev okolja stavbe. Novomeško stanovanjsko podjetje je zahtevalo takrat v ta namen 100.000 din (10 milijonov S din). Podjetju MERCATOR se je zdel znesek previsok, zato so se pogajali. V pogajanjih od marca do maja 1965 so zmanjšali zahtevo Stanovanjskega podjetja na 20.000 din (2 milijona S din), toda v juniju 1965 so že bile uvedene restriktivne mere pri investicijah in gradnja je začasno padla v vodo.

Ko so se po dobrih dveh letih razmere spet uredile, je moral MERCATOR, preden je dobil gradbeno in lokacijsko dovoljenje, plačati Stanovanjskemu podjetju Novo mesto nekaj več kot 80.000 din (8 milijonov S din) prispevka za komunalno ureditev okolja nove stavbe. Ta znesek je bil takoj nakazan, stavba je zdaj dograjena, prodajalna odprta, dohod do prodajalne pa ni urejen. Nastaja vprašanje: zakaj imamo v Novem mestu Podjetje za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje zemljišč: mar res zato, da pobira denar in dela zmešnjavo? no-

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Janez Kovačič in Franc Hrastar, člana kolektiva zdravstveni dom Novo mesto; Alojz Beve in Janez Gornik, člana kolektiva Krka, tovarna zdravil, Novo mesto; Ivan Šiška, Slavko Picelj, Cveto Uršič, Marija Uršič in Marija Krušič, člani kolektiva Novolet, Straža; Fani Čelčič in Anica Okleščen, gospodinjci z Uršnih sel; Ana Klobučar, Tončka Lekše, članci kolektiva Industrije obute, Novo mesto; Vinko Križ, Stane Senica, Tinka Senica, Milan Pelko in Ivan Picelj, člani kolektiva Bor, Dolenjske Toplice; Rado Hlil, Robert Dular, Franc Okleščen, Janez Pirh, Zdravko Salamon, Viktor Foršček in Lojze Zupančič, člani kolektiva Opekarnice, Zalog; Jože Plut, Boža Cervenka, Tina Matkovič in Jožica Krevelj, člani kolektiva zdravilišča Dolenjske Toplice; Anica Rajk, gospodinja iz Dolenjskih Toplic; Dominica Zurga, kmet z Dolnjega Gradišča; Anton Bartole, član kolektiva UJV Novo mesto; Marica Markovič, gospodinja z Gornjega Gradišča; Marija Novak in Valerija Bukovec, članici kolektiva Mercator, Dolenjske Toplice; Cveta Strniša, gospodinja iz Dolenjskih Toplic; Ivan Horvat, član kolektiva OM Dolenjske Toplice; Jožeta Glampelj, gospodinja iz Soteske; Rozalija Plut, članica kolektiva zdravstveni dom Črnomelj; Cveta Mikolič, članica kolektiva zdravilišča Dolenjske Toplice.

Dolenjske Toplice: zdravilišče se širi

V Dolenjskih Toplicah so se pričela velika dela za razširitev zdraviliških, kopaliških in drugih prostorov. Veliki bazen bodo preuredili in zgradili manjši bazen za mladino. Na vzpetini bodo postavili rezervoar za termalno vodo, s katero bodo polnili oba bazena. V rezervoarju bo tudi filter za čiščenje termalne vode. Ob bazenih bodo uredili prostore za sončenje, slačilnico in restavracijo. Sedanje kopališko restavracijo bodo preuredili. Njena kuhinja je zdaj začasno zaprta in strežejo gostom v bifeju. D. G.

MOTORNA ČRPALKA MP-300/20
24 MESECEV
GARANCIJE
•TOMOS• KOPER

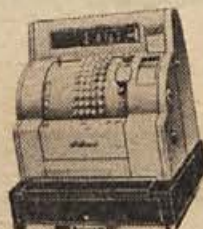
NOV
APER
V

Hitro in nezmotljivo delo sta pogoja uspeha!

REGISTRSKA BLAGAJNA

ki združuje oboje – ime, ki jamči za oboje

N C R

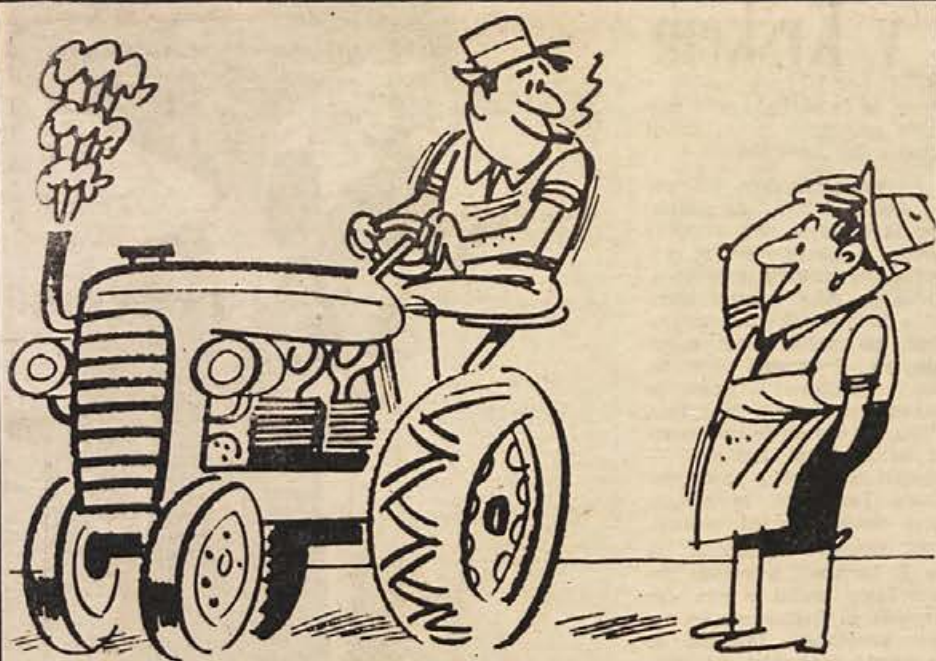
TIP 51
19.600,00 Ndin
s 5 odst. rabata

TIP 3
16.000,00 Ndin
s 5 odst. rabata

Registrska blagajna tipa 51 in registrska blagajna tipa 3 so vam na razpolago pri »AVTOTRG«, Ljubljana, Slomškova 3/dv., tel. 313-913 ali 312-162

Po naročilu vam dobavimo v najkrajšem roku vse tipe registrskih blagajn za gostinstvo in trgovino

- Štefan, ti imaš traktor?
- Tudi ti ga lahko kupiš, če boš varčeval zanj pri

Dolenjski banki in hranilnici

v NOVEM MESTU ali njenih poslovnih enotah

v KRŠKEM, TREBNJEM ali METLIKI!

NE POZABITE:

Dolenjska banka in hranilnica v Novem mestu je lani avgusta zvišala obrestne mere: za navadne vloge na 6,50%, za vezane vloge do 8%! — In ne pozabite tudi na ugodne obresti za sredstva na deviznih računih občanov, za katera plačuje banka od 4–6 odstotkov v devizah, razen tega pa dodatno še od 1,5 do 2,5 odstotka v dinarjih!

Župančičev Dragatuš

7. decembra minulega leta je v Dragatušu po večmesečni bolezni umrl Franc Štefanič, posestnik, bivši trgovec in gostilničar. Štefanič je bil znanec Otona Župančiča, in če je tega pot kdaj zanesla v Belo krajino, se je vsakič v Dragatušu oglašil tudi pri Štefaničevih. Ob takih obiskih se je pesnik z zanimanjem razgledoval po hiši, postal v veži pred istnikom velike krušne peči, šel na dvorišče, v sadovnjak, se oziral po veliki dvostolpni cerkvi, zdrsel s pogledom čez njive v Brezje, kjer je izvirala Dobrega, tih studenec v najtišji dragi sveta. Živahno je govoril s Štefaničem, spraševal po sosedih, po svojih vrstnikih iz mladih let.

Oton Župančič je bil namreč takrat v hiši, bil je v vasi, v kateri so mu tekla mlada leta. Ko je bilo mlademu Otonu dve leti, je njegov oče leta 1880 prodal posestvo na Vinici in se preselil v 9 kilometrov oddaljeni Dragatuš, kjer si je kupil hišo in v njej odprl trgovino in gostilno. Tu so Župančičevi ostali celih 12 let, ko je oče Franc Župančič 1892 prodal svojo hišo v Dragatušu Jožetu Štefaniču, doma iz sosednjega Zapudja. Denarni polom, v katerega je Franca Župančiča potegnil njegov tast, je pesnikovega očeta primoral, da je obubožan zapustil Dragatuš in se preselil v Ljubljano, kjer je na Šentpeterski cesti odprl majhno specerijsko trgovino.

Prodajna oziroma kupna pogodba z dne 11. maja 1892 nam pove, da je Župančič prodal Štefaniču hišo št. 30, zidano, s slamo krita, svinjake, razne premičnine v gostilni in trgovini za 4200 goldinarjev, zraven pa še njivo za 300 goldinarjev. Od skupne vsote je Štefanič takoj plačal Župančiču 2500 goldinarjev, drugih 2000 pa naj bi Franc Župančič dobil, ko bo vse na kupljenih rečeh vknjižene dolgeve izčistil, kaj se prodavec na svoje stroške za veže storiti.

Župančič je gostilniško sobo po dogovoru uporabljal še do 1. avgusta 1892, naslednji dan pa je tudi ta del hiše prevzel novi lastnik Jože Štefanič.

Jože Štefanič iz Zapudja je bil skromen človek, saj je v mladosti pasel prašiče in mati si je z žganjarskim kotlom, s katerim je kuhala sosedom žganje, komaj toliko prisluzila, da sta se s sinom za silo prebijala skozi življenje. Jože je kot sezonski krošnjar — nemškiar še mlad pričel hoditi v Nemčijo in si je sčasoma toliko zaslužil, da je imel za pot v Ameriko. Tam se je poročil z neko Metličanko, odprl svojo gostilno, in ko si je prisluzil novcev, se je vrnil domov in v Dragatušu kupil Župančičevo hišo. Imel je tri sinove, od katerih sta mu starejša dva umrla za španško. Sam je umrl leta 1917, štiri leta za njim pa njegova žena Marija, tako da je ostal na posvetu najmlajši sin France, ki je minulega decembra v 68. letu sklenil svoje življenje.

Mladi Franc Štefanič, ki mu je komaj dvajsetletnemu mati izročila posestvo, je razširil hišo, napravil hleve, skedenj, ledenico, dokupil je zemljo, vodil trgovino in gostilno. Tako se je v hiši, v kateri je Župančič preživel mladostna leta, marsikaj spremenilo. Vendar ne toliko, da pesnika ne bi vsaj v mislih vedno znova vleklo v ljubljeno Belo krajino, v njegovo Dragatuš.

Oton Župančič in pokojni Franc Štefanič sta si tu in tam voščila za praznike in novo leto, vendar so se pesnikove voščilne karte pri Štefaničevih izgubile. V njihovem družinskem arhivu pa je ostalo zanimivo pismo iz zadnjih vojnih let, ki ga je bil pesnik pisal gospodarju, ko mu je ta poslal kotline. Tako le piše:

Spoštovani gospod Štefanič, lepo ste se nas spomnili, da sem zares v zadregi, ker ne vem, kako bi se vam dostojno zahvalil za Vaš ljubeznivi dar. Zdaj so res taki časi, da naša kola škripajo: »Nismo palili! Nismo palili! Kakor tiste zapojeke sakramente. Vi pa ste nam poslali mazila, da bomo lažje speljali čez klanec.

Drugače smo zdravi in upamo kmalu mirnejših dni. Zelim tudi Vam vse dobro, in oglašite se kaj, kadar pridete v Ljubljano.

Franc Štefanič

da bomo rekli katero po naše. Mnogo mislim na svoj ljubi Dragatuš, večkrat vzamem Vašo razglednico v roke in miho se mi stori, ko ogledujem breze in hiše, kjer so mi tekla najlepša leta.

Se enkrat: najlepša Vam hvala in srčne pozdrave Vam in vsem Vašim od mene in mojih.

OTON ŽUPANČIČ, v Ljubljani, 17. maja 1942.

Znano je, da je Župančič rad uporabil sleherni zanimivo domačo besedo, zato se je v tem pismu spomnil tudi zapojeških oziroma zapujskih sakramentov. To je bil prednji del drvenih kol, to je lesenega voza z ojem, oplonom in drvenimi ročicami. Nanj so naložili deblo, ki se je z zadnjim koncem vleklo po zemlji. Delo je bilo težavno, živina je z muko vlekla leseno škripajočo kola, voznički pa so sakramentirali (preklinjali). Tako so nastale »zapoješke sakramente«, ki v Župančičevem pismu škripajo, da »niso palili« (namreč prašiča), to se pravi, da pri njih ni bilo prašičine.

Naj omenimo tu še pristrčne besede, ki jih je Župančič za-

srečo ni bilo, zato pa je bila zrušena dobra tretjina poslopja.

Kot se spominja gospodinja Frančiška Štefanič, je Župančič zadnjikrat obiskal Dragatuš na binkoštni ponedeljek 1946. Pripeljal se je z avtom, z njim pa sta bila njegova žena Ani in še neki zakonski par. Za vse se je pesnik zanimal, zlasti za žrtve v Zapudju, kjer so 27. julija 1942 fašisti pobili 7 vaščanov in uničili 23 hiš in gospodarskih poslopij. Sam je ob svojem obisku hotel iti v Zapudje, pa mu je žena branila, ker je bil takrat zares izmučen od bolezni. Da bi se od časa do časa pokrepčal, je imel kar s seboj v termovki črno kavo.

Po vojni je gospodar Štefanič poškodovano hišo pozidal. Nad vhodom je na betonska stebra postavil nadstrešek in na njem dvignil fičaro. Prejšnjo streho je na obeh straneh prisekal na šop in jo namesto s pločevino pokril z opeko.

Ohranjena pa je fotografija iz prvih povojnih let, ki jo je bil posnel akademski slikar Mihael Kambič, doma iz bližnje Dragovanje vasi. Sicer je na njej nekdanjo slamnato streho zamenjala pločevina in tudi zahodni del hiše, kamor je bila udarila bomba, je nadkrit z nizko leseno streho. Vendar pa lahko vsaj v grobem spoznamo nekdanje Župančičevo domovanje s trgovino na levi in gostilno na desni strani hiše.

Tudi nekdanji Župančičev studenec Dobrega je spreminjen. Ko smo lepega pomladnega dne obstali v tej »najtišji dolini sveta«, je bilo slišati le cvrkut osamele ptice. Vendar studenec ni več žuborel. Med obema vojnoma so ga vaščani vkovali v neokusen betonski zabo, ki ga je danes prizanesljivo obraslo grmovje, in tudi betonsko streho sta prekrila mah in trava. Tanek curek vode si je skozi mlado zelenje utiral pot proti bližnji Lahinji. In kot da niso tega lepega studenca že dovolj oropali in oskrunili, se je komaj streljaj proč zažrl buldožer v travnati breg, odstranil ruho in odprl nov kamnolom. Pod njim pa je zrasel nov rezervoar črnomaljske kmetijske zadrage, od koder dobiva vodo bližnje veliko pitališče

Nekdanja Župančičeva, danes Štefaničeva hiša, po drugi svetovni vojni. (Iz arhiva Belokranjskega muzeja v Metliki)

pisal o Vinici in dragatuškem studencu Dobrega. Evo jih!

Dva stavka želite od mene? Prosim!

Koder hodim, vedno in povsod me spremlja močno šum Kolpe, ki se preliva pod viniškimi gradom čez jez, in rahlo žuborenje Dobrega, studenca, skritega blizu Dragatuša v najtišji dragi sveta.

Vesel sem, da mi je tekla zibka v Beli krajini, polni svetlobe in blagorazgleda, ponosen sem, da se je moja domovina obnesla v svetem boju za svobodo.

Ob napadu nemških letal na Dragatuš 5. maja 1944 je tudi nekdanja Župančičeva hiša pretrpela dokajšnjo škodo. V njej je bil namreč nameščen šolski razred, in ko so se učenci ravno razkropili, je udarila bomba v zahodni del hiše. Človeških žrtv na

mladih telet. Obširni stelniki nad Dobrega so skrčeni, praproti, breze in trepetlike, ki so dajale poseben čar pokrajini, so se morale umakniti novim hlevom in prostranim pašnikom.

Gledali smo in molčali. In kot odgovor na naš molk je tam zgoraj v tišino zaropotal traktor in preglasil samotno ptico.

»Sumno dere čas...« je nekje po vojni zapisal Župančič. Res, dere in odnosa. In kar mimogrede je odnesel tudi mir in velik del lepote iz Dobrega, iz te pesnikove najtišje drage sveta.

Toda razumeti moramo, da vsak čas zahteva svoje. Tudi naš! In čeprav sta ta čas in človeška roka marsikaj izbrisala, bo v pesnikovih besedah še naprej živelo »rahlo žuborenje Dobrega« in živel bo njegov »ljubi Dragatuš, kjer so mu tekla najlepša leta«.

JOŽE DULAR

ZASTAVA
FIAT
RENAULT
TAM

- ☐ SERVISNI PREGLEDI IN GARANCIJSKA POPRAVILA
- ☐ SPLOŠNA IN GENERALNA POPRAVILA VOZIL VSEH VRST
- ☐ ZAMENJAVA MOTORJEV ZASTAVA IN TAM
- ☐ KLEPARSKA IN AVTOLIČARSKA DELA

avtoservis

sgp pionir novo mesto

V soboto bo občni zbor Prešernove družbe

V soboto, 13. aprila, bo poлагala obračun dela za preteklo leto Prešernova družba. Posebno skrb bodo člani nje-nega glavnega odbora posve-tili vprašanju članstva in raz-širjanju slovenske knjige, pri čemer bo močan poudarek na besedah »poceni, množično in kvaliteta«. O deležu in poslan-stvu Prešernove družbe v na-šem kulturnem življenju bo govoril Boris Zihert, na zboru pa bodo predlagali tudi spremembo pravil in volili nov glavni odbor. O delu in načrtih Prešernove družbe bo-mo v kratkem obširneje po-ročali.

Večer rimske lirike v Novem mestu

Vabimo vas na večer rimske lirike, ki ga prire-di Društvo književnih pre-vajalcev Slovenije v sredo 17. aprila, ob 19. uri v prostorih Dolenjske gale-rije v Novem mestu.

Na sporedu so recitaci-je rimskih pesnikov Ka-tula, Tibula, Sulpicije, Propertius, Ovida in Hora-ca. Sodelujejo prevajalci Božidar Borko, dr. Franjo Smerdu, dr. Kajetan Gan-tar, recitatorja Helena So-bar-Zajc in Radko Polič ter kitaristka Lucija Zab-kar.

Vstop prost.

Podjetja in ustanove Pionirski knjižnici

Pionirska knjižnica v No-vem mestu postaja nekaj dom novomeških pionirjev, mladih ljubiteljev lepega čti-va. Ker ustanova nima toliko denarja, da bi lahko kupova-la nove knjige ter razširila svojo dejavnost, je zaprosila nekatera podjetja in ustano-ve, da ji pomagajo, četudi sa-mo z nekaj tisočaki. Odziv podjetij in ustanov je bil to-krat zelo lep in knjižnica se javno zahvaljuje vsem nje-nim dobrotnikom, saj ji omo-gočajo nadaljnji obstoj in de-lo. Tokrat so se prošnji od-zvali: tovarna zdravil Krka, Komunalno podjetje Novo mesto, Cestno podjetje, Iskra, tovarna usmerniških naprav v Novem mestu, Dolenjski list, Splošna vodna skupnost Dolenjske, Dolenjska banka in hranilnica ter Gozdno go-spodarstvo. (pb)

Gorjupova razstava v Mariboru

Jutri bo ob 18. uri v spod-njih prostorih Umetnostne galerije v Mariboru slovesno odprta retrospektivna raz-stava Jožeta Gorjupa. V Ma-riboru bo razstavljenih več kot šestdeset del tega mlade-ga umetnika, dolenjskega ro-jaka iz Kostanjevice, ki je žal tako zgodaj zaključil svo-jo življenjsko in ustvarjalno pot.

Šola ima dva abonmaja

Dobrepoljska osemletka, ki jo obiskuje točno 300 šolar-jev (skupaj s podružnicama šolama Kampilje in Ponikve pa 365 učencev), ima v doma-čem kinu svoj filmski abo-nma. Od novembra do junija si bodo šolarji ogledali 10 fil-mov; vsak mesec enega. V marcu bodo gledali »Dneve preizkušnje«, aprila »Črno ko-mando«, maja »Nemirnega delfina« in junija »Olimpiado v Tokiu«. Razen tega imajo še pionirski abonma v Pio-nirskem domu Ljubljana za štiri gledališke predstave na leto. V Ljubljano se vozi na predstave okoli 80 pionirjev. SAP jim nudi nekatere ugod-nosti, da stane prevoz v obe smeri za učence le 3,20 Ndin.

Lackovićevo presenečenje v Krškem

V soboto zvečer so ljubite-lji umetnosti doživeli v krš-ki galeriji resnično reseneče-

nje: razstava Ivana Lackovi-ća, enega izmed najvidnejših jugoslovanskih slikarjev na-

ivcev, se je zapisala med naj-lepše prireditve v tej mladi umetnostni ustanovi.

Trenutek po otvoritvi sobotne razstave v krški galeriji: umetnostni kritik Ivan Gotthard-Skiljan (levo) čestita Ivanu Lackoviću; umetnika in goste je pozdravila Mar-janca Uršičeva (v sredini), ki razen Valvasorjeve knjiž-nice vodi v Krškem tudi galerijo. (Foto: Tone Gošnik)

Ivan Lacković-Croata: ZAPUŠČENO GNEZDO (1967)

8. marec je bil skrbno pripravljen

8. marec je že dolgo za nami. Nekatere žene ga še vedno rade omenjajo. Med-nje gotovo spadajo tudi ma-tere iz Arti, ki so se poseb-no lepo praznovala.

V dvorani se je zbralo 300 žena. Pozorno so spremljale program, ki so jim ga pri-pravili učenci osnovne šole, moški pevski zbor, folklorna skupina. Šolarji so pripravili svojim mamicam prigraden program, v katerem so so-delovali skoraj vsi, saj so jim hoteli povedati nekaj toplega v zahvalo za njihovo skrb. Tudi možje, člani moškega pevskega zbora, so se izka-zali. Skoraj enourni program je zaključila folklorna skupi-na, ki je zaplesala gorenjski ples »Metla«.

Letos so bile žene iz Arti še posebno navdušene nad prigraden pozornostjo učen-k 8. razreda, ki so jim za dan

Mala šola zastoni

V Dobrepoljah se je v za-četku tega meseca začela ma-la šola; obiskuje jo 31 mal-čkov. Pouk imajo dvakrat na teden. Kakor lani, ko je ma-la šola prvič imela pouk, ta-ko tudi letos starši ne pri-spevajo za to šolo nič, izdat-ke za učno moč krije nam-reč redna šola.

žena pripravile pecivo. Člani olepševalnega krožka iz os-ovne šole so vse zbrane že-ne presenetili s šopki rož in lepimi čestitkami.

Društvo prijateljev mladi-ne, ki je bilo organizator prireditve 8. marca, ni po-za-bilo tudi na najstarejše in bolne žene. Obiskali so jih

doma in jih obdarili. Ob tej humani akciji so sodelovali tudi ZB, SZDL, ZMS in RK.

Prisrčna prireditev je tra-jala dolgo v noč. Izkupiček je DPM Artiče namenilo za organiziranje »male šole«, za izlet učencev 8. razreda in za letovanje socialno šibkih otrok.

SLOVENSKA BESEDA JE BESEDA PRAZNIKA, PETJA IN VRISKANJA (Oton Zupančič) in je praktično zažvela tudi na prireditvi učencev na osnovni šoli »Katje Rupena«, ko so svečano proslavili podelitev Zupančičevih bralnih značk. Na tej kulturni prireditvi so sodelovali tudi mladinski pisatelji Tone Pavček, Ela Peroci in Severin Šali. (Foto: S. Dokl)

Anton Dolenc: »ENOROKI« (olje, 1963)

Razstava dr. Antona Dolenca odprta

Minulo soboto ob 18. uri je bila v Dolenjski galeriji v Novem mestu svečana otvorit-tev razstave slikarja dr. Anto-na Dolenca. Razstavljavca je predstavil ravnatelj škojelo-škega muzeja Andrej Pavlo-vec. Opisal je njegovo slikar-sko pot od prvih pobud, ki

jih je dobil doma pri očetu podobarju in pozlatarju, pa vse do danes, ko s svojevrst-nim izrazom upodablja pred-vsem človeka, njegovo dušev-nost in razpoloženje. Ob tem pa je dr. Antonu Dolencu, ki je sicer zdravnik, slikarstvo le polovica njegovega poklica in dela. Na otvoritvi so bili razen občinstva, ki že sicer poseja kulturne prireditve v Novem mestu, zelo številno zastopani avtorjevi stanovski kolegi, med gosti pa smo opazili tudi univerzitetna pro-fesorja dr. Janeza Milčinske-ga in dr. Leva Milčinskega.

Folklorna skupina žanje lepe uspehe

Folklorna skupina v Arti-čah je bila zasnovana v de-cembru 1967 na pobudo mla-dinske organizacije in pro-svetnega društva. Člani sku-pine so začeli pod vodstvom Marije Haler vaditi. Za zače-tek so se naučili dva gorenj-ska plesa. Vsi so navdušeni, redno prihajajo na vajo. Zato so se že prav kmalu pokazali prvi uspehi. V Artičah so vsa-ke proslave, kjer sodelujejo, zelo veselijo, saj je folklorna skupina prinesla pravo osve-žitev v programe.

Obisk iz Avstrije

Dne 5. aprila je obiskal Gorjupovo galerijo in medna-rodni simpozij kiparjev na-mestnik glavarja štajerske deželne vlade dr. Hans Ko-ren. Visoki gost se je v spremstvu gostitelja dr. Fran-ca Hočevarja ter generalne-ga konzula Avstrije dvornega svetnika dr. Riesenfelda ogle-dal Gorjupovo galerijo in For-mo vivo. S posebnim zanimaj-njem si je ogledal tudi ko-stanjeviški samostan, kjer še vedno potekajo obnovitvena dela v cerkvi. Na večer iste-ga dne je dr. Koren obiskal še Pleterje.

Razstava v Študijski knjižnici

Študijska knjižnica v No-vem mestu prireja v svoji avli knjižne razstave zname-nitih besednih ustvarjalcev, posega pa tudi na področje glasbe, znanosti itd. Razstavi knjižnih del v preteklem letu umrlih znanstvenikov, umet-nikov in javnih delavcev — ta je bila postavljena pred dnevi — bo sledila spomin-ska razstava, posvečena 90-letnici rojstva Otona Zupan-čiča, pripravili bodo tudi raz-stavo ob 100-letnici rojstva Maksima Gorkega, razstavo sovjetske mladinske knjige ter razstavo v počastitev 80-letnice slovenskega etnografa Boža Raciča. Lepo bi bilo, ko bi bile otvoritve razstav v Študijski knjižnici v večer-nih urah in povezane s krat-kim nagovorom in progra-mom. (pb)

Pero Djetelić v Kostanjevici

Pred nedavnim si je kultur-ne znamenitosti Kostanjevice ogledal tudi sekretar sveta za kulturo in prosveto SR Hr-vatske Pero Djetelić. V spre-mstvu Franceta Pirkovića se je sekretar nadrobno zanimal za delo in načrte Gorjupove ga-lerije, Lamutovega likovnega salona, Forme vive in Dolenj-skega kulturnega festivala. Sekretarja so nadrobno infor-mirali o velikih pripravah na otvoritev razstave naivnih slikarjev Jugoslavije. Za to razstavo je izbranih 45 slikar-jev, posebna umetnostna žiri-ja pa je pregledala več ko 600 del in izbrala za razsta-vo 93 slik. Otvoritev razstave bo v nedeljo, 28. aprila, ob 11. uri dopoldne v Lamuto-vev likovnem salonu. Tega dne bodo tudi formalno od-prte letošnje, to je XII. pri-reditve Dolenjskega kulturne-ga festivala.

Odšel je zadnji vlak

Srečanje najboljših nogometašev Dolenjske preteklo nedeljo je bilo zelo klavno. Novomeščani kot Belokranjci so pokazali skromno nogometno znanje in so maloštevilni gledalci uživali v nešteti »komičnih scenah«, ki so jih v glavnem pripravljali domači igralci. Belokranjci so zaslužen pobrali ves izkupicek in bodo še nadalje igrali v tej ligi. Vse tri posavske ekipe so bile tokrat uspešne. Krčani so zlahka dosegli pet zadetkov v Sentjurju. Rudarji s Senovega, ki so imeli najtežje opravilo, so odnesli zaslužen točko Ljubnu. Na splošno vzeto, nogometna dejavnost v Posavju doživlja svojo renesanšo. Novomeščani so tokrat zamudili zadnjo priliko, da bi si priigrali možnosti za obstanek.

Ljubno - Rudar 2:2

Senovski rudarji so to nedeljo gostovali v Ljubnem. Gostje so prišli po eno točko in jo tudi dobili. Vendar bi morali po prikazanih igri dobiti celoten izkupicek. V 20. minuti prvega dela igre so Senovci vodili z 2:0. Rudarji so s tehnično igro popolnoma onemogočili domačine, vendar so malo prehitro prešli v obrambo. Veliko zaslug za takšen izid tekme ima sodnik, ki je bil pod vplivom domačih navijačev.

Oba zadetka Rudarja je doseglo levo krilo Jevšnik.

J. Kodolja

Celulozar - Boč 9:3

Domače moštvo, ki se je tokrat predstavilo občinstvu v pomnjeni postavi, je zaigralo dobro. Gostje so imeli malo možnosti za napad. Veliko zaslug za takšen izid tekme ima sodnik, ki je bil pod vplivom domačih navijačev.

Kje, kdaj in kdo?

V drugi slovenski nogometni ligi bo Bela krajina imela v gostih vodilni tabor iz Sežane. Novomeščani bodo gostovali v Ljubljani pri Iliriji. Celulozar pa na Vranskem. Brežice bodo imele v gosteh nogometaše iz Vojnika. Rudarji s Senovega bodo gostovali v Storah. V mladinski okrajni ligi bo Ilirija imela v gostih Novo mesto, Rog iz Kočevja pa bo gostoval pri Rudarju v Trbovljah.

V slovenski rokometni ligi bodo Brežičani imeli v gostih rokometne Slovana iz Ljubljane, Ribničani pa Slovenj Gradec. Rokometaši Krškega bodo gostovali v Grosupljem, Novomeščani pa bodo imeli v gosteh Krmeljčane.

li posebne sreče in so zapravili vrsto zrelih prilik za doseg gola. Domače moštvo se je pokazalo kondicijsko dobro pripravljeno, za kar gre zasloga trenerju Laciću.

Za Celulozar so bili uspešni: Klajčič 5, Stanojevič, Klinar, Kandić in Božić.

V. N.

Sentjur - Brežice 0:5

V tretjem kolu spomladanskega dela prvenstva celjske nogometne podzveze so Brežičani v gosteh zaslužen premagali nogometaše Sentjurja. Kljub slabši organizaciji - igrališče ni bilo označeno, go - so bili brez mreže in podobno - so gostje z dobro igro zasluže-

in Bele krajine. Moštvi sta bili enakovredni in bi poteku na igrališču najbolj odgovarjal neodločen rezultat. V prvem delu se je igra odvijala na sredini igrališča, v drugem pa nekoliko več na polovici gostov. Igra je bila na splošno slaba in nezanimiva. Bolj po sreči kot zaslužen je v 26. minuti dosegel zadetek Koljevič in s tem prinesel Beli krajini dve pomembni točki. Novomeščani so tokrat ponovno razočarali in se trdno držijo repa prvenstvene lestvice.

M. D.

Otvoritveni atletski miting v Novem mestu

Več kot sto atletov je startalo na prvem letošnjem atletskem mitingu v Novem mestu. Prav krepko so se pognali s starta odlični sprinterji Jože Šlajkovec, Janez Penca in Zdravko Slak. Bo letošnja tekmovalna sezona ravno tako uspešna kot ta njihov dinamični spomladanski zalet? (Foto: S. Dokl)

KEGLJANJE

Železničar prvak

V nadaljevanju tekmovalja v novomeški zimski kegljaški ligi je bilo na sporedu zadnje kolo. V odlični tekmi za prvo mesto je Železničar po izredni igri premagal Pionirja z 542:511. Ta rezultat je tudi nov rekord Dolenjske. Ostali rezultati: Vseh devet: Krka 420:405, Luknja: Železničar 433:392 in Vseh devet: Luknja 374:462. V drugi ligi so bili doseženi naslednji izidi: Stari devet: Iskra 373:341, Bolnica: Toplice 50:0, Stari devet: Bolnica 367:325, Dolenjski gozdar: Toplice 308:342. Končni vrstni red: 1. Železničar, 2. do 3. Luknja in Pionir, 4. Krka, 5. Vseh devet, 6. in 7. Dolenjski gozdar in Stari devet, 8. Bolnica, 9. in 10. Toplice in Iskra Novo mesto.

J. m.

Krušič prvak Dolenjske

Na kegljaškem prvenstvu Dolenjske sta člani v disciplini 3x200 lučajev sodelovalo 25 posameznikov iz desetih klubov. Prvo mesto je premočno osvojil Tone Krušič (Pionir) 2420 keglji, sledijo Jože Mrzljak 2385, Janez Turk 2343, Bogdan Hren 2320, Boris Rožič 2236, Janez Rustja 2210 itd. Prvih pet tekmovalcev bo sodelovalo na republičnem prvenstvu maja v Ljubljani.

J. m.

Polfinale posameznikov

V polfinalnem tekmovalju kegljašev posameznikov v Novem mestu so bili doseženi naslednji izidi: Pešič: Rustja 3:0, Vencelj: Fabjan 3:2 in Mrzljak: M. Dravincec 3:1. V finale so se uvrstili zmagovalci, ki se bodo med seboj pomerili po dvojnem točkovnem sistemu.

J. m.

Tega še ne veste

Na našo anonimno anketo, s katero smo želeli ugotoviti javno mnenje o prioriteta športnih zvrsti v novomeški občini, smo dobili 43 odgovorov. Največ glasov je prejela atletika (75), sledijo kegljanje (26), košarka in smučanje (25), rokomet (24), splošna telesna vzgoja, gimnastika itd.

Kljub temu, da nã podlagi tega ne moremo delati nikakršnih sklepov, nas pa ti vseeno silijo k razmišljanju.

ŠAH

Najboljša mesta zasedli Kočevarji

Zunanji pionirji-šahisti že ogrožajo kočevske

Novem mestu. Po prikazani igri pionirjev iz zunanjih šol pa sodimo, da bodo kaj kmalu tudi oni posegli po prvih mestih in imeli tako priložnost v nadaljnjih tekmovaljih braniti barve kočevske občine. Vsi tekmovalci so dobili povrnjene potne stroške in malico, prve tri ekipe iz vsake skupine tudi denarno nagrado, prvaki pa še diplome. Prvenstvo je vzorno organiziralo Društvo prijateljev mladine v Kočevju.

Vrstni red: Starejši pionirji: 1. Kočevje 14 točk, 2. Para 8,5, 3. Trava 7, 4. Koprivnik 6,5 in 5. Podpreska 4. Mlajši pionirji: 1. Kočevje 8 točk, 2. Trava 3 in Koprivnik 1. Starejši pionirke: 1. Kočevje 10 točk, 2. Para 7,5, 3. Trava 3,5 in Koprivnik 3. Mlajše pionirke iz Kočevja niso imele na-

sprotnice in so tako brez borbe dosegle prvo mesto.

I. STANIČ

Dolenjci so se dobro uvrstili

Na mladinskem hitropoteznem prvenstvu Slovenije, ki je bilo v nedeljo, 7. aprila, je zmagal Rok Kržišnik iz Ljubljane. Med predstavnik Dolenjske sta bila najboljša Franci Gornik iz Kočevja in Tone Praznik iz Stične, ki sta si razdelila 9. in 10. mesto.

Na hitropoteznem prvenstvu SRS za ženske je zmagala Milka Ljiljak, Ana Praznik iz Stične pa je zasedla odlično tretje mesto.

I. STANIČ

Polno dinamike, duhovitih kombinacij in veliko smisla za kolektivno igro so pokazali rokometiši Krškega na nedeljskem srečanju, ko so gladko premagali jesenskega prvaka Medvode z 22:14. Takšnih baletnih kretanj (kot jih vidimo na sliki) je bilo na tej tekmi na pretek. (Foto: S. Dokl)

OD TU IN TAM

ZUŽEMBERK - V srečanju med nogometaši Žužemberka in pripadniki garnizije Novo mesto so zmagali gostje. Rezultat 5:1 je ugoden za domače, saj sta za goste nastopila tudi Kaljevič in Frančeski. (V.)

BREŽICE - Pretekli ponedeljek sta se v Brežicah pomerili rokometni ekipi šolskih centrov za blagovni promet iz Brežic in Celja. Pri fantih so v lepi igri zmagali domačini z rezultatom 27:23, medtem ko so pri dekletih zmagale gostje iz Celja z rezultatom 7:5. (V. P.)

BREŽICE - Komisija za šport in rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu Brežice bo ob letošnjem 1. maju organizirala dvoboj med sindikalnima reprezentancama Brežic in garnizije Cerklje. V soboto, 20. aprila, se bodo pomerili v šahu, kegljanju, streljanju z zračno puško, v odbojki in namiznem tenisu. (V. P.)

CRNOMELJ - Na poklicni kovinarski šoli v Crnomlju so imeli športni dan. Tekmovali so v mallem nogometu in odbojki. V mallem nogometu je bil končni vrstni red naslednji: 1. II. a, 2. I. a, 3. III. a, 4. I. b, 5. III. b, in 6. II. b. Na tekmovalju v odbojki so nastopile štiri ekipe. V odlični tekmi je zmagala II. a: III. a. (A. L.)

SMIHEL - V dijaškem domu je bilo v nedeljo namiznoteniško prvenstvo domskih skupnosti v namiznem tenisu. Nastopilo je 14 ekip. Razen Primorcev so bili zastopani tekmovalci iz vseh slovenskih pokrajin. Največ uspeha so imeli igralci iz Prekmurja, ki so zmagali v moških in ženskih kategorijah. Končni vrstni red: moški - 1. Murska Sobota, 2. TSS Ljubljana, 3. Kranj, 4. Izobraževalni center Litostroja-Ljubljana, ZENSKO - 1. Murska Sobota, 2. Novo mesto, 3.-4. Kmetijski industrijski center Celje in Dom Majde Vrhovnikove, Ljubljana. (c.)

ROKOMET

Tokrat je krenilo na bolje

To nedeljo so nas s svojimi uspehi prijetno presenetili rokometiši Brežic, Krškega in Krmelja. Brežičani so gostovali na vročih tleh v Ajdovščini in katastrofalno porazili domače rokometiške, ki so gojili skrite želje, da premagajo goste. V odličnem srečanju rokometne cone lige so Krčani na svojih tleh gladko premagali favorizirane Medvode, ki se niso mogli upirati razigranim domačinom z odličnim vodjem Rudim Iskra. S to zmago so se Krčani za las približali vodilnemu položaju. Krmeljani so z dobro in borbeno igro premagali Duplje. Grosuplčani so zopet postali žrtev zakulisne igre neobjektivnih sodnikov. Novomeščani tokrat niso dosegli Hrastnika, ker se jim je pripetila avtomobilska nesreča.

Ajdovščina - Brežice 11:20

Gostje iz Brežic so z dognano in hitro igro v drugem polčasu oprali mazač pretekla nedelje, ko so v prvem kolu spomladanskega dela moške republiške lige doma izgubili z Ormožem. V Ajdovščini je vsak od igralcev izpolnil svojo nalogo, tako da je končni rezultat povsem realen. Domači igralci so trdno računali, da bodo osvojili dve dragoceni točki, vendar se jim to zaradi izredne igre Brežičanov ni posrečilo.

Brežičani so igrali v naslednji postavi: Brglez, Rovan 5, Setine 8, Stangelj, Avsec 3, Pavlič 1, Zivčič, Svazič 2, Novak 1 in Zerjav.

V. P.

Piran - Ribnica 24:10

Pirančani so se s krepko zmago nad Ribničani masčevali za jesenski poraz. Zmagovalci so vso tekmo igrali zelo dobro in je njihova zmaga zaslužen.

Za Ribnico so nastopili: I. Keršič, Ponikvar 2, Česarek, S. Keršič 4, Joras 2, Matelič 2, Diagusič in Tanko.

Novomeščani niso prispeli v Hrastnik

Rokometaši Novega mesta bi morali preteklo nedeljo gostovati v Hrastniku. Ker se jim je na poti pripetila avtomobilska nesreča, je srečanje prestavljeno. V tej nesreči so nekateri rokometiši dobili le lažje praske.

Krmelj - Duplje 10:9

Domači so na spozkem, blatnem terenu osvojili prvi točki v spomladanskem delu tekmovalja. Igra je bila zelo ostra, največ zaslug za zmago domačih ima vratar Logar, ki je branil v izrednem slogu.

Za Krmelj so dosegli zadetke: Damjan 2, M. Papež 4, R. Papež 1, Filej 3.

Zmaga Metličanov

V nedeljo je bila v Metliki rokometna tekma med šolskima športnima društvoma iz Novega mesta in Metlike. Tekmovali sta moška in ženska ekipa. Pri ženskah so zmagale domačinke z rezultatom 11:8, prav tako so pri moških zmagali Metličani z 18:13. Zelo zanimivi tekmi je prisostvovalo precej gledalcev. Povratno srečanje bo čez 14 dni v Novem mestu.

Radeče - Grosuplje 13:9

Osmi igralec Radeč, sodnik Jekuš iz Trbovelj, je skoraj v celoti odločil srečanje. Igralci Grosupljeja so se predvsem v prvem polčasu zelo uspešno upirali domačinom in sodniku, ven-

Duhoviti, razigrani in borbeni Rudi Iskra je bil pobudnik vseh napadov na nedeljski tekmi z Medvodami. S svojo igro, v kateri je mimogrede dosegel 9 zadetkov, je navdušil številne gledalce. (Foto: S. Dokl)

vod, ki je bilo zmagovalec jesenskega dela tekmovalja. Kljub temu da so domači rokometiši po mnenju dokaj dobro igro, gledalci niso bili preveč zadovoljni. Domači bi lahko zaigrali v polni formi in premagali nasprotnika z večjo razliko v golih.

Gole za Krško so dali: Iskra 9, Sule 6, Kovačič 3, Hmar 2 ter Arh in Robič po enega. V. N.

no zmagali. Pri Brežičanih so se posebno izkazali vratar Prokič, Kocič, Belko in Savčič. Zadetke so dosegli Paunovič 2, po enega pa Vujčič, Savčič in Novakovič.

V. P.

Novo mesto - Bela krajina 0:1

V nedeljo je bil v Novem mestu derbi dolenjskih nogometnih ekip. Srečali sta se ekipi Novega mesta

KEGLJANJE

KRKA je zmagala

V tekmovalju novomeških trojk so se v finalu srečale trojke Krke, Pionirja in Luknje. Prvo mesto je osvojila trojka Krke, sledita Pionir in Luknja. Krki so zmago priborili Rožič, Petje in Jarc.

J. M.

Memorial Franja Milaviča

V pokalnem tekmovalju za prehodni pokal nedavno umrlega kegljača Franja Milaviča v Novem mestu se je prijavilo šest moških ekip, ki so tekmoval v borbenih igrah. Prvo mesto in prehodni pokal je presenetljivo osvojila ekipa Luknje. Rezultati: Luknja 518, Krka 458, Pionir 402, Vseh devet 383, Železničar 381 in Stari devet 374.

J. m.

Priporočilo upokojencem

Novomeški organi socialne skrbi bi radi zagotovili štiri postelje v oddelku za upokojence, ki ga namerava urediti dom počitka na Impolci. V ta namen bi morali prispevati 50.000 din. Predvideli so, da bi ta denar prispevalo društvo upokojencev iz sredstev, ki se zbirajo iz pokojnin za urejanje najbolj perečih vprašanj upokojencev. Komisija za razdeljevanje teh sredstev pri društvu upokojencev pa ni dovolila, da bi dali 50.000 din za Impolco. Zato je svet za zdravstvo, socialno varstvo in delo, ki se je sestel 3. aprila, priporočil komisiji, naj spremeni svojo odločitev.

Nova vodstva skladov

Štirje novomeški občinski skladi so dobili te dni nova vodstva. Občinska skupščina je v njihove upravne odbore imenovala 30 članov. Upravnemu odboru sklada skupnih rezerv gospodarskih organizacij predseduje zdaj inž. Lado Kotnik, UO gasilskega sklada Alojz Hlede, UO zdravstvenoinvesticijskega pa dr. Tone Savelj in UO sklada za borbe NOV Jože Plavec.

Občinska skupščina je hkrati imenovala 10-članski zletni odbor za udeležbo na X. tradicionalnem zletu bratstva in enotnosti in koordinacijski odbor za leto akcij krajevnih skupnosti, katerima predseduje podpredsednik ObS Avgust Avbar.

Na isti seji je skupščina imenovala tudi nove člane v občinski komisiji za verska vprašanja. Za predsednika te komisije je bil imenovan tajnik ObS Dušan Zupanc.

Kje sme rasti ribez?

Ker so ugotovili, da ribez škodljivo vpliva na zeleni bor, je občinska skupščina v Novem mestu z odlokom določila, kje je dovoljeno oziroma prepovedano gojiti ribezne nasade in nasade zelenega bora. Omejitve velja predvsem za ribez, ki ga smejo gojiti zlasti v tehle katastrskih občinah: Stara vas, Zbure, Gorenja vas, Družinska vas, Bela cerkev, Tomaževa vas, Dobrava, Mršča vas in v delu k.o. Gradisce. Odlok tudi pravi, da mora biti med nasadom ribeza in nasadom zelenega bora 1 km širok zaščitni pas.

Posvet o krvodajalstvu

Dne 17. aprila bo v Novem mestu posvet o krvodajalstvu. Pripravljajo ga občinska konferenca SZDL, občinski sindikalni svet in občinski odbor RK. Na posvetu, ki mu bodo prisostvovali predstavniki zdravstvene službe, se bodo pogovorili z odgovornimi ljudmi iz delovnih organizacij o udeležbi zaposlenih v krvodajalskih akcijah.

Takole nastaja ob Cesti herojev v Novem mestu samopostrežni paviljon, ki ga za trgovsko podjetje DOLENJKA gradi mostarski SOKO. Te dni je prispelo tudi že nekaj opreme za trgovino. Računajo, da bodo do konca aprila samopostrežnico povsem uredili in tudi odprli za potrošnike. (Foto: Mirko Vesel)

KOMU IN KOLIKO IZ PRORAČUNSKE BLAGAJNE?

Za šolstvo spet v delovne organizacije!

Razprava o financiranju izobraževanja ogrozila sprejem proračuna

Oba odbora občinske skupščine v Novem mestu sta v četrtek, 28. marca, na ločenem glasovanju in z enim samim vzdržanim glasom sprejela proračun občine za leto 1968. Proračun zagotavlja letos 20.458.400 Ndin, kar je za 4,4 odstotka več kot lani, vendar pa bo šlo od tega 9.324.400 Ndin, za financiranje temeljne izobraževalne skupnosti. Proračunskih dohodkov bo tako le 11.134.000 Ndin oziroma samo 11,022, ki bodo izločili 1-odstotno obvezno zervo.

Podpredsednik ObS Avgust Avbar je uvodoma poudaril, da zagotavlja letošnji proračun za okoli 5 milijonov Ndin manjše dohodke, kot je nakazano v potrebah proračunskih potrošnikov. Zavrlo tega ne bo možno deliti pro-

računskih dinarjev na podlagi delovnih programov, marveč administrativno. Za posamezne namene bo dano leto približno toliko proračunskih dinarjev kot lani. Taka delitev pa ne zagotavlja dovolj denarja za šolstvo, soci-

alno skrbstvo, kulturo, upravne in sodne organe.

Temeljna izobraževalna skupnost bo dobila letos iz proračuna za 3,7 odstotka več denarja kot lani. Navzlic tolikšnemu povečanju pa bo za izobraževanje v novomeški občini slabše kot lani, saj temeljna izobraževalna skupnost ne bo imela denarja za strokovne šole.

Ob tem vprašanju se je vnela huda razprava, v kateri so odborniki iz vrst prosvetnih delavcev menili, da občina najbrž ne more sprejeti proračuna, če ne zagoto-

vi denarja za šolstvo oziroma izobraževanje. Sprejem proračuna pa je bil v nevarnosti le nekaj časa, saj so odborniki kmalu prišli na dan s sprejemljivimi predlogi za rešitve.

Odborniki so predlagali, naj bi se zatekli po pomoč k delovnim organizacijam, ki naj bi spet prispevale za strokovno šolstvo po 1 odstotek od bruto osebnih dohodkov. Prispevale naj bi za januar in februar. Skupščina je pooblastila svoje predstavo in svet za finance, da znova prečeseta proračun in ugotovita, komu bi lahko kaj odvzeli, da bi dali za šolstvo, in naročila svetu za finance, naj spremeni uresničevanje proračuna. Prav tako bo še nadalje zahtevala od republiške izobraževalne skupnosti dopolnilna sredstva za izobraževanje. S proračunsko problematiko bo skupščina seznanila vse pristojne republiške organe.

Vse v počastitev 75-letnice!

Novomeški planinci se pripravljajo za proslavo v Logarski dolini

Člani novomeškega Planinskega društva so že na obnem zboru razpravljali o tem, da bi se udeležili osrednje proslave ob 75-letnici obstoja slovenske planinske organizacije v Logarski dolini. Sklenili so, da bodo pomembno obletnico proslavili tudi tako, da bodo širili zanimanje za planinstvo z izleti v bližnjo in daljno okolico Novega mesta. Udeleževali pa se bodo tudi prireditve, ki jih bodo v počastitev 75-letnice organizirala sosednja društva.

Na nedavni društveni seji v domu Vinka Paderšiča pri Gospičih na Gorjancih so izvolili tričlansko propagandno komisijo. Njena naloga je predvsem pripraviti vse potrebno za proslavo v Logarski dolini in hkrati pritegniti v planinske vrste čim-

več novih članov, zlasti mladine. Naj omenimo, da se je v NOVOLESU v planinsko organizacijo že vpisalo na novo 15 članov.

Da bi olajšal plačevanje članarine, se je društveni odbor z vodstvom knjižarne Mladinske knjige na Glavnem trgu v Novem mestu dogovoril, da bodo poslej tam pobirali članarino (1000 Sdin na leto), v knjižarni pa bo možno za 50 Sdin dobiti tudi izkaznico za Trdinovo pot.

Načrti za izlete, ki jih bo priredilo Planinsko društvo, bodo objavljeni v našem listu, prav tako pa bodo redno objavljene vse zanimivosti in

Komunalni sklad ustanovljen

28. marca je občinska skupščina v Novem mestu s posebnim odlokom ustanovila komunalni sklad. V njem se bodo zbirala sredstva za komunalne objekte, izboljšavo in razširitev cestnega omrežja, vzdrževanje četrto razrednih cest in mestnih ulic ter za druge potrebe. V tem skladu se bodo zbirali predvsem prispevek za uporabo mestnega zemljišča, dohodki od pristojbin za cestna motorna vozila in komunalne takse za cestna motorna vozila. Skupščina je imenovala tudi 11 članski upravni odbor sklada, ki ga vodi njen podpredsednik Avgust Avbar.

druge novice s področja planinstva na Dolenjskem. Društvo vabi mladino, pionirje, člane delovnih organizacij in druge občane, naj postanejo planinci. Želijo, naj bi se včlanili čimprej, da bi mogli pravočasno pripraviti vse potrebno za udeležbo na proslavi v Logarski dolini. B. L.

Ni meja za medobčinsko sodelovanje

Na Dolenjskem že več kot 30 oblik medobčinskega sodelovanja

Pred dnevi so se v Novem mestu sešli na pogovor predstavniki dolenjskih občin. Med drugim so predlagali, naj bi se vsaj za deset let podaljšali življenjske občinjske skladi za izgradnjo šol. Ta sklad je ena najstarejših in številnih oblik medobčinskega sodelovanja na Dolenjskem.

Dolenjske občine so do zdaj uveljavile več kot 30 glavnih oblik medsebojnega sodelovanja. Skupne so jim: inspekcije, prosvetno-pedagoška služba, turistična zveza, PTT služba, banka, gozdno gospodarstvo in vrsta drugih institucij ter delovnih organizacij, v zadnjem času tudi vedno bolj podjetje za stanovanjsko izgradnjo in urejanje naselij.

Se vedno je živ in v veliko pomoč občinam (ustanoviteljcam) medobčinski sklad za modernizacijo cest. To je povsem naravno, saj skupen sklad laže nastopa navzven pri posojilih, razen tega pa urejanja cest prav gotovo ni mogoče ograditi z mejo posamezne občine.

Praznik s »Kozaro«

30. marca so imeli v Stranski vasi v gasilskem domu proslavo v počastitev praznika krajevnih skupnosti Birčna vas. Učenci osnovne šole so recitali pesmi, nato pa so za občinstvo zavrteli jugoslovanski film »Kozara«.

Zadel opozorilno tablo

Novomešan Slavko Berginc se je 7. aprila dopoldne pripeljal z osebnim avtom po priključku na avtomobilsko cesto pri Drnovem. Na ovinku ga je zaneslo na desno stran, kjer je zadel opozorilno tablo, ki prepoveduje nekaterim vozilom vožnjo po avtomobilski cesti. Skodo so ocenili na 1000 din.

Svet za prosveto in kulturo pri občinski skupščini v Novem mestu je že lani predlagal, naj bi območje za podeljevanje Trdinove nagrade razširili z novomeške občine vsaj na njene sosedbe, če že ne na celotno Dolenjsko.

Zanimanje občin za sodelovanje je medtem pljusnilo tudi že čez republiško mejo. Novomeška in metliška občina sta postali sodelovalki pri načrtovanju razvoja sosednjega Zumberka, predvsem pa cestnega omrežja na njegovem območju, ki vključuje tudi velik del Gorjancev.

Za medobčinsko sodelovanje torej ni niti občinskih niti republiških niti kakšnih drugih meja. Vse občine seveda niso zainteresirane za vse oblike takega sodelovanja, marveč gojijo predvsem tiste, brez katerih same ne bi mogle rešiti perečih gospodarskih, kulturnih in drugih problemov.

Kabaret ŠVICA ŠVAGA

Novomeški Oder mladih je v torek, 2. aprila, stopil na deske doma kulture s satiričnim kabaretom Švica švaga. Satirični kabaret se je v zadnjih nekaj letih razmahnil zlasti na Poljskem, kjer je tudi tovrstnih literarnih prizadevanj veliko več kot pri nas, kjer so teksti v nekaterih gledališčih, ki so tudi v rokah mladih, resnično mojstrsko nastudirani (na primer v gledališču ZAK v Gdansk). To gledališče je prava šola podobnim skupinam, ki se hočejo ukvarjati z domiselnimi satiričnimi kabareti. Najboljši poljski igralci prihajajo prav iz vrst mladih gledališčenikov okoli ZAK. Prav gotovo ni slučaj, da je večji del tekstov, ki jih je uprisoril Oder mladih, poljskih. Med avtorji so Krystyna Zywulska, Zdzisław Gózdawa, Mariusz Kwiatkowski, Joanna Willnaska, med domačimi pa Zarko Petan in Bulatovič. Nastop Odra mladih ni bil vesel večer, kot so ga neustrezno imenovali, ampak eden prvih poskusov pravega satiričnega kabareta, z nekaj domisljicami, ki obojajo, da bo igralna skupina Odr mladih, ki ima za eno svojih lastnosti temperamentnost, na tem področju lahko našla svoje pravo delovno mesto.

Švica švaga je namenjen gledalcem. Čeprav doživetje precej splošno, kajti teksti so vendarle razen Petanovih rezultat tuje kli-

me, so vendarle šibali naše napake, našo maljo in včasih kar balno vsakdanost. Premiero si je ogledalo v pretežni meri mlajše občinstvo, ki ga marsikatera napaka odraslih, uradnikov in občanov ne zadene v živo. Vedo sicer, da so to stvari odraslih, uradnikov in občanov, zato se jim smejejo. Ker pa niso njihove, gre do vendarle mimo. Ker so pre-splošne, ne puste zamekati jezice. Vse skupaj ostane v zavesti kot dobro nastudiran vic, kot ura in pol smeha, čeprav včasih kar jedkega. Skratka, Švica švaga bi bil lahko manj splošen, bolj prilagojen »nam tukaj, tebi in njemu«, lahko bi bil pravi Švica švaga... Seveda pa s tem predstavi ne odrekam zanimivosti in uspeha.

PETER BRESČAK

Naloge so razdeljene

V Dolenjskih Toplicah se je 4. aprila sestel novi odbor prosvetnega društva »Maks Henigman«. Na seji so ustanovili dramsko, knjižničarsko in kino sekcijo ter jim zaupali naloge. Dramska sekcija bo poskrbela za dela, ki bi jih jeseni in pozimi predstavili na domačem odru, knjižničarska sekcija bo skrbelo za izpopolnjevanje knjižnice, kinosekcija pa za izbiro in prikazovanje dobrih filmov.

D. G.

Igrišče pri domu

Mladinci v stranski vasi, ki so se izkazali pri postavitvi dvorane v gasilskem domu, so se nedavno dogovorili, da si bodo uredili športno igrišče. V ta namen so že izmerili zemljišče pri gasilskem domu. Tudi druge priprave so v teku. Igrišče bodo uredili z udarniškim delom.

»Škarje« pri Petrolu

Stjepan Pavišič z Mestnih njiv je 3. aprila zvečer pred Petrolom na Cesti komandanta Staneta v Novem mestu z osebnim avtom prehitel osebnim avtom, ki se je viti na Cesto herojev, ko se je iz Bršlina pripeljal Marjan Zupanc s fiatom 1300. Pavišič je prišel v »škarje«. Prišlo je do trčenja, pri katerem je nastalo za 200 din skode.

Pri srečanju zadela avtobus

Ljubljanka Marija Jeglič se je 7. aprila peljala z osebnim avtom iz Zumberka proti Dvoru. Pri odcepu za Starvo vas je izza nepreglednega ovinka pripeljal avtobus podjetja GORJANCI, ki ga je vozil Boris Stopar iz Gotne vasi. Stopar je avtobus ustavil, Jegličeva pa je med vožnjo mimo njega zadela sprednji blatnik na avtobusu Skoda so ocenili na 800 din.

Zadel opozorilno tablo

Novomešan Slavko Berginc se je 7. aprila dopoldne pripeljal z osebnim avtom po priključku na avtomobilsko cesto pri Drnovem. Na ovinku ga je zaneslo na desno stran, kjer je zadel opozorilno tablo, ki prepoveduje nekaterim vozilom vožnjo po avtomobilski cesti. Skodo so ocenili na 1000 din.

LOVEC, lovška zadruga,
NOVO MESTO, Cesta herojev 8

Prodajalna je dobro založena z vsemi vrstami lovskih in športnih pušk, vsem lovskim priborom, ribiško opremo in opremo za izletništvo. Obiščite nas!

NOVOMEŠKA KOMUNA

Mladina izvolila kandidate

Na izredni konferenci ZMS 7. aprila v Novem mestu so sklenili, da bodo mladino novomeške občine na letošnjem VIII. kongresu ZMS zastopali trije delegati: Slavka Romih, sekretarka občinskega komiteja ZMS, Miha Duh, predsednik mladinskega aktivna v SGP Pionir, in Helena Medic, predsednica mladine v podjetju »Bora« v Dolenjskih Toplicah. Na konferenci so razpravljali tudi o uveljavljanju mladine v samoupravljanju in o dijaški samoupravi v šolah. Udeleženci so z enominutnim molkom počastili spomin na zahrbtno ubitega voditelja ameriških črncev in Nobelovega nagradenja za mir Martina Luthra Kinga.

Šolarji so šli po Trdinovi poti

V soboto, 30. marca, so učenci iz osnovne šole »Katja Rupena« iz Novega mesta krenili v spremstvu učiteljev po Trdinovi poti. Odločili so se za prvi del Trdinove poti: Novo mesto—Prečna—Frata—Soteska. Na poti so odšli popoldne in prišli v Sotesko zvečer. Med potjo so spoznali nekatere domače zanimivosti. Navdušeni nad lepim izletom so se šolarji vrnili domov z avtobusom.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Avguštin iz Stope — Jožeta, Anica Novak iz Drašče vasi — Matejko, Marija Rešetič iz Grobelj — Jožico, Kristina Kramarič iz Rosalnice — Stanka, Marija Baribak iz Viher — Ireno, Marija Ravbar iz Zabaj vasi — Igorja, Cvetka Tomažin iz Gornje Straže — Cvetko, Martina Hribar iz Družinske vasi — Tatjano, Brigita Godler iz Osredka — Suzano, Stefka Božič iz Gornje Suhadole — Vido, Ana Fiolit iz Podhoste — Mirka, Ljudmila Vrtar iz Petrove vasi — Heleno, Tončka Travnik iz Mačkovec — Marka, Marija Andić iz Dolenjskih Toplic — Uroša, Stanislava Kramar iz Sentrupert — Vesno, Anka Hrnjak iz Brašljevice — Borislava, Dragica Senica iz Gornje Straže — Stanka, Jožefa Jenškovec z Griča — 2 deklici, Metka Zajber iz Krškega — deklico in Marija Mihalč s Potovrb — Marjeto.

Novomeška kronika

NOVO MESNICO SO ODPRLI pretekli teden pri samopostrežni trgovini poleg kandijskega mostu. Prej so v tej DOLENJSKINI trgovini prodajali pakirano meso, v mesnici pa meso sekajo po željah kupcev.

DELA VCI KOMUNALNEGA podjetja še nekaj tednov skropijo mestne ceste in ulice. Medtem ko so asfaltirani in tlakovani cestniški zadovoljivo poskropljeni, so druga še vedno prazna. Bolj bi morali škropiti predvsem Prešernov trg, Ulico talcev in druga cestniška, kjer se zbira največ ljudi. Neasfaltirana cestniška naj bi pri škropljenju sploh imela prednost pred asfaltiranimi ulicami in trgi.

V PONEDELJEK BO v stavbi ObS ob Ljubljanski cesti se stanek, na katerem se bodo pogovorili o pripravah na proslavo ob 25-letnici ustanovitve XII. SNOUB, ki ima domov v novomeški občini. Predvidevajo, da bo proslava 25-letnice ustanovitve XII. brigade 8. septembra.

DREVI OB 26. URI bo v Dolenjski galeriji koncertiral violonist Dejan Bravničar. Na sporedu bodo Beethovnova Brahmsova, Ravelova in Sarasatova dela. Koncertanta bo s klavirjem spremljal pianist Marjan Lipovšek.

DREVI BO »ODER MLADIH« pod vodstvom Alenke Bolš-Vrabe ponovili veseli večer »Sviga, Sviga Čes...«. Predstava bo v Domu kulture.

UČENCI VISJIH RAZREDOV osnovne šole »Katja Rupena« so si pretekli teden v Ljubljani ogledali Verdijevo opero »Trubadur«. Mladi poslušalci so navdušeno pozdravili ljubljanske umetnike.

NA TRZNICI JE BIL v ponedeljek največ zanimanja za sadiko, prodajali pa so še: talca po 4 din, solato po 5 din kilogram, solato ledenko po 7 in 8 din, suhe slive po 3 in 4 din, tabolka po 1.50

Pričela se je sezona kopačev v vinogradih. Na Tolstem vrhu pri Sentjerneju so kopači (na sliki) v toplih dneh ob koncu marca z visoko zavihanimi rokavi obračali že kar suho in trdo grudo med trtjem. (Foto: Polde Miklič)

SVET ZA GOSPODARSTVO JE OBRAVNAVAL

Nove cene za kruh, smeti in pogrebe

Črni kruh naj bo 1,40, beli pa največ 2,20 Ndin

Svet za gospodarstvo pri občinski skupščini v Novem mestu je 2. aprila razpravljalo o novih cenah za kruh, odvoz smeti in pogrebe. Sprejel je tudi analizo o lanskem poslovanju gospodarskih organizacij in ocenil razvojne možnosti v letu 1968.

Zahtevku pekarije za podražitev kruha je svet le deloma ugodil. Priporočil pa bo občinski skupščini, naj določi za črni kruh ceno 1,40 din, za beli kruh pa ne večjo od 2,20 din. Po predlogu pekarije naj bi bil kilogram črnega kruha 1,50 din (zdaj 1,36 din), beli kruh pa 2,50 din (zdaj 2,00 din). Svet tudi ni bil za to, da bi pekariji priznali stroške za prevoz belega kruha (0,10 din za prevoz 1 kg na več kot 10 km). Pekarija je tudi sporočila, da bo začela prodajati polkilogramske črne in bele struce. Svet je menil, naj bi bile te le po 5 par dražje od enake količine rezanega črnega in belega kruha.

Svet je potrdil nove cene nekaterih storitev, ki jih opravlja novomeško komu-

nalno podjetje. Tako se bo odvoz smeti za gospodinjstvo predvidoma podražil od 4 par na 6 par za kvadratni meter stanovanjske površine, delovne organizacije družbene dejavnosti naj bi namesto dosedanjih 6 par plačevale po 9 par od kvadratnega metra, gospodarske organizacije pa namesto dosedanjih 6 par po 14 par. Člani sveta so se spraševali, ali bo takšna podražitev zadostovala za bolj-

ši odvoz smeti.

Nadalje je svet za gospodarstvo potrdil še nove cene za pogrebe, ki jih je predložil za zdaj likvidirani pogrebni zavod. Tako naj bi veljal poslej prvostopenjski pogreb (s šestimi pogrebi) 1820, drugostopenjski pogreb (s 5 pogrebi) 1120 in tretjestopenjski pogreb (s 4 pogrebi) 934 din. Tolikšna razlika v cenah pogrebov, je med drugim tudi zaradi različnih cen krst, saj je najcenejša 250, najdražja pa 842 din.

Občinski skupščini bodo predlagali, naj sprejme oziroma določi cene, ki jih tudi svet odobrava.

NA CIKAVI ŽE DRUGA LOKACIJA

Za novo novomeško sejmišče

Pogajanja za odkup zemljišč se nadaljujejo

Na Cikavi so izbrali že drugo lokacijo za novo novomeško sejmišče. V podjetju za stanovanjsko izgradnjo in urejanje naselij in urejanje naselij so povedali, da so se že začeli pogajati z lastniki za odkup zemljišč. Sejmišče bo zavzelo približno 1 ha površine. Pravijo, da nova lokacija bolj ustreza kot prejšnja, ki je bila tudi na Cikavi, a so jo opustili, ker se z zemljskimi lastniki niso mogli zmeniti za odkupno ceno.

Podjetje za stanovanjsko izgradnjo in urejanje naselij je prav tako že zagotovilo nekaj sredstev za postavitev novomeškega sejmišča oziroma za ureditev novega sejmišča na Cikavi. Ta sredstva si je podjetje zagotovilo z bančnim kreditom. Predvidevajo, da bodo druga sredstva dobili od delovnih organizacij, ki iščejo lokacije in sedanjem sejmišču v Ločni. Za tamkajšnjo lokacijo pa se zanimajo

predvsem komunalne delovne organizacije, vendar nimajo denarja za nakup. Kljub temu upajo, da bodo novo sejmišče pričeli urejati že letos.

Prestavitev sejmišča z levega na desni breg Krke bo za Novo mesto velika pridobitev: ponesnaženja bo posledaj obvarovano predvsem mestno središče z Glavnim trgom, promet pa bo manj oviran.

Pojasnilo naročnikom s področja Otočca na Krki

Nekateri naročniki iz Združene vasi in okoliških naselij zadnji teden niso pravočasno dobili v roke Dolenjskega lista. Ko smo na njihova opozorila povprašali na pošti Otočec, so nam v ponedeljek povedali, da je pismonoša Barborič prejšnji teden nenadoma in brez prejšnjega obvestila odpovedal službo. Naročniki, ki so Dolenjski list dobili ta teden z zamudo, naj upoštevajo zadrego, v katero je upravo pošte Otočec spravil njihov bivši uslužbenec. Za razumevanje prosijo tudi uprva Dolenjskega lista.

Uprava lista

»Gospa Filatelija mi je rekla, da bo zdaj gvišno njena glava ti. skana tudi na znamkah, ko se ji je posrečilo, da je DELO objavilo njeno samohvalo«

»GALEB«
ANTON OBERČ

»OBRTNIK« NOVO MESTO

Za pomlad in prvomajske praznike boste lepo in po znižanih cenah oblekli svoje malčke, če se boste oglasili v otroškem oddelku nove ORTNIKOVE poslovalnice NOVA MODA!

TO NE KNEZ: IZ NOVOMEŠKE PRADAVNINE

5. nadaljevanje

Tako se v času žarnogrobišne kulture na Dolenjskem naselijo tisti ljudje, ki so tej zemlji ostali zvesti dobrih tisoč let. Iliri so se tu ustalili, se razvili in organizirali v mogočno zvezo od obal Jadranskega morja do Vzhodnih Alp, dosegli svoj ustvarjalni višek in največjo gospodarsko moč v 6. stoletju pred našim štetjem in šli v skupen boj proti Rimljanom v znanem panonsko-dalmatinskem uporu v letih 6-9 našega štetja. Vojaški poraz Ilirov v tem uporu pomeni hkrati tudi konec njihove politične samostojnosti. Čeprav kasneje na zunaj romanizirani in podrejeni rimski upravi, so skozi vso rimsko okupacijo ohranili prvine lastnega kulturnega izročila vse do prihoda Slovanov v naše kraje.

PRVI NASELJENCI V NOVO MESTU

Najstarejše najdbe s področja Novega mesta izvirajo iz štirih grobov, ki so bili odkriti 1963 pri kopanju temeljev za steklarno INIS v Bršlinu. Zaradi hitro napredujočih gradbenih del nismo mogli ugotoviti, kako razsežno je bilo to grobišče: ali smo našli le zadnje počivališče neke rodine ali pa je bilo to del večjega grobišča, neke nam še neznane naselbine. Ti grobovi so iz časa kulture žarnih grobišč, ko se na Dolenjskem naseli ljudstvo prvotnih Ilirov. K nam so prišli po rečnih dolinah od vzhoda, iz Podonavja. Žarni grobovi v Bršlinu so najzahodnejši grobovi tega tipa na Dolenjskem. Podobne grobove iz istega časa lahko pričakujemo tudi vzhodno od Novega mesta, na Sentjernejskem polju in v Spodnjem Posavju, kar potrjujejo že nekatere posamične najdbe. Zaradi enotnega načina pokopavanja: upepeljevanje mrljicev in pokopavanje pepela v obrednih žarah, so arheologi poimenovali vsa najdišča takšnih grobov iz onega časa s skupnim imenom — kultura žarnih grobišč. Ta način pokopavanja je bil takrat v rabi skoraj po vsej Evropi in časovno označuje pri nas prehod iz bronzaste dobe v najstarejšo železno dobo med leti 1200 in 800 pred našim štetjem, torej pred tri tisoč leti. Svoje metve so ti ljudje sežgali na grmadi skupaj z vso opremo in okrasjem, ki so ga nosili za življenja. Po obredu sežiganja so skrbno pobrali pepel sežganega mrljice, vse nezgorele koščice in kovinske predmete, kolikor niso postali plen ognjenih žumjev, ter vse to položili v posebne keramične žare. Te posode za pepel — žare običajno niso posebnost velike, največkrat so z dvema ročajema, zato jih strokovno imenujemo z grškim izrazom — amfore. Skrbna in kvalitetna izdelava posod nam pove, da so tedaj že zelo dobro obvladali lončarsko obrt. K žaram s pepelom umrlih so skoraj vedno priložili še eno ali več keramičnih posod s hrano kot popotno hrano umrlemu v onostrastvo, kakor je veljavno takratni pogrebni običaj. Vse te posode so zakopali na grobišču v plitve jame, ki so jih včasih tlakovali in obdali tudi s kamnitimi ploščami, kot je bil to primer v Bršlinu. Najdbe v žarnih grobovih niso številne in pričajo o skromnem bogastvu teda-

njih ljudi, ki je še enakomerno razdeljeno med vse članke rodu. Takratne prebivalce si moramo zamisliti kot preproste poljedelce in živinorejce, združene v rodovni skupnosti. Na grobišču v Bršlinu so pokopavali svoje mrtve pred tri tisoč leti, to je okrog leta 1000 pred našim štetjem.

Sistematično arheološko raziskovanje, ki ga je opravil Dolenjski muzej v letih 1959 in 1960 na Mestnih njivah, in slučajne najdbe grobov pri gradnji stanovanjskega naselja ob vznožju Mestnih njiv leta 1963 so nam odkrili obsežno, žal še ne do kraja raziskano grobišče žarnih grobov, ki so od onih v Bršlinu razlikujejo tako po obliki kakor tudi časovno. Odkrili smo blizu 60 grobov. Način pokopavanja na Mestnih njivah je še vedno isti kot v Bršlinu: mrtve sežigajo na grmadah, pepel in skromne kovinske pridelke polagajo v žare in le-te zakopavajo v zemljo. Običajna pa je razlika v oblikah in velikosti keramičnih posod. Zare s pepelom niso več majhni lonci, temveč kar ogromne posode, saj merijo največje med njimi celo do 75 cm v višino in čez 50 cm v širino. Čeprav so žare tako velike, najdemo v njih zelo malo pridelkov. Velikost teh žar si lahko razlagamo kot modno muho ali pa kot tekmovalni napuh takratnih ljudi, kdo bo svojega rajnega pokopal v večji žari. Najbolj pogost pridelček v teh grobovih je keramična skledica, v katero so dajali popotno hrano umrlemu. Večkrat pa smo našli v žarah samo nekaj črepij posameznih skledic, kar si razlagamo tako, da so ob odprtem grobu po obredni pojedini v spomin na pokojnika posode namerno razbili in posamezne črepije simbolično položili tudi v grob. V dveh grobovih smo našli drobne ostanki železnih predmetov, ki dokazujejo, da so grobovi na Mestnih njivah že iz najstarejše železne dobe v Sloveniji, to je iz časa nekoliko pred letom 800 pred našim štetjem, ko so se Iliri na Dolenjskem že seznanili z novo kovino — železom.

Grobišče na Mestnih njivah sodi časovno v najmlajšo fazo kulture žarnih grobišč in je približno 200 let mlajše od onega v Bršlinu, je torej še zadnji odblesek ugašajoče žarnogrobišne kulture na Dolenjskem, vendar so še vsi grobovi enako oblikovani in zelo revni na pridelkih. Med njimi še ni čutiti večjih socialnih razlik. Če čez nekaj desetletij so se začele pri Ilirih na Dolenjskem velike gospodarske in družbene spremembe, ki odsevajo tudi v njihovi zapuščini, zlasti v grobovih, iz katerih skušamo razbrati duhovno življenje takratnih prebivalcev. Nekropole na Mestnih njivah pa nam pove še nekaj več: Iliri v tem času svojega pokopališča niso uredili več na ravni blizu vode, kot na primer v Bršlinu, temveč na hribu in njegovih pobočjih, kar je že precejšen odmak od večstoletne tradicije, saj so nekropole iz klasičnega obdobja žarnih grobišč skoraj izključno v ravni. Grobovi na Mestnih njivah, ki jih datiramo v 9. stoletje, s poudarkom okrog leta 800 pred našim štetjem, formalno in vsebinsko zaključujejo burno obdobje naseljevanja Dolenjske v času kulture žarnih grobišč in stoje na pragu novega, halštatskega časa, ki povzdigne Dolenjsko iz prazgodovine anonimnosti do evropske veljave.

Prve najdbe na ilirskem pokopališču

Dva tedna potrpežljivega in skrbnega izkopavanja na velikih halštatskih gomili na Znančevih njivah v Novem mestu sta za nami. Prve najdbe so že vidne in počasi se rišejo obrisi obsega in vsebine tega častiljivega pokopališča halštatskih pokopnikov, nam po imenu neznanega ilirskega rodu.

Že kar drugi dan izkopavanja smo tik pod rušo našli kar dva groba, ki sta imela nekaj lepih nakitnih predmetov. V vsakem grobu smo našli po dve zapetnici eno zaponko, po eno ovratnico in po eno ogrlico, narisano iz pisanih, raznobiranih steklenih jagod in temno rjavih jantarjevih biserov. Vsi nakitni predmeti so narejeni iz bronu: zapetnice iz masivne litine, ovratnici pa iz cevaste pločevine. Kot na večini dolenskih najdišč je tudi na Znančevih njivah

trda in z jedrkami kislinami bogata rdeče rjava ilovica hudo načela bronaste in železne predmete v grobovih. Najdbe okrasnih predmetov in značilna železna sekira v istem grobu nam povedo, da je bil to grob ilirskega moža — bojevnika. Pove pa nam tudi to, da so bili ilirski možje nečimrni, saj so se tudi oni radi ovesili z bleščečim bronastim nakitom prav tako kot njihove žene. Odkrili smo že več nadaljnjih grobov, ki pa jih zaenkrat še nismo izkopali, ker želimo dobiti še v zemlji čim popolnejšo sliko grobne arhitekture in pogrebnih običajev davnih Ilirrov. Oba groba, ki smo ju že izkopali, sodita v najmlajše halštatsko obdobje, nekako v 4. stoletje pred našim štetjem, še preden so v naše kraje pridrli bojeviteli Kelti.

Lepo vreme, dobra orga-

nizacija dela in pridni delavci so pripomogli da delo dobro napreduje. Številni mimoideci se radovedno ustavljajo in z zanimanjem opazujejo naše raziskovalno početje na travnatem gričku ob Kristanovi cesti nad Težkim potokom. Sprašujejo in po svoje komentirajo naše delo, ki se pri ljudeh še vedno ni otrslo romantičnega nadiha z bajkami in legendami prepletene davne zgodovine naših krajev. Vse tiste, ki bodo še obiskali izkopavanje na Znančevih njivah, prosimo, naj upoštevajo navodila vodstva izkopavanja in naj ne pozabijo, da stoje na grobovih slavnih in ponosnih Ilirrov, ki so celo tisočletje pred naselitvijo prvih Slovencev z ljubeznivi obdelovali in kultivirali to precej skopokraško zemljo v dolenski deželici.

TONE KNEZ

Kustos Dolenskega muzeja Tone Knez s sodelavci med lanskegaletnim izkopavanjem na Znančevih njivah v Novem mestu. (Foto: M. Moškon)

Po nebu ščip

Tako je v svoji baladi o Brodniku še najvažnejše rečno prevozno središče, most, brodarstvo počasi izumira. Štirje brodovi, danes pa je samo en, broda je tudi 69-letni Jože F.

Ko sem zavil okoli spodnjega brestaniškega mostu pod železniški most, sem videl, da je brod na drugi strani Save. Stopil sem na pristajalni mostiček in pomahal. Iz sence se je dvignila majhna postava, skočila na brod in ta se je začel počasi pomikati proti meni. Vprašal sem fantiča: »Kdo pa danes vozi?« »Flisov stric!« so mi odgovorili. Medtem je na mojo stran prpilaval že tudi brod. Brodnik ga je s kavljem potegnil do mostička, tako da sem laže skočil nanj. »Obrni veslo, prosim!« sem zasklika za hrbtnom. Stopil sem do kake tri metre dolgega droga, na katerem je pritrjeno veslo in ga obrnil na drugo stran. Brod se je malo zagugal in že ga je tok počasi potegnil na sredo reke. Šele sedaj sem si lahko bolje ogledal svojega »sofer-

ja«. Bil je sloke po obrazu, le ostre. Ko sem mu povedal, da je jaz sem malih so. »Kaj n solastnik?« je pogledal tega in bil brodnikov dedovan rok v ro nes pet in dva vozijo v samo po. »Ali v voda zelo visoka?« »Ne. K ka ali po. Če je more do stička, je ta po se brod. »Se je kaj bi t. »Kar v ni zgodil utrgal le en čoln. Brežica, grebu. Č utrgal in mogli n

Valvasor o naših trgih in gradovih

VINICA

Trg in grad Vinica. Od kod je dobil svoje ime. Lega trga. Turki v teh krajih strašno gospodarijo. V Vinici ujamejo špijona in ga razčetrverijo. Nekega drugega zvitega ogleduha zgrabijo in nataknejo na kol. Nekdanji in sedanji lastnik. Bližnji grad z imenom Kovačji grad.

Trg in grad Weinitz, po kranjsko Vinica, leži v Slovenski marki, ki jo danes prištevajo k Srednji Kranjski, od Ljubljane dvanajst, od mesta Črnomlja pa dve milj. Kraj ima svoje nemško kakor tudi kranjsko ime po vinu, ki raste tu v obilju.

Grad in trg sta pozidana na skalnati vzpetini ob reki Kolpi; iz skale pa precej pod trgom prišumi na dan okusen in dober studenec, ki hiti v reko Kolpo. Pri trgu in okolici je mnogo vinogradov, ki dajejo okusno vino. Ta kraj je torej precej rodovit.

Grad kakor tudi trg imata močno obzidje in zelo trdne stolpe, (ki pa so sedaj v takem stanju, da se bodo kmalu podrli in porušili), ki lahko turškim napadom odlično kljubujejo, saj so ti krvoločni psi leta 1469, pa tudi že večkrat drugič okolico žalostno opustošili in ravnali kot grozoviti Skitje.

Blizu trga, zgoraj na hribu, stoji cerkev, Naša ljuba gospa na Zežlju imenovana, kamor prirejajo velika romanja.

Ko je leta 1578 Ferhad beg iz Banjaluke iz Bosne poslal ogleduha z ukazom, naj se napoti v Vinico h gospodu Ivanu Frohnbergerju, generalu Hrvaške in Moravske krajine, ter poizve, kakšni so generalovi načrti, je srečal tega špijona in ogleduha izročila v roke naših ljudi, ki so ga drugim v svrilo razčetrverili. Ker pa se je begu zdelo, da pot njegove odposlanca predolgo traja, je odposlal še enega zvitega ptiča, ki je na Vinico dospel ravno takrat, ko so prvega izdajalca vodili, da bi prejel zaslužen kazens. Ker je bil v nevarnosti za svoje življenje, če bi ga ujeli, si je ta goljuf izmislil tole zvijačo. Skočil je iz vrste gledal-

cev naprej in dejal, da je živel doslej na Turškem, se dal celo obrezati in tam preživel polovico svojega življenja, medtem pa da je spoznal, da so kristjani pravični ljudje in njihov bog pravi in pravičen sodnik; govoril je tako, kakor da bi se strinjal z nauki krščanske vere. Gospod general Frohnberger je nato moža z veseljem sprejel in mu zagotovil vso ljubezen in dobroto. Toda ta nadvse zahrbtni Turke je imel tiste sladke besede samo na jeziku, njegovo srce pa je bilo do vrha napolnjeno z morilskim strupom. Kmalu zatem, ko ni nihče več opazoval, kaj dela in počne, si je ta marljivo ogledoval obzidje in vse drugo, na vseh krajih izmeril tudi globino in širino reke Kolpe, dokler ga niso pri delu samem ujeli ter ga na Vinici kot navadnega izdajalca nataknil na kol. Zares bi se bilo slabo godilo, ko bi ta izdajalec bil s svojimi poročili ušel na Turško.

Gospodstvo Vinica je bilo svoje dni last gospodov Turjačanov. Gospod Engelbert Turjaški pa je gospodstvo leta 1227 prodal gospodu Karlu, Rupertu in Albertu iz Loke, ki so bili nato njega gospodarji.

Za gospodi iz Loke so graščino dobili gospodje Turn, nato gospodje Burgstall, kasneje gospodje Semenč in na kraju zopet gospodje Burgstall. Tako je gospod Ivan Adam grof Burgstall, polkovnik in poveljnik v Skradu in Bariloviću, še danes pravi gospodar in lastnik viniškega gospodstva.

Pol ure nad Vinico, prav tako ob Kolpi, stoji na majhnem griču stari, a danes že popolnoma zapuščen grad, Kovačji grad imenovan, spada pa k viniškemu gospodstvu in je torej last omenjenega spoštovanega gospoda Ivana Adama grofa Burgstalla.

Koliko telefonov še v Novem mestu?

Res ne bo šlo brez pomoči občinskega komunalnega sklada?

Novomeška avtomatska telefonska centrala, po večana lani na 800 priključkov (številke), ima še vedno več kot 100 prostih priključkov. V Novem mestu so možnosti, da bi vključili te priključke v telefonijo, precej izčrpane. Kabelsko omrežje je namreč že hudo zasedeno. Glede tega so najbolj problematična naselja Nad mlino, Znančeve njive, Žabja vas, Bršlin in le malo manj Mestne njive in Majde Silc.

Krajevno telefonsko omrežje v Novem mestu je Podjetje za PTT promet gradilo le-

ta 1961 na podlagi zazidalnih načrtov. Takrat so za telefonijo porabili 45 milijonov S din. Ker zazidava ni šla tako, kot je bilo predvideno, je zdaj kabelsko omrežje ponekod preveč, drugod pa premalo zasedeno.

Navdušenje ob nastopu ansambla Berger

7. aprila je v Gabrovki in Trebnjem prvič nastopil ansambel Berger iz Celja, z njim pa tudi najmlajša pevka, ki je že posnela nekaj gramofonskih plošč 10-letna Melita Avsenak s Senovega. V obeh krajih so bili ljubitelji domačih pesmi navdušeni, posebno bučno pa so pozdravljali mlado pevko, ki jo po turnejah spremlja njen oče. Ansambel, ki poslušalce preseneča s svojo izvirnostjo v tovrstni glasbi, bo v kratkem odpotoval na gostovanje po Avstriji, kasneje pa bo spet gostoval tudi po Dolenski in Spodnjem Posavju.

Podjetje za PTT promet je napravilo načrt za razširitev krajevnega telefonskega omrežja v Novem mestu z okoliščo za deset let. Za to potrebuje 78 milijonov S din. Predstavniki podjetja so povedali, da ne bodo mogli u-

»DINOS« so okradli

Ponoči od 4. na 5. april so neznanci vlomili v pisarno podjetja DINOS ob Cesti herojev v Novem mestu in vzeli iz blagajne 2000 din. Prazno blagajno so storilci vrgli v Krko.

Isto noč so neznanci vlomili v shrambo restavracije Breg v Novem mestu in odnesli 6 kg težko gnjat.

Koliko novih telefonov bo še lahko dobilo Novo mesto, naj bi bilo torej odvisno tudi od sredstev, ki se bodo zbirala v občinskem komunalnem skladu. Podjetje za PTT promet prosi družbo, naj mu pomaga rešiti nalogo, ki prav gotovo ni lahka. Zastavlja pa se vprašanje, ali je želja (predlog, zahtevke?) omenjenega podjetja povsem utemeljena. Ali ni za to, da so kabli »zasedeni«, malce krivo tudi podjetje samo, ker ni dovolj tenkočutno sledilo gradnjam in potrebam mesta prej, ko je bil še čas? Ne nazadnje bi se morali vprašati, ali bo komunalni sklad dovolj premožen, da bo lahko financiral tudi to investicijo!

POLN NAJLEPSIH VTISOV IN PRIJETNIH SREČANJ je pretekli petek popoldne zapustil Dolenski in Spod. Posavje namestnik štajerskega deželnega glavarja dr. Hans Koren, ki je ta dan obiskal Novo mesto, Dolensko galerijo, Studijsko knjižnico Mirana Jarca, Otočec, Kostanjevico s Formo vivo, samostan Pleterje in še nekatere naše znamenitosti. Na sliki: gostje v Dolenski galeriji — od leve proti desni: dr. France Hočevar, podpredsednik IS Slovenije, ravnatelj Dolenskega muzeja prof. Janko Jarc, gost iz Gradca dr. Hans Koren in avstrijski generalni konzul v Ljubljani dr. Heinrich Riesenfeld. (Foto: T. Gošnik)

Z mo

Ponoči lom so zalotili Ferenc Tomaševem mo dov kra skih res mestu s dom. B »okajena nasilno Za dejn zagovarj kom za

plava, šumi, šumi Sava...

u zapisal Anton Aškerc. Takrat je bil brod sredstvo. Zdaj, ko je že v vsakem mestu. V krški občini so bili včasih trije ali celo še v Brestanici. Eden izmed lastnikov tega lis, ki vozi čez Savo že od 1949. dalje

je manjše krepke, stave ter zgubane iz katerega so gleda-vprašujoče oči. m se predstavil in edal, zakaj sem pri-ekel: »Ravno prav, namreč eden izmed lastnikov broda.« nslite s tem — mali ?« Malo čudno me dal, češ, kaj ne veš nato dejal: »Prej je last Flisov. Toda z em je prehajal iz ke, tako da ima da-lastnikov. Tri velike mala. Veliki lastniki es mesec, mali pa l meseca.« ozite tudi kadar je o nizka oziroma zelo kadar je voda preniz-revisoka, ne vozimo. prenizka, brod ne o pristajalnega mo-če pa je previsoka, plavljen. Lahko pa bi tudi utrgal.« e že kdaj utrgal in bilo, če bi se?« vozim jaz, se to še lo, vem pa, da se je eta 1917. Takrat so našli v Vrbini pri drugega pa pri Za-če bi se sedaj brod n se razbil, bi ne abaviti novega. Pro-

Flisov stric» so pravkar pristali na levem bregu Save pri Brestanici (Foto: Mirko Vesel)

»Ko takole vozite ljudi preko Save, se vam pripeti mar-kaj zanimivega, kaj?« »Ne rečem da ne. Posebno veselo je, kadar peljem kako večjo skupino izletnikov. Ti so ponavadi zelo veseli, tako da tudi meni ni dolgčas. Spominjam se dogodka, ko sem potegnil iz vode utopljenca.« Ravno takrat je brod pristal na desnem bregu Save. Nanj je stopil starejši možakar in brodnik je rekel: »Ta je tudi solastnik broda.« Jože Arnšek je star 61 let in vozi brod od 1929, njegova žena pa že od 1924. »Ravnokar sem pravil, kako sem potegnil utopljenca iz vode.« »Povej no, kako je oni go-zdar skočil v Savo,« je de-jal brodnik. Arnšek se je malo nakašljaj in začel: »Bilo je septembra pred še-stimi, sedmimi leti, ne spo-minjam se točno. Sava je bi-la zaradi dežja precej velika in zelo deroča. Jaz sem rav-no pobiral denar, ko zaslišim nekak štrbunk. Pogledal sem na drugo stran broda, kjer je prej stal nadgozdar Franc Zagajšek iz Lisičine, tam pa je bil samo še njegov suk-njič. Kakih 15 metrov od bro-da se je še dvakrat ali tri-krat pokazala njegova glava, nato pa je izginil. Zakaj je skočil v vodo, ne vem.« Ko sem bil že na bregu, so »Flisov stric« še zaklicali za mano. »Pa ne pozabi za-pisati tistega, da bi nam lah-ko občina odpisala davke!«

FRANČEK PUNGERČIČ

Kdor zdravje ljubi, ne pije veliko. Če pa pije, pije Hermeliko!

Mladoletnika kradla devize

Mladoletna B. B. in J. B. sta se 5. aprila dopoldne splazila skozi odprto okno v hišo Jožeta Uhana na Kam-ni gori pri Trebnjem in iz nezaklenjene omare ukradla večjo vsoto lir, angleških fun-tov in dolarjev. Pri Uhanu sta ta dva mladoletnika že 3. aprila na podoben način iz otroške sobe odnesla dva hranilnika, v katerih je bilo za 200 din kovancev.

Strelna udarila v Rodinah

Med nočno nevihto 4. aprila je udarila strelna v hišo Jožeta Stalcer v Rodinah pri Črnomlju. Zgorelo je ostreš-je in vse nepremičnine na podstrešju. Škodo so ocenili na 7000 din.

GIOVANNI BOCCACCIO: BRAT ČEBULA

Gotovo bi mu bili to v tistih časih prav lahko verjeli, kajti do tedaj je le malo egiptovskih mehkužnosti prodrlo do Toskane; te so se šele pozneje ugnezdele pri nas v ve-likanskem številu, vsej Italiji v pogibel, in če so že dru-god bile takrat malo znane, jih zlasti prebivalci tistega kraja niso čisto nič poznali, živeli so še v trdokorni po-štenosti svojih prednikov in niso svoje žive dni nikdar slišali, da bi bil kdo papige le omenjal, nikar da bi jih bili že kdaj videli. Mladeniča sta torej zadovoljna vzela najdeno pero, in da ne bi pustila zabojčka praznega, sta ga napolnila z ogljem, ki je ležalo v nekem kotu sobe; na-to sta ga spet zaprla, uredila vse tako, kakor sta bila na-šla, s peresom neopaženo veselo odšla in čakala, kaj po-reče brat Cipolla, ko najde oglje namesto peresa. Prepro-sti možje in ženske, ki so v cerkvi slišali, da bodo po treh popoldne videli pero angela Gabrijela, so se po maši vrnili na svoje domove in povedali veselo novico tudi dru-gim, sosedu sosedu in botra botri. Po kosilu se je nateklo v gradu toliko moških in žensk, da so komaj imeli vsi prostora, in vsi so željno čakali, da bi videli angelovo pero.

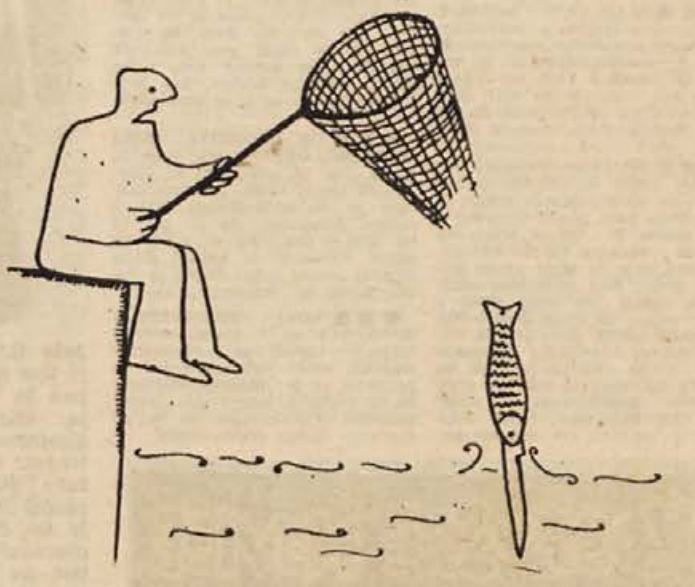
Brat Cipolla, ki je dobro poobedoval in nato nekoliko spal, je vstal malo po treh, in ko je slišal, da se je zbrala velika množica kmetov, da bi videli pero, je dal Gucciju Imbratti sporočiti, naj pride z zvonci v grad in naj pri-nesne njegove bisage. Ta se je z veliko muko odtrgal od kuhinje in od svoje Nute ter se odpravil z zahtevanimi stvarmi na pot; sopel je težko proti gradu, kajti popita voda ga je bila celo napela, in ko je dospel, je šel, kakor mu je brat Cipolla ukazal, pred cerkvena vrata ter začel s svojimi zvonci močno zvoniti. Ko se je tam vse ljudstvo zbralo, je začel brat Cipolla, ki ni bil na svojih stvareh opazil nobene spremembe, svojo dolgo pridigo, med ka-tero je povedal marsikaj takega, kar je obračalo vodo na njegov mlin.

Preden je nato pokazal pero angela Gabrijela, je z ve-liko svečanostjo izmolil kes, dal prižgati dve plamenici, snel svojo oglavnico, odvil polagoma svileni tkanino ter vzel zabojček iz nje. Najprej je spregovoril nekaj besed v čast in slavo angela Gabrijela in njegovega svetega ostanka in odprl zabojček. Ko je videl, da je ta poln oglja, ni zasumil, da mu je to napravil Guccio Balena, ker ga je poznal, da kaj takega ni zmožen, niti ga ni začel preklinjati, ker je slabo pazil, da mu kdo drug tega ne naredi, temveč je začel na tihem zmerjati samega sebe, da mu je zaupal svoje stvari v varstvo, ko ga je vendar do-bro poznal, kako je nemaren, nepokoren, nebrižen in po-zabljiv. A ne da bi se mu bila barva lica zaradi tega ko-ličkej izpremenila, je dvignil obraz in roke proti nebu in rekel glasno, da so ga vsi lahko slišali:

O bog, tvoja mogočnost bodi vedno hvaljena! Nato je zabojček zopet zaprl in se obrnil k ljudstvu, rekoč: Go-spodje in gospe, vedeti morate, da me je moj višji, ko sem bil še zelo mlad, poslal nekoč v one strani sveta, kjer sonce vzhaja, z izrecnim naročilom, naj tako dolgo iščem, dokler ne najdem Porcellanovih privilegijev, ki jih je sicer neznansko lahko ponarediti, a koristijo mnogo bolj drugim nego nam. Zato sem se odpravil na pot; od-potoval sem iz Benetk, šel skozi Borgo de Greci, nato sem jahal skozi garbsko kraljestvo in skozi Baldacco ter do-spel v Parione, od koder sem zelo žejen prišel čez nekaj časa na Sardinijo. A čemu bi vam našteval vse dežele, ki sem jih preiskal? Ko sem premeril rokav San Giorgio, sem prispel v Truffijo in Buffijo (= v deželi sleparstev in no-rosti), ki sta z mogočnimi ljudstvi gosto naseljeni deželi. Od tod sem prišel v deželo Menzonga (= laž), kjer sem našel mnogo naših redovnikov in menihov drugih ver, ki so se vsi iz ljubezni do boga odtegovali neudobnemu življe-nju, se malo menili za tuje skrb in težave, če so le vi-del, da lahko iščejo svojo korist, ter po vseh onih deže-lah trošili samo nekovan denar.

Sel sem dalje in prišel v Abruzzo, kjer štokljajo mo-ški in ženske v coklah po hribih in oblačijo prašice v njih lastna čreva (= delajo klobase). Se malo dalje sem našel ljudstva, ki nosijo kruh na kolih (na palicah nanizane ko-lače) in vino v vrečah (mehovih). Od tod sem dospel v baške gore, kjer tečejo vse vode navzdol. V kratkem sem zašel tako daleč, da me je bogme zaneslo v samo In-dijo Pastinaco, kjer sem — prisegam vam pri obleki, ki jo imam na sebi — videl letati perjanice (ptice), kar je nekaj neverjetnega za človeka, ki ni tega sam videl.

(Nadaljevanje prihodnjič)

BREZ BESED

Predov sta kradla pokrovčke

med 6. in 7. aprila novomeški miličniki 29-letnega Stjepana in 21-letnega Mirana z Broda pri No-vu, ko sta z mope-tila pokrove bencin-voarjev. Po Novem a se vozila z mope-er sta bila precej t, sta morala noč respati na hladnem. je se bosta morala al tudi pred sodni-prekrške.

S TOVARIŠEM IN KOMPASOM NA GARDSKO JEZERO

od 10. do 12. V.

KOMPAS

MIRNA tovarna šivalnih strojev na MIRNI

PRIREJA vsak mesec za svoje kupce bogato

nagradno žrebanje,

v katerem sodelujejo vsi, ki kupijo šivalni stroj v času od 10. februarja do 31. decembra 1968.

Pogoj za sodelovanje v nagradnem žrebanju je odrezek garancijskega lista, ki ga poš-ljete v tovarno in na podlagi katerega vas bo »MIRNA« redno uvrščala v žrebanje. Cenjeni potrošniki, ne zamudite izredne priložnosti! Med 31 bogatimi nagradami je tudi avtomobil »ZASTAVA« 750.

Ustanovljen sklad »Jožeta Šeška«

Občinska skupščina Kočevje je na zadnji seji ustanovila sklad Jožeta Šeška, ki bo vsako leto za občinski praznik podeljeval nagrade najbolj zaslužnim domačim javnim delavcem. Prve nagrade bodo podeljene že letos. V občinskem proračunu je v ta namen zagotovljenih 5000 Ndin.

TIS in denar TISOV

Skupščina temeljne izobraževalne skupnosti pri občini Kočevje bo prevzela in opravljala vse naloge na področju otroškega varstva. Razpolagala bo tudi s tistimi 120.000 Ndin, ki se bodo letos zbrali v skladu temeljne skupnosti otroškega varstva, vendar bo morala ta denar uporabiti namensko, se pravi za obnovo in novogradnje otroških varstvenih ustanov. Tako je bilo sklenjeno na zadnji seji občinske skupščine. V razpravi so odborniki ugotovili, da drugod odpirajo otroške varstvene ustanove, v Kočevju pa jih celo ukinjajo, in da je v otroških varstvenih ustanovah malo takih otrok, ki so varstva res potrebni.

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

Kočevje	Ribnica
(cena v din za kg)	
krompir	0,89
svetlo zelje	3,50
kislo zelje	1,96
kisla repa	1,96
fižol v zrnu	4,72 do 5
čebula	2,56 in 2,05
česen	13
solata	4,50 do 9
korenje	1,95
petušij	5,10
ohrovt	4,70
cvetača	—
špinata	3,75
jabolka	3,54 in 3,63
hruške	5,10
pomaranče	4,45 in 4,90
limone	4,20 in 4,85
banane	5,80
ribe	8,55
jajca (cena za kos)	0,38 do 0,41 0,52—

Matični urad Kočevje

V marcu se je rodila ena deklica, poročilo se je 6 parov.

Umrli so: Anton Mervar, upokojenec, Kočevje, Tomšičeva 6, 67 let; Polona Čop, Slovenska vas 23, gospodinja, 82 let; Andrej Čampelj, Breg pri Kočevju 12, upokojenec, 87 let; Marija Novak, gospodinja, Mlaka pri Kočevju 12, 76 let; Marija Košorog, Koblarji 15, upokojenec, 75 let; Katarina Remih, Salska vas 57, upokojenka, 72 let; Ivan Vodusek, upokojenec, Trata 24, 59 let, in Drago Levstik, upokojenec iz Ljubljane, Koroška 12.

DROBNE IZ KOČEVJA

■ ■ ■ **NAGLO OHLAJENJE IN SNEG** za sedaj nista povzročila škode. Sneg je sicer skopnel, nevarnost snega pa se ni minila. Po vrhovih novo brstje čez noč pokriva. Tudi letos je toplo vreme prehitro izrazilo vrtilke na delo. Upajmo, da ne bo pozebe. Staro pravilo za Kočevje pa je, da je vsako delo na vrhovih pred 15. aprilom preuranjeno in se za to maščuje.

■ ■ ■ **SLAB ČRNI KRuh** V zadnjih dneh razburja gospodinjice in druge potrošnike. Verjetno je temu kriva slaba moka ali pa kaj drugega. Skratka: kruh ne ustreza ne po kakovosti niti po ceni. Zato se gospodinjice pritožujejo, da je nad prodajo živil premalo kontrole.

■ ■ ■ **ZRACNE PUSKE SO LAHKO ZELO NEVARNE**, posebno če so v nevarnih rokah. S popojnoma novo puško je prišel v šolo učenec D. Tu je počel vse mogoče neumnosti. Ni mu bilo dovolj streljanje na ptice izpred šolskega praga, lotil se je tudi sošolcev in sošolk. Na srečo strelj v hrbet, stegno in druge dele telesa niso imeli hujših posledic. Na šolski konferenci je dobil primerno kazen, ki pa verjetno nanj ne bo vzgojno vplivala, saj tudi vse prejšnje niso. Zanimivo je, da otrok lahko kar brez ovir sam kupi puško v trgovini. Od kod mu de-

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE KOČEVJE

Več pozornosti obrambnim pripravam

Svet za narodno obrambo dopolnil svoj delovni program — Ke in kako graditi zaklonišča? — Službe obveščanja in alarmiranja še izboljšati

2. aprila so na seji občinske skupščine Kočevje odborniki potrdili poročilo sveta za narodno obrambo in sprejeli nekatere odloke in sklepe. Poročilo občinske gasilske zveze o požarni varnosti ni prišlo na dnevni red, čeprav je bilo predvideno, da bi ga tudi obravnavali.

Poročilo sveta za narodno obrambo je ugotavljalo, da je bil lani mednarodni položaj zelo napet, zato je svet dopolnil svoj delovni program in posvetil več pozornosti obrambnim pripravam. Pohitel je tudi z izdelavo načrta za varstvo pred naravnimi in drugimi hudimi nesrečami. Pri tem si je prizadeval načrt tako izpolniti, da bi bil uporabljiv v mirnem in vojnem času.

Svet je v zadnjem letu obravnaval še ukrepe ob morebitnem izbruhu vojne, o organizaciji preskrbe, delovanja zdravstvene in veterinarske službe, ukrepih delovnih organizacij in drugem.

V poročilu je bilo poudarjeno, da je treba o naši zamisli splošne obrambe vojne, o sodobni vojni tehniki in obrambi pred njo seznaniti vse občane. Po dve pre-

davanja o tem sta bili že v 17. krajih v občini. Organizirala jih je Delavska univerza.

Ze poročilo pa tudi razprava sta nakazala, da bo treba še izpopolniti službo obveščanja in alarmiranja ter posvetiti več pozornosti gradnji zaklonišč. Nekateri ukrepi v zvezi s tem so že storjeni.

Nadalje je svet na narodno obrambo informiral odbornike o rezultatih zdravniških pregledov nabornikov in o naboru, o usmerjanju mladincev v vojaške šole in akademije, o sodelovanju sveta pri strokovni vzgoji rezervnega starejšinskega kadra itd.

Posojilo za borce

Občinska skupščina Kočevje je bo najela 200.000 Ndin kredita za gradnjo in obnovo stanovanj borcev. Za obnovo stanovanj kmetovalcev bo danih v obliki kredita 60.000 Ndin (za dobo 10 let in z 2-odstotnimi obrestmi), enako vsoto pa bo prispeval republiški odbor ZZB. Preostalih 140.000 Ndin bodo porabili za gradnjo štirih stanovanj za bivše borce.

Gostinci pred sezono

Asfaltirali so nekaj ploščadi za gostilniške vrtove — Pospraviti je treba še gradbišče pri osnovni šoli, da ne bo kazilo okolice nove šole

Ze lansko jesen je bilo v Kočevju preurejenih precej gostinskih lokalov, kar bo prišlo do izraza šele v tej turistični sezoni. Podjetje »Restavracija« (prejšnja Ljudska restavracija) pa je pridobila še dve gostinski sobi in prostorno točilno sobo.

Gostinci pripravljajo tudi že gostinske vrtove. Pri hotelu Pugled so na novo asfaltirali ploščad za vrt, pri

Kolodvorski restavraciji pa prostor pred njo.

Vrt bo imela tudi Restavracija na Trgu 3. oktobra. Ploščad zanjo so že asfaltirali.

Do 15. aprila bodo asfaltirali še nekaj ploskev okoli avtobusne postaje, Tomšičevo ulico in cesto na Trato. Vse te izboljšave bodo precej pripomogle, da se bodo izletniki v našem mestu bolje počutili.

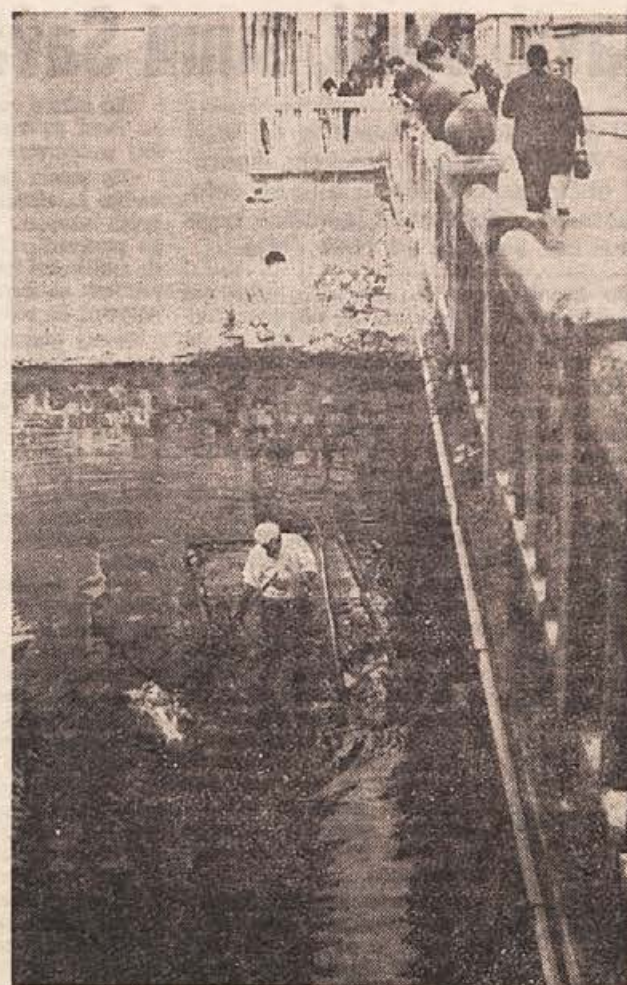
Pospraviti pa bi bilo treba še gradbišče pred novo osnovno šolo, urediti okolico in sprehajališča v Gaju, kar doslej zaradi gradnje šole ni bilo mogoče. Gradbena dela so opravljena, zato naj bi končno likvidirali tudi gradbišče.

Nočnine naraščajo

V marcu je zabeležilo gostinsko podjetje Hotel Pugled v Kočevju 756 nočnin (702 domači in 54 tujih), v istem mesecu lani pa 740 nočnin (675 domači in 65 tujih). Povečanje je le za 16 nočnin, vendar je uspeh večji, če upoštevamo, da so imeli marca lani 6 stalnih gostov (na stanovanju ves mesec), letos pa le dva, se pravi, da je dejansko hotel zabeležil še 124 nočnin več. V prvih treh mesecih letos pa je zabeležil hotel 2190 nočnin (1906 domači in 284 tujih), v istem obdobju lani pa 2114 (1827 domači in 287 tujih).

Jože Belaj iz Zigmarič 22 je kar na cesti ustavil moped in vprašal Cveta Križar: »Saj ste vi tisti, ki nabirate naročnike na Dolenjski list?« in potem kar takoj naročil naš list in ga plačal za pol leta. Dodal je še, da je že dolgo nameraval naročiti Dolenjski list, pa ni imel nikoli prave priliko. (Foto: Cveto Križar)

Tudi Rinža si želi novo, lepo pomladansko obleko. S takim zasilnim čiščenjem je verjetno ne bo dobila, ampak bo ostala še naprej zanemarjena in umazana. (Foto: Stanič)

Lokala ni izpraznil do roka

Natolcevanja o izigravanju organov samoupravljanja s pomočjo vplivnih oseb pa kljub temu ne drže

Na zadnji seji občinske konference ZK Kočevje je neki član konference vprašal, če drže govorice, da je delavski svet hotela »Pugled« odpovedal zasebniku Stimcu najemno pogodbo za gostilno »Lovec« v Kočevju in da Stimec prostorov do roka ne bo izpraznil, ker so zanj posredovali neki člani federacije in razni občinski organi. Odgovor je bil, da to ne drži, da je gostilna pač družbena, da o tem izključno odloča delavski svet ho-

tela in da mora Stimec po pogodbi izprazniti prostore do 1. aprila letos ... Prišel je 1. april in hkrati posebna komisija delavskega sveta hotela, da bi lokal »Lovec« prevzela, saj se je Stimec s pogodbo, ki jo je podpisal na sodišču, zavezal, da bo do tega dne lokal izpraznil. Vendar komisija ni prevzela, ker ga zasebnik noče izprazniti, češ da nima kam dati inventar in osnovna sredstva; da bo lokal izpraznil, ko si bo ure-

dil novega, ki ga menda že ureja, in da je pripravljen poravnati vse stroške, ki jih bo gostinsko podjetje uveljavilo pri sodišču.

Z radarjem nad voznike

Pretekli teden so prišli v Kočevje ljubljanski prometni miličniki in z radarjem preverjali, s kakšno hitrostjo vozijo vozniki motornih vozil skozi mesto. Ugotovili so, da jih večina pripelje v mesto

s preveliko hitrostjo. Soferje, ki so za malenkost prekorčili največjo dovoljeno hitrost, so opominjali; tiste, ki so pa znatno prehitro vozili, pa so tudi kaznovali. Vozniki bi morali bolj spoštovati prometne predpise, saj je v Kočevju precej nevarnih mest (zožene ceste, ozki pločniki, šole, prodajalne ob cesti itd.).

Pride kurirčkova pošta

V soboto, 13. aprila ob 13.30 uri, bodo prebivalci Kočevja sprejeli pred spomenikom »kurirčkovo pošto«. Na slovesnosti bo govoril sekretar občinske konference SZDL in znani prvoborec Nace Karničnik, učenci osnovne in glasbene šole pa bodo izvedli krajši kulturni program.

Kočevski pionirji bodo prevzeli »kurirčkovo pošto« istega dne ob 11. uri na Jasnici od ribniških pionirjev. V občini Kočevje bodo še stranske kurirske poti, in sicer iz Starega Kota (preko Vasi — Fare), Strug in Koprivnika, ki bodo odšle na pot od 12. do 16. aprila.

Iz Kočevja pa »Kurirčkova pošta« odšla 15. aprila ob 7.45 izpred osnovne šole. Pot

bo nadaljevala prek Knežje lipe in Predgrada v Stari trg, kjer jo bodo 16. aprila ob 14. uri predali kurirjem občine Črnomelj.

ZIDAR izdal katalog

Splošno gradbeno podjetje »Zidar« iz Kočevja je izdalo ob svoji 20-letnici ustanovitve izredno lep spominski katalog. V njem je v besednem delu prikazana razvojna pot podjetja, razen tega pa je v katalogu precej fotografij najzanimivejših objektov, ki jih je podjetje doslej zgradilo.

Za katalog je napisal besedilo direktor podjetja Franc Bojc in je bil tiskan v 1200 izvodih. Likovno opremo sta pripravile dipl. inž. arh. Marjeta Rupnik in dipl. inž. arh. Biba Bertok iz tehničnega biroja SGP »Zidar«. Po fotografijah Nace Bizilja (Foto Slovenija) je izdelal klišee Gorenjski tisk v Kranju. Katalog je tiskalo domače podjetje »Kočevski tisk«.

Besedilo kataloga in slike prepričljivo prikazujejo bralcu, kako veliko družbeno in gospodarsko vlogo je imelo in še ima to podjetje v razvoju našega mesta, ki ga je dvignilo iz ruševin v lepo moderno mesto. —ko

Zavrtnjeni odlok

Svet za gospodarstvo občinske skupščine Kočevje je na zadnji seji zavrnil osnutek predloga odloka o območjih, na katerih je dovoljeno gojiti zeleni bor in črni ribez. Po navsvetih kmetijskih in gozdarskih strokovnjakov naj bi na območju občine gojili le zeleni bor. S tem bi preprečili razvoj neke bolezn, ki potrebuje za svoj razvoj i črni ribez i bor. Vendar so člani sveta poudarili, da odlok ni potreben, ker na območju občine ne uspevata ne črni ribez ne zeleni bor. Polzku-sili so gojiti že obe rastlini, pa nobena ni uspevala. Zato so člani sveta menili, da odlok ni potreben, saj ne bi imel nobene praktične vrednosti, ampak bi le prispeval k velikim poplavi predpisov, ki jih razni organi pogosto nepreudarno sprejemajo.

KOČEVJSKE NOVICE

Fotografije o pohodu XIV. divizije

Združene Zveze borcev Ribnica je dalo izdelati 100 okvirov za slike. Znani partizanski fotograf Petek iz Ribnice je posnel na celuloidni trak pohod XIV. divizije na Štajersko. Borci so predlagali, naj bi te fotografije obesili v prostorih osnovne šole Ribnica.

30. junija piknik

4. aprila je bila v Ribnici skupna seja odborov podružnic Slovenske izseljenke matice Kočevje in Ribnica. Po sklepu občinskih zborov sta se podružnici združili. Za predsednika skupne podružnice je bil izvoljen Vinko Kersnič iz Ribnice, za podpredsednika pa Jože Zagar iz Kočevja.

Nato so se pogovarjali o programu letošnjih prireditvev. Določili so, da bo 30. junija v Ribnici piknik za izseljence in prebivalce iz obeh občin. Piknik bo imel tudi pester spored. Govorili so še o organizacijskih vprašanjih in drugih zadevah v zvezi z izseljenci.

Skladi „sejejo“ o zbranih dinarjih

V teh dneh se bodo zvrstile seje vseh upravnih odborov skladov

V teh dneh se vrste v ribniški občini sestanki novih upravnih odborov občinskih skladov, ki so bili izvoljeni na predzadnji seji občinske skupščine.

Na sestanku upravnega odbora cestnega sklada so med drugim razpravljali o zbiranju denarja za ta sklad in še posebej taks za vozila, ki bodo glavni dohodek tega sklada, na leto pa se jih bo nabralo okoli 270.000 N din.

Člani upravnega odbora komunalnega sklada so večeraj med drugim obravnavali porabo denarja iz tega sklada in še posebno, v kakšen

namen naj bi porabili izkupiček za prodano bencinsko črpalko pri Zlebiču.

Danes se bodo sestali člani upravnega odbora sklada za urejanje mestnih zemljišč, v katerega se steka prispevek za uporabo mestnih zemljišč. Z zbranim denarjem nameravajo letos dokončno poravnati plačilo urbanistične dokumentacije za Ribnico in Sodražico, z ostanom pa bodo predvidoma uredili okolico stolpičev v Ribnici. Pri porabi denarja bodo vsekakor upoštevali višino zbranega denarja in načrt potreb krajevnih skup-

nosti Ribnica in Sodražice.

Na bližnjem sestanku upravnega odbora sklada skupnih rezerv gospodarskih organizacij se bodo morali člani verjetno predvsem načelu odločiti: ali bodo z zbranim denarjem skušali reševati podjetja, ki bodo morala zašla v hude težave (v tem primeru jim denar lahko propade, kot se je zgodilo »Gradbeniku«, ali pa bodo denar naložili kako drugače. Vendar v skladu ne bo veliko denarja — niti 100.000 N din, medtem ko so potrebe oziroma zahteve gospodarskih organizacij večje.

KS Ribnica živi s svojimi občani

KS bo za uresničevanje svojega programa potrebovala več denarja

Krajevna skupnost Ribnica postaja vse bolj pomemben čimlj pri krojenju komunalne politike na svojem območju. Vključuje Ribnico, Hrovačo in Gorenjo vas, kjer živi okrog 2500 prebivalcev. Po men krajevnih skupnosti in njenega delovanja je velik, saj so v Ribnici sedeži vseh pomembnih podjetij in ustanov ter zavodov.

Doslej se je krajevna skupnost ukvarjala predvsem s nekaterimi komunalnimi problemi. To bo najpomembnejša naloga tudi v prihodnje. Na zadnji seji KS so sprejeli mali program, ki vsebuje

ureditev prostora okoli stolpičev, asfaltiranje ceste na Veliki Mlaki, dokončno ureditev pokopališča v Hrovači in nekatera druga dela. Da oboje ta program uresničijo, bodo uporabili sredstva, ki se zbirajo s prispevki za uporabo mestnega zemljišča. V program so zajete tudi komunalne dejavnosti vasi Gorenja vas in Hrovača.

Ribnica postaja mestno naselje. Nove hiše rastejo kot gobe po dežju. Z novimi ulicami pa rastejo tudi potrebe po komunalni ureditvi naselij. Zgraditi je treba nove ceste, urediti kanalizacijo,

elektriko in napeljati vodo. Za vse to je treba veliko denarja, prispevki, ki jih dajejo lastniki novih stanovanjskih hiš, pa so premajhni za vse. Novi deli Ribnice postajajo kljub vsemu vse bolj urejeni.

Svet KS si bo tudi v bodoče prizadeval — to so potrdili tudi na nedavni seji — da bo KS postala krajevna samouprava v pravem pomenu besede.

26. marca praznuje občina Ribnica svoj občinski praznik. Tedaj bo tudi KS praznovala.

Živinorejski odbor je že začel dihati

Živinoreja ima bodočnost v ribniški občini — Nekateri Slemenci so se odločili za rejo živine, poljedelstvo pa bodo opustili — Strokovnjaki izračunali, da bodo kmetje tako 4-krat na boljšem — Načrte za ureditev pašnikov in program dela bo naredil profesor biotehniške fakultete Gvido Fajdiga, domačin iz Sodražice

»Lani smo pri Kmetijski zadrugi Ribnica ustanovili živinorejski odbor, katerega člani so kmetje in strokovni delavci zadruge. Namen odbora je, da kmete usmeri v določeno vrsto proizvodnje predvsem tržno. Kmetje in strokovni delavci bomo skupno delali in premagovali težave.

V Sodražici in Ortneku smo že ustanovili podobne odbore, ki skrbijo za gospodarjenje na zemljiščih splošnega ljudskega premoženja, s katerimi upravlja KZ. Podobni gospodarji s svojim zemljiščem, se pravi, da kar iz njega iztrži, spet vlaga vanj. Živinorejski odbor je to zimo organiziral po vseh vseh predavanjih o živinoreji, sadjarstvu, poljedelstvu in travništvu.

Od 27. februarja do 4. marca pa je odbor organiziral

v Ribnici seminar za kmete, ki so ga vodili strokovnjaki Kmetijskega zavoda iz Ljubljane in biotehniške fakultete. Vsak dan se ga je udeležilo povprečno po 60 kmetov. Na njem so bile kmetom prikazane razvojne možnosti njihove proizvodnje in bodočnost kmetijstva na ribniškem območju, kot jo vidi kmetijski strokovnjaki.

Ugotovljeno je bilo, da je ribniška občina živinorejsko območje, zato naj bi kmetje redili plemensko živino,

mlečno živino in pitance. Poljedelstvo bo verjetno drugotnega pomena, čeprav pridejo v poštev še nekatere kulture, kot krompir, pšenica in koruza.

Posledica seminarja in predavanja je bila, da so se nekateri kmetje iz Slemen, ki imajo zemljo v večjih kosih, odločili da pridejo na pašnokosni način izkoriščanja travnatega sveta, poljedelstvo pa popolnoma opustijo. S pašo bodo namreč lahko najmanj podvojili število glav govedu na hektar (zdaj ena glava na ha), hkrati pa bodo znižali stroške krme za polovico in bodo tako 4-krat na boljšem!

Načrt za ureditev pašnikov in program dela bo naredil v sodelovanju s Kmetijskim zavodom Gvido Fajdiga, profesor biotehniške fakultete, sicer pa domačin iz Sodražice. Kmetijska zadruga bo pri izvedbi tega načrta sodelovala s krediti za nakup živine in strokovno nadzorovala gospodarjenje s pašniki.

V sklopu tega načina gospodarjenja pa bo potrebno uvesti še nekatere novosti: dosuševanje krme pod streho z ventilatorji, gradnjo silosov, strojno molžo itd.

Vse to bo predvidoma steklo še letos, se pravi takoj ko bodo izdelani potrebni načrti.

Živinorejski odbor bo s strokovnimi delavci Kmetijske zadruge skušal to zamisel uresničevati in prenesti izkušnje še na druga območja, kjer se bodo kmetje zanimali za tak način vzreje živine na svojem območju, da bi se končno približali rejskemu cilju sivo rjavega goveda pri proizvodnji mleka in mesa.

Ustanovitev komisije za organizacijo pogrebov

Na zadnji skupščini občinskega Združenja Zveze borcev Ribnica so predlagali, naj se pri občinski konferenci SZDL ustanovi poseben odbor, ki bo skrbel za organizacijo civilnih pogrebov. Ker bivši borci zadnja leta zaradi bolezni in starosti umirajo, je potreba po ustanovitvi takega odbora res nujna.

Vložili bodo postrvi

Ribiška družina Ribnica bo letos spet vložila v svoje vode precej ribjega zaroda. Tako bodo po predvidenem načrtu vložili v potoke na svojem območju 35.000 postrvi, 2000 lipanov in 2000 ščuk.

Pred vlaganjem bodo očistili struge potokov, v katere bodo vlagali ribji zarod. Postrvi bodo vložili v Tržišnico ter potoka v Zimaričah in Sajevcu, ščuke in lipane pa v potoka Ribnica in Rašica.

Na nedavni seji upravnega odbora ribiške družine so razpravljali o regulaciji Bistrice ter o urejanju jezov na tem potoku. Ribji zarod je namreč treba zavarovati, da ne bo Bistrica zaradi regulacije preveč osiromašena.

Na seji so govorili tudi o drugih zadevah tehničnega značaja. Odbor je še sklenil, da bo najzaslužnejše člane ribiške družine predlagal Zvezi ribiških družin za odlikovanje.

»Veronika Deseniška« tretjič na odru

Drama »Veronika Deseniška« je doživela že na dveh uprizoritvah velik uspeh. Igralska družina DPD Svoboda iz Ribnice jo je zato ponovno uprizorila 6. aprila v Ribnici. Igralke in igralci so spet zelo lepo zaigrali in številnim obiskovalcem pokazali, da je amaterska igralska družina iz Ribnice res dobra.

Priključek narejen

V Ortneku je končno le urejen novi priključek ceste s Slemen na glavno cesto. Zgradila ga je ribniška komunalna, ki je enota Stanovanjsko komunalnega podjetja. Dolg je okoli 150 m. Novi priključek je bil potreben zaradi boljše preglednosti pri prehodu čez progo in vključevanje na glavno cesto.

Premalo denarja za krajevno skupnost

Krajevne skupnosti v ribniški občini bodo prejele letos iz občinskega proračuna 22.000 din, kar je za 17 krajevnih skupnosti malo. Če ne bodo dobile denarja že od drugod (računajo na prispevek Kmetijskega gozdarskega posestva Kočevje, ki je lani prispevalo 40.000 din, kar je bilo krajevnim skupnostim v veliko pomoč), bodo le životarile. Letos morajo vsi občani plačevati krajevni samoprisevek za šole, zato ni pričakovati kakšnega večjega navdušenja za uvedbo krajevnega samoprisevka za komunalno dejavnost, če bi ga posamezna krajevna skupnost nameravala uvesti.

Bolnik je bil vesel njihovega obiska

7. aprila, na svetovni dan zdravja, so učence 3. razreda osnovne šole iz Sodražice obiskale bolnika. Poklonile so mu šopek rož, in čeprav je bolnik težko govoril z njimi, je bil njihovega obiska zelo vesel. Objubil jim je, da se bo tega obiska še dolgo spominjal.

NADA PRIMŠEK in LIDIJA NOVAK

Oglašujte v DL!

S traktorjem se je prevrnil v potok

4. aprila se je v zgodnjih jutranjih urah pripetila na cesti IV. reda pri Brezjah pred odcepom na cesto Ribnica—Ljubljana prometna nesreča. Traktorist Janez Lovšin iz Brez se je iz doslej neznanih vzrokov prevrnil s svojim traktorjem znamke Steyer in s priklopo v strugo potoka, ki teče poleg ceste. Potok je globok 1 m in 70 cm. Lovšin si je zlomil več reber in dobil notranje krvavitve. Zdravi se v ljubljanski bolnici. Na vozilu je za 2000 din škode.

Bila je prava sreča, da so nekateri delavci, ki delajo v Kočevju, čakali na jutranji avtobus in so mu lahko takoj nudili pomoč; ponesrečenec bi se brez njihove pomoči najbrž zadušil, saj je imel glavo v pesku potoka.

Črni potok: vodovod

Prebivalci Črnega potoka v ribniški občini si žele napeljati vodovod. Vodo so že dali v analizo, pa tudi načrti so že narejeni. Zgraditi bi morali zajetje in 250 m cevovoda. Krajevna skupnost Gregor jim ne bo mogla pomagati z denarjem, zato so zaprosili za pomoč občinsko skupščino, ki jim je že odobrila 2000 din.

Nastop učencev GŠ

Glasbena šola v Ribnici je priredila 5. aprila javen nastop. Na njem so učenci pokazali, kaj so se doslej naučili. Iz vsega, kar so pokazali oziroma zaigrali, lahko razberemo, da so se veliko naučili in da se prizadevanja učiteljev glasbe pri učencih bogato obrestujejo. Prireditve je lepo uspela in je bila za Ribnico in njene prebivalce lep umetniški užitek, kakršnega si svet kmalu želijo.

Nova upravna Grmada

Turistični dom na Grmadi, ki je bil pozimi dva meseca zaprt, so odprli spet februarja, ko se je začelo lepo vreme. Dom je odprt od nedeljah, praznikov in po posebnem naročilu. Največ izletnikov pride na Grmado iz Kočevja in Ljubljane, pa tudi iz drugih krajev Slovenije, predvsem Kopra in Maribora. Redni gostje doma so tudi šolarji Kočevja, Ribnice, Velikih Lašč, Dobropolja, Strug, Stare cerkve itd., ki prihajajo sem ob športnih dneh. V nedeljo, 7. aprila, je dom dobil tudi novo upravnico Karlinco Prijatelj, prejšnji upravnik, 70-letni Ivan Škerlec, pa je bil tako že drugič upokojen.

RIBNIŠKI ZOBOTREBCI

■ VODOVODNA SKUPNOST »STUDENCEVKA« Sušje namerava letos oziroma v prihodnjem letu delno preurediti in obnoviti vodovod. Prebivalci Slatnika, ki uporabljajo ta vodovod občutijo v poletnih mesecih večkrat pomanjkanje vode. Po preureditvi vodovoda bodo tudi v tej vasi imeli dovolj vode. Denar bodo zbrali člani vodne skupnosti sami.

■ GOSTILNA DEJAK IZ DOLENJSKIH LAZOV pri Ribnici je uredila novo kegljišče. S tem je ustrezno številnim gostom, ki bodo ob prostem času lahko mehri moči in znanje na kegljišču. To je prva gostilna v občini, ki ima kegljišče.

■ LEPO SPOMLADANSKO vreme so izkoristili številni kmetje za obdelovanje zemlje. Tudi krompirja so že precej posadili. Lepo vreme je omogočilo, da bodo kmetje lahko pravočasno opravili vsa pomladanska dela.

■ MAJHNA DOLINA ZA ODLAGANJE SMETI je blizu naselja Le-

pove pri Ribnici. Toda smeti odlagajo kar okoli določenega prostora, najpogosteje na travnik. Odgovorni naj bi naredili red, in tiste, ki ne odlagajo smeti na odredeno mesto, tudi kaznovali, če druga vzgojna sredstva ne pomagajo.

■ PREJ KOT DRUGA LETA se je letos začela gradnja sezonske Vseposod grade. Dela je za vse dovolj, tako za družbeni kot zasebni sektor. Najbolj je gradbeno dejavnost razvejana v Ribnici, kar je razumljivo saj se tu največ gradi. Delati je začela tudi ribniška opekarna.

■ DELOVNE ORGANIZACIJE IZ GOSPODARSTVA in gospodarstva v občini Ribnica so ustvarile lani 100.271 tisoč din celotnega dohodka ali za 21 odstotkov več kot v letu 1966. Povedati moramo, da se je povečal dohodek samo pri gospodarskih organizacijah, pri negospodarskih pa ne.

Tele učence smo ujeli pred šolo v Loškem potoku, ko so čakali, da bodo »dopol-danci« prepuščili razrede njim, »popoldancem«. — (Foto: Primc)

Kam mladina iz Dragatuša?

Pred leti je mladinska organizacija v Dragatušu uspešno delala, ko je imela v združenem domu še svojo sobo. Tu so se zbirali, gledali televizijo, plesali in se prijetno zabavali. Zadnje čase je delo mladine zamrlo. Prenehale so mladinske prireditve, ker so lasten prostor izgubili, televizijski sprejemnik pa stoji pokvarjen in nihče se ne zveni, da bi ga popravili. Mladina nima kam iti, zato večkrat zavije v gostilno, kjer se včasih nekateri opijajo, starejši pa kažejo nanje s prstom in pravijo: Taki so! Res pa je, da je med mladimi tudi premalo zanimanja za kulturno dejavnost. Ko so v vasi študirali »Divjega lovca«, so nekaj vlog ponudili mladim, a so jih odklonili. Če bo v Dragatušu ostalo pri sedanjem stanju, se ne smemo čuditi, če mladina ne bo taka, kakršno si želimo.

R. V.

Za male traktorje precej zanimanja

Pred kratkim je kmetijska organizacija v Dragatušu uspešno delala, ko je imela v združenem domu še svojo sobo. Tu so se zbirali, gledali televizijo, plesali in se prijetno zabavali. Zadnje čase je delo mladine zamrlo. Prenehale so mladinske prireditve, ker so lasten prostor izgubili, televizijski sprejemnik pa stoji pokvarjen in nihče se ne zveni, da bi ga popravili. Mladina nima kam iti, zato večkrat zavije v gostilno, kjer se včasih nekateri opijajo, starejši pa kažejo nanje s prstom in pravijo: Taki so! Res pa je, da je med mladimi tudi premalo zanimanja za kulturno dejavnost. Ko so v vasi študirali »Divjega lovca«, so nekaj vlog ponudili mladim, a so jih odklonili. Če bo v Dragatušu ostalo pri sedanjem stanju, se ne smemo čuditi, če mladina ne bo taka, kakršno si želimo.

Glede vračanja lokalov - komisija

Na predlog občinske skupščine Črnomelj je svet za gospodarstvo razpravljal tudi o vrnitvi nekaterih nacionaliziranih poslovnih lokalov lastnikom. Imenovali so komisijo, v kateri so: Franc Cimerman, načelnik oddelka za gospodarstvo, Milan Bajc, direktor stanovanjskega podjetja, medtem ko bo tretjega člana določilo trgovsko podjetje POTROŠNIK. Komisija ima nalogo do prihodnje seje sveta izdelati predlog za merila, po katerih naj bi lokale vračali, prav tako pa mora predlog komisije vsebovati rok, do kdaj bodo prizadeta podjetja družbenega sektorja lahko zgradila svoje lokale. Svet za gospodarstvo je menil, da ta rok ne bi smel biti daljši od treh let.

Pobrežje brez broda na Kolpi

Po lanskem nesreči, ko je brod v Pobrežju zdrknil čez slap, je bil potreben popravljen. Mrzljačani s hrvaške strani ter nekaj domačinov so skušali oba čolna popraviti, vendar sta vodo kar naprej puščala in brod se je potopil. To se je zgodilo že jeseni, brod pa je še danes v vodi in razpada. Če hoče kdo z vozom ali avtomobilom čez Kolpo, morda v Zunanice ali preko Krasince. Posebno zdaj, v času spomladanskih poljskih del, bodo brod kot prevozno sredstvo med dvema republikama zelo pogrešali, saj s čolni ne morejo prepeljati vsega, kar potrebujejo na njivah. R. V.

NISO SE ZNALI IN MOGLI UPRETI

Nizka ideološka raven članov ZK je bila precej kriva za slabe odnose

V črnomaljskem zdravstvenem domu je komisija III. osnovne organizacije Zveze komunistov raziskovala vzroke za slabe medsebojne odnose v kolektivu in skušala ugotoviti krivce

Petčlanska komisija, ki jo je v začetku marca imenovala osnovna organizacija Zveze komunistov III. osnovne organizacije v Črnomlju, je mesec dni raziskovala medsebojne odnose v kolektivu zdravstvenega doma, zaradi katerih je prišlo do hudih posledic, in ugotavljala, kakšno vlogo so imeli tri tem komunisti.

Po mnenju komisije tiči povod za nesoglasja v materialni plati, kajti po reformi, ki je segla tudi na področje zdravstva, so morali osebne dohodke zmanjševati.

V črnomaljskem zdravstvenem domu že eno leto ni bilo enotnosti med komunisti, odnosi med njimi pa so prišli celo tako daleč, da so med seboj tudi fizično obra-

čunavali. Komunisti (v kolektivu jih je 11), niso bili nosilci politike Zveze komunistov in se zaradi svoje nizke ideološke politične ravni niso znali, pa tudi ne mogli upreti nezdravemu in pretiranemu uveljavljanju posameznikov.

Med posledice slabih notranjih odnosov je treba šteti tudi prekinitev dela, s katero so lani oktobra zdravniški splošne ambulante razburili vso javnost, tej »akcija« pa je botroval celo direktor ustanove.

Komisija meni, da je krivda za tako hude deformacije v kolektivu tudi v slabo razvitem delavskem samoupravljanju, ki je bilo močno pod vplivom bivšega pomočnika direktorja Vlada Seničarja. Ta je v kolektivu nastopal kot ideolog, izkazalo pa se je, da si je marksizem razlagal po svoje, kakor mu je pač ustrezalo. Zalostno je, da so mu nekateri komunisti slepo sledili, naselili in verjeli, kar je brez dvoma spet posledica njihove nizke ideološke ravni.

Prav tako odpade po mnenju komisije del krivde za položaj v zdravstvenem domu tudi na prejšnjem družbeno kontrolno in preslabo pomoč političnih organizacij, ki so več ali manj vedele za vse, kar se je dogajalo, a

niso energično posegle v zadevo.

Pri ugotavljanju odgovornosti komunistov v zdravstvenem domu za stanje, kakršno je nastalo, je komisija mnenja, da so leti krivi in zaslužijo kazen, vsekakor pa tudi javno obsodbo.

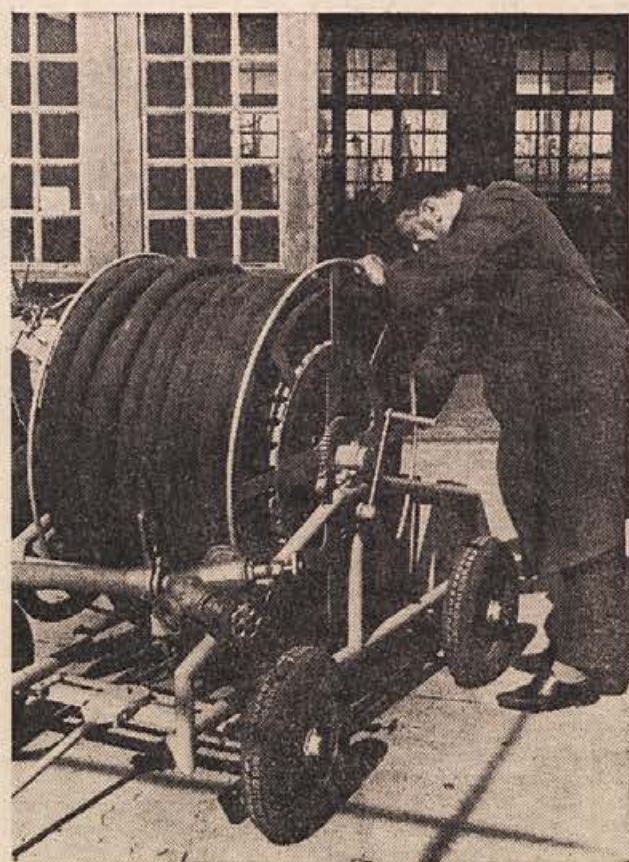
Pismeno poročilo bo komisija v kratkem predložila v obravnavo III. osnovni organizaciji ZK, ta pa bo odločala o nadaljnjih ukrepih.

Semičani so videli »Glavni dobitek«

V nedeljo, 7. aprila, je bila semiška kino dvorana spet polna: člani prosvetnega društva »Jože Mihelčič« so v režiji učitelja Milana Pirša naštudiralci Lipahov »Glavni dobitek«. Glavne vloge sta imela inž. Anton Novak in Dragica Plut, oba iz Iskre, za kostime in maske pa je poskrbel prof. Snojca. Igralci so se zelo potrudili, razen glavnih vlog pa sta še posebno dobro zaigrala tudi branjevka — Metoda Stefan in sorodnik — Juntez, prav tako zaposlena v Iskre.

Isti dan so Semičani z »Desetim bratoma« gostovali v Žužemberku in zelo navdušili tamkajšnje gledalce. V nedeljo, 14. aprila, bodo Desetega brata že četrtič uprizorili na domačem odru.

F. D.

Črnomaljski mehanik Franjo Oblak je v svoji delavnici izdelal za potrebe krajevne skupnosti stroj za pranje mestnih ulic. V kratkem bo stroj dokončan. Pravi, da bodo z njim prvi škropili pred prvo-majskimi prazniki. — (Foto: R. Bačer)

Trte niso dvomljivega izvora

Semičani so menda precej nezaupljivi pri sklepanju

Pohvala mladini iz Butoraja

Pred nedavnim je mladina iz Butoraja uprizorila v domačem gasilskem domu komedijo »Poročil se bom s svojo ženo«. Igrali so kar na mizah in vseeno želi uspeh. Vloge so bile dobro razdeljene, opaziti je bilo le, da so imeli premalo skupnih vaj. To ni nič čudnega, ker delajo oni v Črnomlju, drugi v Semiču in tretji v Metliki, zato jih je bilo zelo težko dobiti hkrati na oder. Zaradi pogojev, v katerih so igrati študirali, in tudi zaradi uspeha, zaslužijo vse priznanje.

K. W.

Kmetovalci, za delo na polju se najbolje in najceneje oblečete pri

„Čeletekstil“ ČRNOMELJ

S PRIMERNIM RAVNANJEM JE MOGOČE BOLEZEN OMEJITI

Kokošja kuga v Beli krajini

Kokošja kuga se je precej razpasla po Beli krajini, zlasti v krajih ob hrvaški meji — Sirjenje bolezni lahko občani preprečijo, če upoštevajo vsa navodila veterinarjev

V prvih treh mesecih letošnjega leta je veterinarska služba ugotovila dosti primerov kokošje kuge. Pojavila se je največ v krajih, ki so bližje hrvaške meje, delno pa tudi v središčih, kjer perutnino prodajajo, v Črnomlju in Metliki.

Skoro v vseh primerih je ugotovljeno, da se je bolezen vnesla z okuženo perutnino, predvsem s purami. Kokošja kuga spada med kužne bolezni.

Izobraževanje pred SZDL

Predstava občinske konference SZDL v Črnomlju namerava okoli 20. aprila sklicati občinsko konferenco, na kateri bodo razpravljali samo o izobraževanju in kadrovski politiki. Gradivo bodo prej obravnavali na izvršnem odboru, v komisijah in v vseh krajevnih organizacijah.

ni, ki se zelo lahko in hitro širi. Perutnina se okužuje z neposrednim stikom z bolno perutnino, čestokrat pa tudi z zaklano ali poginulo perutnino. Prav tako bolezen prenašajo ljudje, psi in ptice. Perutnina zboli največkrat 6 do 13 dni po okužbi, znaki bolezni pa so: roža poplavi, iz kljuna se cedi sluzav izcedek, perutnina težko diha, blato pa je sluzavo tekoče in zelene barve. Bolezen je treba takoj prijaviti najbližnjemu veterinarju.

Sirjenje bolezni je mogoče preprečiti, če upoštevamo naslednja navodila: vso perutnino moramo zapreti in ločiti zdrave od bolnih živali. Zaklano perutnino naj ljudje porabijo doma, perje in ostale odpadke je treba zažgati, vodo v kateri smo kuhali zaklano perutnino, pa zlijati v kanal. Kurnike, v katerih se je bolna perutnina zadrževala,

la, moramo takoj očistiti in razkužiti z 2-odstotno natrijevo lužino. To storimo tako, da 2 kg lužnega kamna raztopimo v 100 litrih vrele vode.

Kokošjo kugo moramo po zakonu zatirati. Če je veterinarski inšpektor odredil pobijanje bolne ali okužene perutnine ter druge ukrepe in če ga je lastnik v vsem ubogal, ima po zakonu pravico zahtevati odškodnino, ki je pri tem nastala.

DANILO RUS, veterinar

S fičkom po gorjanskih strminah

Nedeljko Petrovič iz Vučinca pri Sremski Mitrovici se je 3. aprila zjutraj peljal z Jugorja v Novo mesto. Ker je na ovinku prehitro vozil, ga je zaneslo s ceste na strmino, kjer se je trikrat prevrnil. Voznik si je poškodoval glavo. Škodo so ocenili na 4000 din.

Dobličani na Božakovem

Mladina iz Doblič je pred kratkim gostovala na Božakovem z dvema enodejankama: v režiji domače učiteljice so uprizorili »Gumba« in »Nezajelenega zeta«. Predstava je bila v nabito polni dvorani gasilskega doma in je lepo uspela. Po programu je bil spela, na katerem sta igrala dobliški harmonikar in klarinetist. Triurna zabava se je končala v splošno zadovoljstvo Božakovčanov in gostov.

Ugotovitev: „Nič ne delamo!“

Če predsednik sindikata ne ve, kaj bi delali, potem ni čudno, da je sindikalna organizacija v KOVINARJU obstajala le na papirju

Sindikalna podružnica podjetja KOVINAR je imela letno konferenco. Po poročilu direktorja o gospodarskem in finančnem položaju podjetja se je razvila živa razprava, v kateri so ugotovili, da imajo v letošnjem letu zagotovljenega dovolj dela, da pa bo treba iskati notranje rezerve in povečati storilnost.

Zalostno pa je bilo poročilo predsednika sindikalne podružnice, v katerem je odkrito povedal: »Saj nič ne delamo!« Ob tem pa je še

omenil, da od sindikata nimajo nobenih koristi ter da se jim zdi škoda denarja za članarino. Če je odnos predsednika do organizacije tak, potem ni čudno, da podružnica ni nič delala.

Navzoča člana občinskega sindikalnega sveta sta kolektiv KOVINARJA seznanila z delom OBSS in naloga mi sindikalnih podružnic.

K. W.

Poročajo se zelo mladi

V Črnomlju so imeli v letu 1967 trideset porok. Ker nimajo več poročne sobe, opravlja predsednik občinske skupščine poročni obred kar v svoji pasarni. Število porok je že več let približno enako, na matičnem uradu pa so ugotovili, da je bilo laži med poročnimi pari zelo veliko mladih ljudi. Med nevestami je bilo celo nekaj mladoletnic, pa tudi mnogi ženini še niso oblekli vojaške suknje.

Konja z vozom čez mopedista

4. aprila zvečer se je Vinko Beber iz Dragovanj vasi peljal z mopedom iz Adlešičev skozi Tribuče. Peljal se je po sredini ceste, nenadoma pa zagledal pred seboj v voz vprežena konja, ki ju je poganjal Jože Vlasic iz Tribuče. Mopedist se je zapeljal med konja in padel. Živali sta se splašili in skočili čez moped in mopedista. Mopedist se je laže ranil, škoda pa so ocenili na 200

ČRNOMALJSKI DROBIR

■ **HOTEL LAHINJA** je postal za goste mnogo prijetnejši, kar so restavracijo in druge prostore prebelili. Sledovi razbitih kozarcev in pijače, ki so jih razboriteži zmetali v stene, so izginili, zato je žetiti, da kaj takega ne bi več počeli.

■ **GINNAZIJA** iz Črnomlja bodo nastopili s prireditvijo »Mladost, podaj mi krilca« v nedeljo, 14. aprila, v Adlešičih in na Krasincu. V Adlešičih bo predstava v osnovni šoli ob 17. uri, na Krasincu pa v gasilskem domu ob 19.

■ **KAJ JE S PLAMENOM?** Lani sta izšli dve številki gimnazijskega glasila Plamen, letos pa do izdaje

lista še ni prišlo. Dijaki so oddali že precej literarnih sestavkov, manjka pa gradiva s sedaj aktualno vsebino. Vzrok za letošnje mrtvilo pa je tudi v slabem vodstvu kulturne sekcije. Upamo, da bo Plamen vendarle izšel, sicer bo prekinjena dolgoletna tradicija.

■ **MESTO JE V CVETJU** — Te dni se je tudi v mestu razcvetelo sadno drevje in okrasno grmičje. Pomlad je letos nastopila vsaj tri tedne prej kot druga leta, kar še posebno občutijo kmetovalci. Krompirja in pese nekateri mlajši gospodarji še nikoli niso tako zgodaj sadili.

■ **OB URADNIH DNEH** ali pa kadar so v Črnomlju sestanki v širšem obsegu, zmeraj zmanjka pred občinsko stavbo prostora za parkiranje avtomobilov. Pred komitejem stojijo vozila tudi v dveh ali treh vrstah, zato se dostikrat zgodi, da tisti, ki je prvi prišel, ne more ven. Ker promet z avtomobili tako naglo narašča, bo treba misliti na nove parkirne prostore.

NOVICE
črnomaljske komune

V dveh letih zgraditi novo varstveno ustanovo

Kot v mnogih manjših občinah bo tudi v Metliki temeljna izobraževalna skupnost prevzela delo skupnosti otroškega varstva

Na nedavni seji občinske skupščine Metlika so sprejeli sklep, da se pristojnosti otroškega varstva prenesejo na temeljno izobraževalno skupnost, da bi ne bilo dvojnega dela. Za ta sklep so se odobrili odločili na podlagi naslednjih ugotovitev:

Po zakonu o skupnostih otroškega varstva je določeno, da se 1,8 odst. bruto osebnih dohodkov odreja za potrebe otroškega varstva. Medtem ko je 90 odst. teh sredstev namenjenih za otroške dodatke in z njimi upravlja socialno zavarovanje, je ostalih 10 odst. določenih za potrebe dnevnega varstva otrok, varstva šolarjev, malih šol in za širjenje zmogljivosti otroškega varstva. Od 10 odst. navedenih sredstev, ki torej ostanejo, je treba 2 odst. odvajati v republiško skupnost otroškega varstva, z 8 odstotki sredstev pa dejansko razpolaga jo v domači občini.

Račun kaže, da bi v Metliki zbrali na leto okoli 25.000 N din, s katerimi naj bi razpolagala občinska skupnost otroškega varstva, osnovno dejavnost otroškega varstva pa bi še naprej financirala temeljna izobraževalna skupnost.

Glede na to, da se naenkrat pojavljata kar dve skupnosti, ki bi razvijali isto dejavnost, je skupščina temeljne izobraževalne skupnosti predlagala, naj bi tudi posle

nove skupnosti otroškega varstva poverili njej, saj ima varstveno dejavnost že tako v svojem programu.

Računajo, da bo v prihodnjih dveh letih prišlo do gradnje novih prostorov za vzgojnovarstveno ustanovo, in sicer blizu tovarne BETI. Gradnja je že zajeta v programu temeljne izobraževalne skupnosti. S sredstvi za otroško varstvo, ki se bodo zbirala na posebnem računu in jih ne bo mogoče uporabljati v druge namene, pa bo upravljala stalna komisija oziroma odbor pri temeljni izobraževalni skupnosti.

Na Badovinčevem vrtu v Metliki naglo napreduje gradnja kegljišča, balinišča in bifeja. Domačin Gabre Badovinac bo v 26 metrov dolgi stavbi že maja letos začel poslovali, pred hišo pa bo tudi na terasi urejena strežba na prostem. (Foto: R. Bačar)

VINOGRADNIŠKO VPRAŠANJE VIDOŠIČ IN VINOMERA

Rekli so: „Nihče ne sme biti oškodovan!“

Kmetijska zadruga Metlika je na Vinomeru in v Vidošičih na 390 parcelah uredila sodobne vinograde, večina zemljišč pa je še v lasti zasebnikov —

Vse več hude krvi je zaradi vinomerskih vinogradov, ki bodo letos prvič polno rodili. Vinograde je uredila in obnovila zadruga, zemlja pa je v večini primerov še last kmetovalcev, zato ti vse češče postavljajo zahtevo: vinograde nazaj! O tem so spregovorili tudi na zadnji seji občinske skupščine Metlika, kjer je direktor KZ Metlika zadevo ta-

kole pojasnil: — V letih 1960 do 1965, ko se je pri nas začela široka družbena akcija za osvajanje kmetijskih zemljišč v družbeni sektor, je tudi metliška zadruga pripravila program kompleksne vinogradniške obnove. Konec 1962 je zadruga tudi dobila kredit za obnovo. Najprej so hoteli rigolati na podlagi kooperacijskih pogodb z za-

sebniki, toda zadruga je naletela na močan odpor. Nato je tedanji Oblo 1963 sprejel odlok o obvezni obnovi vinogradov, občina pa je izdala lastnikom zemljišč odločbe z zahtevo, da mora vsak z obnovo takoj začeti ali pa bo to storila zadruga na stroške lastnika.

Ze spomladi 1963 je zadruga začela obnavljati, ker razen enega lastnika nihče od zasebnikov ni pristal na obnovo. Hoteli so odkupovati zemljišča po dnevnih cenah, toda kmetje tudi prodati ni. so hoteli. Medtem pa se je rigoliranje nadaljevalo. V dveh letih je bilo zrigolanih 390 parcel, ker pa je bilo med temi le 12 odst. zemljišč splošnega ljudskega premoženja, ni bilo osnove za arondacijo. Tako se je zgodilo, da je zadruga obnovila vinograde na zasebni zemlji.

Ko so bili vinogradi že urejeni, je začela zadruga po letu 1955 ponovno urejati lastniške odnose, bodisi z odkupom zemlje ali je nudila v zamenjavo druga zemljišča. Lastniki zemljišč (gre za večino) doslej, ko so vinogradi postali rodni, niso kazali zanimanja za ureditev lastništva, zdaj pa posamezniki vse glasneje zahtevajo vinograde nazaj.

Nastaja resen problem zaradi tega, ker se je ob rigolanju tudi močno spremenil teren. Podrte so bile vse meje, naredili so nova pota,

uredili vodne kanale itd. Z drugo je veljal 1 ha obnovljenih vinogradov 3.142.000 S din, zato je razumljivo, da na more vinogradov dati lastnikom nazaj brez povračila stroškov.

O tem je razpravljala upravni odbor zadruga ter predlagal, naj še občinska skupščina reče svoje, ker se zavedajo, da gre za velike materialne in tudi politične posledice. V zadrugi sicer menijo, da bi lahko nekaterim lastnikom zemljišč vinograde vrnil pod določenimi pogoji, od katerih pa je za kmete skoro nedosegljiv ta, da morajo stroške obnove plačati v treh mesecih.

Na skupščini so zavzeli stališče, da pri urejanju lastništva v obnovljenih vinogradih ne smeta biti prizadeta ne kmet ne zadruga. Poudarili so, da je treba to vprašanje reševati z več strpnosti in da se ne kaže spuščati v trmoglavost in pravljanje, s čimer bi si nakopali samo dodatne stroške.

Rečeno je še bilo, da bo morala zadruga dokazati višino stroškov obnove in da bi moral obnovljeni kompleks vsekakor ostati v lasti zadruga, prizadetim pa naj bi ponudili v zameno odgovarjajoče obrobne vinogradniške parcele ali pa celo boljše druge.

Oglašujte v DL!

SPREHOD PO METLIKI

■ **NA OBMOCJU MESTA METLIKE** je bilo 31. marca 1967 prijavljenih 203 oseb. Prirastek ob lanskega leta je bil malenkosten, saj se ni v tem času v Metliki rodil noben otrok in tudi smrt je pogosto kosila. Razen tega se je zaradi strožje davčne politike iz Metlike odselilo 13 avtoprevoznikov. Pač pa je bilo v zadnjih treh mesecih 10 metliških otrok rojenih v novomeški porodnišnici. Na mestnem matičnem uradu je bilo v tem času sklenjenih 9 porok.

■ **NA ZADNEM METLIškEM SEJMU** je bil živilski trg spet kar dobro založen. Precej so prodali semena, in sicer sta bila pesa in korenje po 5 din liter, čebulček 8 do 10 in semenska detelja po 12 din. Koruzo in pšenico so prodajali po 0,9 do 1 din, prosa po 1, ječmenovo kašo po 2,5 in ajdovo moko po 3,5 din liter. Suhe slive so tržili po 3,5 din kg, za korenino hrena so zahtevali 0,4 do 0,5, za jajce 0,4 in za kokoš 16 din.

■ **TEREN OKOLI NOVE SOLE** urejajo zadnje tedne. Pod vodstvom učiteljev in vrtnarskega strokovnjaka so učeči posadili platane, rdečeliste hraste, javore in okoli 20 različnih vrst okrasnega grmičevja. Veliko je zlasti rdečega dreva in zimzelene kaline, ki so jo posadili vzdolž nove asfal-

tirane ceste. Velik del zemljišča so že splinirali in ga bodo posejali s travo. Minuli teden pa je breg za šolo ravnal buldožer, ki je v pobočju tudi izkopal prostor za novo garažo in kolesarnico. Tako dobiva teren okoli nove šole vse prikladnejšo podobo.

■ **KONEC MARCA SO ZNOVA** postavili veliki žerjav ob tretjem nedovršenem stolpiču poleg nove samopostrežne trgovine. Čez zimo so gradbena dela počivala, prejšnji teden pa so se delavci gradbenega podjetja Pionir spet lotili dela. Zdjaj dokončujejo četrto nadstropje.

■ **PRI NOVI SAMOPOSTREŽNI TRGOVINI** so pred kratkim opravili zaključna dela. Surove betonske stebre in strešne nosilce so namreč zunaj prepletkali s sivim sinkolitom. Ko bodo ozele, neke se brežine in bo v školjki male fontane na ploščadi zažuborela voda, bo estetska podoba nove trgovine popolna.

metliški tednik

Proslava za svetovni dan zdravja

Jutri, 5. aprila zvečer, bo v Prosvetnem domu v Metliki svečana akademija v počastitev 20-letnice svetovnega dneva zdravja. Najprej bo dr. Evgen Brienefeld govoril o pomenu tega dne in o aktualnih boleznih današnjega časa, zatem pa bodo kulturni program izvedli pionirji domače osemletke in metliška godba.

Vsaka organizacija v svojem prostoru

Te dni bo začelo metliško komunalno podjetje preurejati stavbo družbeno-političnih organizacij, ki je nujno potrebna nekaterih popravil. Ker so pred kratkim stanovanca v tej stavbi dodelili drugo stanovanje, so pridobili nekaj prostorov, v katerih bodo imeli poslej svoje pisarne tudi mladinski komite, sindikat in Rdeči križ, poleg občinskega komiteja ZKS, Socialistične zveze in Zveze borcev, ki so tu že uradovali. Predvideno je, da bo stavba popravljena do 1. maja.

Družinskih sporov ni več

Medtem, ko je poravnalni svet v Gradcu še leta 1966 obravnaval precej družinskih sporov med starši in otroki, lani takih primerov ni bilo več. Obravnavali so 10 zadev, v 6 primerih pa so se stranke poravnale. Do sporov je prišlo zaradi obrekovanja in povzročanja škoda. Letos je poravnalni svet obravnaval samo eno »kurjo« zadevo.

Mladinski klub odprt

V Metliki so v soboto zvečer v lepih prostorih, ki jih je dala na razpolago tovarna BETI, odprli klub za metliško in okoliško mladino.

Nazvoče je pozdravil predsednik občinskega komiteja ZMS Toni Gašperič, ki je med drugim povedal, da bo posebna komisija, sestavljena iz članov občinskega komiteja ZMS in predstavnikov drugih organizacij, sestavila program mladinskih dejavnosti in zabav. V novi klub je vabljena vsa mladina iz mesta in okoliških vasi.

Ob zvokih ansambla črnomajlske garnizije se je nato v novem klubu razvila prijetna zabava.

Letos še nobene poroke

Na področju matičnega urada Gradec je 19 naselij, v katerih živi 737 moških in 851 žensk. Ugotavljajo, da število porok iz leta v leto upada. Leta 1965 se je v Gradcu poročilo 17 parov, leta 1966 komaj 10 in lani 9. Letos porok sploh še ni bilo. Tudi rojstev nimajo veliko zabeleženih. Pretežna večina žena rodi v bolnišnici, doma pa so lani rodile samo štiri žene, ki jih je porod prehitel.

M. G.

Pol Komende bodo prekrili

Posledice lanske toče se na metliški komendi še zmeraj poznajo, zato je sklenila uprava Doma počitka streho obnoviti. Prekrili bodo polovico gradu, za kar bodo potrebovali okoli 10.000 kosov opeke. To bo precej stalo, zato se drugih investicijsko-vzdrževalnih del v domu letos ne bodo mogli lotiti. S prekrivanjem strehe bodo v kratkem začeli delavci komunalnega podjetja.

POBRATIMSTVO BO, VENDAR BREZ OBČINSKIH STROŠKOV

Metlika se brati z občino Ronchi

Prek partizanske brigade Fontanot so Metličani navezali tesne stike z italijansko občino Ronchi, v kratkem pa bo prišlo tudi do uradnega pobratenja — Za začetek nastop Metličanov v Italiji

30. aprila je obiskala Metliko 8-članska delegacija predstavnikov občinskega sveta italijanske občine Ronchi, da bi se dogovorila glede predlaganega pobratenja občin. Do stikov s predstavniki občine Ronchi in nekaterimi drugimi italijanskimi občinami je prišlo že pred leti prek partizanske brigade Fontanot, ki je bila ustanovljena na Suborju. Ob vsakoletnem proslavljanju ustanovitve brigade prihaja v Belo krajino več bivših fontanotovcev, ki so doma pretežno iz občine Ronchi. Metličani so sobotne goste lepo sprejeli, nato pa so v večurnih razgovorih prišli

do naslednjih sklepov: 24. in 25. aprila bo delegacija metliške občine, predstavnikov Zveze borcev in družbenopolitičnih organizacij vrnila obisk Italijanov. Ob tej priložnosti se bodo Metličani udeležili svečane seje mesta ga sveta v Ronchiju, ko bodo hkrati proslavljali 25-letnico osvoboditve Italije. Na slavnostni seji bo podpisana tudi listina o pobratenju.

Na svečani akademiji, ki bo ob večjem slavlju v mestu Ronchi, pa bodo eno točko programa prispevali tudi Metličani s svojo folklorno skupino in tamburaši.

Domenjeno je, da bo letošnje sodelovanje med občinama potekalo odvisno od priložnosti, in ne po vnaprej določenem planu, ker za take stvari v Metliki ni denarja. Predlagali so, naj bi sodelovanje vpeljali med šolami, mladinskimi aktivimi, kulturnimi skupinami itd.,

vendar naj bi se vse to odvijalo brez občinskih stroškov.

Predvideno je, da bodo listino o pobratenju podpisali v Metliki ob našem borčevskem prazniku 4. juliju, tedaj pa bo naši slavnostni seji prisostvovala italijanska delegacija.

Tudi Vinomer bo obnovljen

Gostišče Vinomer, ki je že od zime zaprto, so medtem pridno obnavljali. Hotelsko gostinsko podjetje Metlika, kamor Vinomer spada, je dal urediti sanitarje, razen tega so lokale prebelili. Računajo, da bodo vsa dela te dni končana in da bo gostišče začelo obratovati 15. aprila. Zadnji dve lepi nedelji se je tam že zglasilo nekaj gostov, a jih niso sprejeli, ker je stavba v popravilu.

Gnojil ne bo več zmanjkovalo

Belokranjskim kmetovalcem je pred kratkim zelo primanjkovalo dušičnih in mešanih gnojil, zdaj pa jih imajo na prodaj v vseh združenih trgovinah. Metliška zadruga je imela gnojila naročena že od lanskega oktobra in pri Agrotehniku celo vnaprej plačana, vendar zaradi splošnega zastoja iz uvoza gnojila šele zdaj prihajajo. Pretekli teden so dobili v metliški zadrugi 10 vagonov gnojil. Prve tri vagonov so izpraznili kupci že na postaji. Gnojil menda ne bo več zmanjkalo razen superfosfata, ki ga dobijo naknadno.

Umrli sta znani Metličanki

30. marca je umrla v visoki starosti 86 let Berta Barletova, vdova po dolgoletnem šolskem upravitelju in šolskem nadzorniku nekdanje ga metliškega sreza Konrada Barletu. Pokopali so jo pri Treh farah.

5. aprila pa ji je sledila Ljudmila Rajmerjeva, znana gostilničarka v Metliki, ki je po hujši bolezni umrla v svojem 75. letu. Pokopali so jo na mestnem pokopališču pri Sv. Roku.

Obe bosta ostali Metličanom v lepem spominu. Domačin naše iskreno sožalje!

Žalostno slovo od učiteljice Tončke

Pretekli teden so na pokopališču v Rosalnicah pokopali Tončko Zore, 23-letno učiteljico iz Metlike. K poslednjemu počitku jo je razen domačih, sorodnikov in prijateljev spremljala vsa šolska mladina. Bila je doma iz Gabrovca in je po končanem učiteljskem službovala najprej na Selih pri Jugorju, nato je nadaljevala študij v Ljubljani. Ko se je poročila, je prišla v Metliko. Tu je že drugo leto predmetno poučevala matematiko v višjih razredih osnovne šole. Mlada učiteljica je bila vestna in sposobna, zato jo bo močno pogrešal ves učiteljski kolektiv. Slovo od učiteljice Zoretove je bilo toliko bolj žalostno, saj ni nihče pričakoval, da bo tako mlada postala žrtev materinstva.

Pomoč proračunu

Ko so predstavniki delovnih organizacij na seji s predsednikom obč. skupščine dne 2. aprila zvedeli za denarno stisko v proračunu, so se odločili za pomoč pri odplačevanju visokih anuitet. Odborniki bodo danes sprejemali predlog odloka za povišanje stopnje prispevka od osebnih prejemkov za 0,46 odst. Na leto se bo iz tega povišanja zbralo okrog 300.000 dinarjev.

Pridite na razgovor!

Občinski sindikalni svet v Brežicah vabi 16. aprila na pogovor vse tiste občane in občanke, ki so zaposleni v tujini in so trenutno na kratkem dopustu doma.

Namen srečanja je, da bi spregovorili o problemih, ki jih imajo naši delavci v tujini, o vključevanju v sindikate, o zaposlovanju v domovini in podobnih stvareh. Pri-
lite vsi, tudi tisti, ki morda niste prejeli vabila.

Pionirsko tekmovanje

V nedeljo, 14. aprila, bo v prosvetnem domu v Brežicah občinsko šahovsko tekmovanje pionirjev. Tekmovale bodo skupine mlajših in starejših pionirjev. Večina šol se je prijavila svoje ekipe.

Šopek so pa le zaslužili

Igralska družina DPD bratov Milavcev v Brežicah, ki se je obicajno letos predstavila s Finčgarjevo »Razvalino življenja«, bi na prvi predstavi 4. aprila zaslužila vsaj skromen šopek, a zastonj se je zaprl za nastopajočimi brez takega priznanja.

Najnižji osebni dohodek

Občinska skupščina bo danes sprejela odlok o najnižjih osebnih dohodkih delavcev, ki delajo pri zasebnih delodajalcih. Najnižja meja se giblje med 350 in 600 din in je za razne dejavnosti različna.

Gospodarstvo za kulturo

Predsednik ObSS Franci Polčansek in predsednik ZKPOS Jakob Dernač sta 5. aprila sklicala posvet s predstavniki delovnih organizacij. Govorili so o ustanovitvi skupnega sklada za pospeševanje kulturno-prosvetne dejavnosti v občini. V novi način financiranja kulture in prosvete se namreč zdaj vključuje tudi gospodarstvo.

Neuspešna licitacija

V prostorih bizelskega podjetja Kovina je bila 29. marca javna licitacija njegovega premoženja. Podjetje je bilo v stečajnem postopku. Licitacija ni uspela, zato bo razpisana ponovno.

NOVO V BREŽICAH

■ **NOCOJ NE POZARITE NA GLEDALISKO PREDSTAVO** V prosvetnem domu! Zavod za kulturo vas vabi na gostovanje Mestnega gledališča ljubljanskega. Na sporedu je komedija francoskega avtorja Renéja de Obaldija **VETER V VEJAH SASAFRASA**. Predstava se bo pričela ob 19.30. S polnoštevilno udeležbo dajte priznanje ljubljanskim gostom!

■ **DANES SE BO SESTAL NA PRVI REDNI SEJI** upravni odbor Avto-moto društva v Brežicah. Analiziral bo potek običnega zboranja. Izvolili bodo organe društva, sprejeli delovni program za leto in podrobneje določili oblike za pridobivanje novih članov.

■ **NEKATERI BREŽICANI SI PRIZADEVOJO**, da bi Prosvetno društvo Stanka Černelca spet oživel. Za ta teden je sklican ustanovni občni zbor, ki naj bi ob pomoči dela voljnih članov se-

BO SEJMIŠČE KMETIJSKIH STROJEV V BREŽICAH?

Naredili so križ čez velike načrte

AGROTEHNIKA ne bo gradila trgovine v Brežicah — Morda pa bo uspel načrt za namakanje krškega polja — Namakalnih naprav je dovolj

Kolektiv AGROSERVIS v Brežicah bo v kratkem odprl nove servisne dejavnosti. Trenutno ima enajst servisov, ki se jim bodo pridružili še trije novi: VOLKSWAGEN, SKODA in MAN-servis. Izboljšati nameravajo kadrovske sestave zaposlenih in zmanjšati delovni obseg. — Nekaj delavcev bodo verjetno odpustili.

Računovodja Slavko Molan je v razgovoru omenil, da so dolgo težili za razširitvijo po-

Minigolf v zdravilišču

Do začetka turistične sezone bodo v Čateških Toplicah dokončali igrišče za minigolf. Možnosti za tako razvedrilo na prostem so gostje pogrešali. V kolektivu so prisluhnili tem željam in se trudijo, da bi popestrili življenje v Zdravilišču. Med drugim pripravljajo tudi bogat spored glasbenih in drugih kulturnih prireditev.

Več stikov bodo navezali s Posavskim muzejem, kamor bodo goste organizirano usmerjali. Novo je tudi sodelovanje z gostinskimi podjetji GRAD MOKRICE. Če si bodo gostje zaželeli senčnih parkov, potem bodo izletov v Mokrice gotovo veseli.

Radio Brežice

PETER, 12. APRILA: 18.00 do 18.25 — Nove plošče RTB, obvestila, 18.25—19.30 — Glasbena oddaja Izbrali ste sami.

NEDELJA, 14. APRILA: 11.00 — Domače zanimivosti — S sejo občinske skupščine Brežice poroča Špela Pirmat — Maks Toplišček: Turistični napotki — Za naše kmetovalce — Mira Skočaj: Gnojenje s Pelofasom — domačim fosforom gnojilom — Igra vam ansamblja Mihe Dovžana — Magnetofonski zapis: Dijaki gimnazije se bodo predstavili s sodobnim delom — Včeraj popoldne — Pozor, nimaš prednosti! — Obvestila, reklame in spored kinematografov. 12.40 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 16. APRILA: 18.00 do 19.00 — Novo v kuhinji — Jugoton vam predstavlja — Literarni utrinki — Matej Bor: Iz naše glasbene šole — Obvestila in filmski pregled — Tedenski soprint komentar — 19.00—19.30 — Pozabljene zabavne melodije — Glasbena oddaja.

NA OBISKU PRI KOOPERANTKI BIZELJSKE KZ

Po 300 din za vzrejo teleta

Kooperacija pri reji prašičev in telet je še vedno donosna

Dom vdove Tončke Petrišičeve je tik pod bizelskim gradom. Šolar, ki je počival na kupu hlodov pred vinsko kletjo, naju je s kolegom napotil na vrt, ko sva vprašala po njej. Veselo naju je pozdravila in povedala, da je že od prvega dne naročnica našega lista. »Ne razumem tistih, ki ga zaradi nekaj dinarjev podražitve odpovedujejo,« je smeje izjavila in pripomnila, da ona vse to preračuna v jajca ali vino, potem pa naročnina ni več tako velika.

Pogovor smo nato zaobrnil na njeno delo in na sodelovanje z bizelsko kmetijsko zadrugo.

NOVO V BREŽICAH

stavil delovni program. Na običnem zboru se bodo pogovorili o ustanovitvi glasbene, dramske in filmske sekcije. Se v tej sezoni žele nastudirati vsaj eno radijsko igro in prirediti klubski večer. Vsi meščani, ki čutijo veselje do kulturno-prosvetnega dela, so vabljeni k sodelovanju.

■ **KRAJEVNA SKUPNOST V BREŽICAH** je razširila dosedanjí odobir s petimi novimi člani. Letos se bo stekel v njeno blagajno ves prispevek za mestno zemljišče, KS bo pripravila delovni načrt za naslednja tri leta. Z razpoložljivimi sredstvi bo morala poskrbeti predvsem za ureditev okolja ob Cesti 21. maja, za namestitve robnikov v novem naselju ter na odseku od gimnazije do prosvetnega doma. Tudi nasadov in zelenic ne bi smela več zanemarjati. Zelo umestna je pobuda, da bi pri teh akcijah sodelovala tudi mladina.

djetja in da so dve in pol leti prosili za primernejšo lokacijo. AGROTEHNIKA je nameravala v Brežicah graditi trgovino z rezervnimi deli in gumami, povezano s servisom in pralnico avtomobilov. V vse to bi investirali osem milijonov din.

Večino dela opravljajo za Zagreb, zato so se želeli približati avtomobilski cesti, vendar zaman. Pred dnevi so dobili z občinske skupščine sporočilo, da z zaproseno lokacijo spet ne bo nič.

Pravijo, da bi bila trgovina, ki bi jo odprla AGROTEHNIKA, lahko veliko bolj založena, blago pa za 18 odstotkov cenejše, kot je sedaj v trgovini LJUDSKE POTROŠNJE.

Z velikimi načrti torej ne bo nič, zato bodo izboljšali servisno službo. Približno 20 do 25 ljudi bodo morali najbrž odpustiti. Servisov bo sicer več kot prej, njihova zmogljivost pa bo manjša.

Strokovno bodo dobro zasedeni. Pričakovati je torej kvalitetnejše storitve.

Trenutno potekajo tudi razgovori o tem, da bi bilo v Brežicah sejmišče kmetijskih strojev za vso Slovenijo. Sem bi lastniki pošiljali pokvarjeno kmetijsko mehanizacijo. V Brežicah bodo stroje popravili in jih prodali novim interesentom. Marsikdo bo prodal tudi dobro ohranjene stroje, ker jih bo želel zamenjati za modernejše.

Dokončno še ni odločeno, če bo to sejmišče res v Brežicah, ker se tudi ena izmed ljubljanskih občin zanima za to. Če pa upoštevamo, da bo-

do prihajali kupci za stroje pretežno iz drugih republik, potem je lokacija v Brežicah najprimernejša.

Eden izmed posameznih načrtov je tudi sodelovanje z AGROTEHNIKO in AGROSTROJEM pri morebitnem namakanju Krškega polja. Strokovnjaki bodo še preračunali, koliko bo veljalo namakanje enega hektara zemljišča. Predtem bodo seveda skušali zvedeti, koliko kmetov je zainteresiranih za take vrste servisno službo. Pobudo za namakanje Krškega polja je dalo poslovno združenje za kmetijsko mehanizacijo v Ljubljani.

Namakalnih naprav je trenutno dovolj. Giblivi namakalni sistem bi lahko v enem dnevu namočil 50 do 60 hektarov površine. Za namakanje bi uporabljali vodo iz Save, iz Krke in Sotle.

J. T.

Matični urad Artiče

Marca je bila rojena 1 deklica. Poročila sta se: Anton Slak, zidar iz Dolenje vasi in Hermina Černelič, delavka iz Dačnih sel.

SKORAJ POLOVICA NAČRPANE VODE GRE V IZGUBO

Se bo voda v Brežicah podražila?

Polovica omrežja je stara nad 50 let — Delno zamenjavo zagotavlja že sedanjí dohodek — Sevnška in krška občina imata višje cene

Stanovanjsko in komunalno podjetje je poslalo občinski skupščini predlog za povišanje vodarine. Gospodinjstva plačujejo kubik vode iz omrežja mestnega vodovoda po 50 par, ustanove, zavodi, društva, organizacije in šole po 80 par, obrtniki in gospodarske organizacije pa po 1,20 din. Nove tarife naj bi bile 0,80 din, 1,20 din in 1,80 din.

Stanovanjsko podjetje želi povišati vodarino delno zaradi tega, da bi obnovilo štiri kilometre izrabljenega omre-

ja in da bi se natekal denar za vodovod in kanalizacijo v novih zazidalnih predelih. Sem pristejajo okoliš proti Šentlenu, obrtniški center na Crncu in stanovanjsko sosesko za tovarno pohištva. Prej ali slej bo treba oskrbeti z vodo Čateški grič. Tam bo moral nekoč biti rezervoar, ker vodovodni stolp ni več trden. Potres tretje ali četrte stopnje bi ga lahko močno prizadel.

V stanovanjskem podjetju zagotavljajo, da bodo ves čisti dohodek dali v poslovni sklad za vodovod in kanalizacijo in zbrani denar namen-

sko uporabljali le za obnovo in širjenje vodovodnega in kanalizacijskega omrežja.

Tekmovanje mladih gasilcev

V nedeljo, 7. aprila, so tekmovali na stadionu pionirske in mladinske desetine v izločilnem srečanju za nastop mladih gasilcev na republiškem prvenstvu. Tekmovanje je razpisala dolenjska operativna enota iz Novega mesta, udeležujejo pa se ga tekmovalci iz metliške, novomeške, brežiške, krške in sevnške občine.

Tekmovanje članov in članic bo zadnjo nedeljo v aprilu v Novem mestu. Brežiško občino bodo s člansko vrsto zastopali gasilci z Obrežja in iz Skopice. Obe ekipi resno vadi-
dita.

Članstvo AMD se osipa

Avto-moto društvo nudi vrsto ugodnosti, ki odtehtajo članarino pa vendar imajo malo članov

Avto-moto društvo v Brežicah ima le nekaj nad sto članov. V zadnjih letih se njegove vrste redčijo. Na nedavnem občnem zboru so ugibali o vzrokih, med katerimi je gotovo preskromna skrb za članstvo in premalo pestra dejavnost.

Usposabljanje kandidatov za voznike motornih vozil je doslej uspešno potekalo. Razen te osnovne dejavnosti je društvo izpeljalo še nekaj drugih načrtov. Udeleženci lanskega izleta v neznano so bili z organizacijo izredno zadovoljni. Tudi tekmovanje v motokrosu za minuli občinski praznik je bilo dobro pripravljeno.

Društvo bo namenilo v prihodnje veliko pozornosti skrbi za lastne prostore. Se vedno računajo na nakup stavbene parcele, da bi si zgradili garaže, društvene prostore in učilnico.

Brežiško društvo uspešno sodeluje z AMD v Krškem. Od občinske skupščine v

Brežicah pričakuje več razumevanja, vsaj dotacije za redno delo.

AMD v Brežicah ima na voljo tri osebna vozila zastava 750, ki jih uporablja za pouk tečajnikov. Lepo premoženje predstavljata tudi dva tekmovalna motorja in dve šolski motorni kolesi. Skupna vrednost dosega 60.000 dinarjev.

Izsiljeval je prednost

Vlado Podgoršek iz Brežic se je 6. aprila popoldne pripeljal po Cesti prvih borev v Brežicah v križišče, kjer je zavil na levo na Cesto 21. maja. Tedaj je po tej cesti pripeljal voznik osebne avtomobile Drago Poljak iz Zagreba in izsiljeval prednost. Pri trčenju ni bil nihče poškodovan, na vozilih pa je za okrog 850 din škoda.

Tončka Petrišič med svojo številno kokoško družino.

BREŽIŠKE VESTI

Mnogo znojnih kapelj za studenčnico

Glavni vod morajo speljati skoraj štiri kilometre v hrib čez njive, travnike, sadovnjake in gozdove — Delo bo končano do jeseni

Veliko poguma, volje in vztrajnosti so morali zbrati pobudniki za gradnjo vodovoda na Velikem Kamnu. Sprva so kopali samo moški. Zdaj se ob nedeljskih jutrih srečujejo v jarkih moški in ženske. Podvojeno število rok laže premaguje razdalje. Ritem krampov in lopat se ustavi šele okrog treh popoldne.

Tako jim mineva nedelja za nedeljo. Najtežji tereni so izkopani. Tam, kjer se nad Bračunovim domom v Mrčnih selih vije jarek skozi gozd, je kamniti svet povzročal ljudem veliko skrbi. Franc Mirt in Ivan Bračun sta pokazala na težko skalo, ki jo je 19 delavcev dvigalo iz jarka. S skupnimi močmi so ji le bili kos.

Ljudje na Velikem kamnu porabljajo zdaj vodo iz poto-

ka, ki seveda nikoli ni čista. Ko sem bila 4. aprila na obisku v tej vasi, je bil potok rjav kot bela kava. Bilo je ravno tisti dan po snežnem presenečenju. Tak je potok vedno, kadar dež ali taleči se sneg izpirata nesnago vanj.

Iz bodočega vodovoda bo

Mazutni rezervoarji

KOVINARSKA v Krškem je vpeljala nov izdelek, ki bo imel na tržišču vedno več kupcev. To so mazutni rezervoarji za zasebne graditelje stanovanjskih hiš. Velik del zasebnikov si ureja v svojih domovih sodobno ogrevanje na mazut.

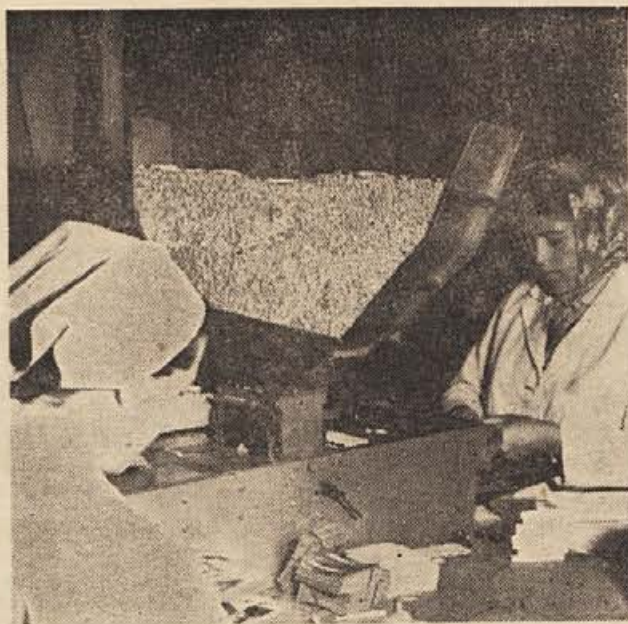
Dopisna šola tehniške stroke

Tehniška srednja šola v Krškem želi letos organizirati dopisno šolo tehniške stroke. Vanjo se bodo lahko vpisali tudi tisti interesenti, ki še niso dokončali osemletke. Seveda pa bodo morali nedokončane razrede absolvirati. Dopisna šola bo pričela delati le, če bo zanjo dovolj zanimanja.

dobilo vodo 40 hiš. Vsi ljudje se tej akciji niso pridružili. Zajeli so dva izvirka. Glavni vod je dolg 3800 metrov. Samo zanj bo morala vsaka hiša prispevati po 2000 dinarjev (200.000 S din) in približno 300 delovnih ur.

Za to veliko delo na Velikem Kamnu še niso dobili nič družbene pomoči. Občinsko skupščino so zaprosili, da bi jim odštela nekaj denarja. Upajo, da se niso zastoj obrnili nanjo. Zaslužili bi podporo. Pokazali so veliko požrtvovalnosti in pripravljenosti za to, da jim bo morda že jeseni pritekla v hiše čista studenčnica.

JOZICA TEPPEY

Z obiska v IMPERIALU. V škatlice s sladkimi cigaretami za otroke vlagajo barvne fotografije filmskih igralcev. (Foto: Jožica Teppey)

NA TRŽIŠČU JE NOV IZDELEK KRŠKE TOVARNE IMPERIAL

Vsak dan 400 kg žvečilnega gumija

Približno milijon škatlic imajo že pripravljenih za izvoz na vzhod — Kakavovca primanjkuje, zato ga drago plačujejo — Zaradi pomanjkanja te surovine je januarja tovarna sedem dni stala

V IMPERIALU je stekla proizvodnja žvečilnega gumija. V eni izmeni ga napravijo po 400 kilogramov na dan. Vse investicije za novi izdelek so veljale kolektiv 700.000 dinarjev. Zanje niso najeli nič posojila. Stroj so uvozili iz Zahodne Nemčije.

Na tržišču se ne bo lahko uveljaviti. Trgovina ima trenutno še velike zaloge italijanskega žvečilnega gumija.

V IMPERIALU zatrjujejo, da njihov izdelek ne zaostaja za inozemskim, razen tega pa je mnogo cenejši. Torej bo oboje vplivalo na povečanje števila odjemalcev.

Prodajna cena škatlice v tovarni je 75 par, v maloprodaji pa 1 do 2 dinarja. Trgovina je deležna v tovarni še popusta, torej so pogoji za nakup izredno ugodni.

Za izdelke iz kakavovca podjetje nima dovolj surovine. V januarju je tovarna stala sedem dni. Da se zastoj ne bi ponovil, so kupili kakavovec na črni borzi in ga plačali po 14,70 din kilogram, namesto po običajni ceni 9 dinarjev.

Izdelkov zaradi tega niso podražili. Surovine so plačali na račun osebnih dohodkov in skladov. Drugače si niso mogli pomagati, ker je za kakavovec pri nas izredno težko. Nekaterim seveda to pomanjkanje prinaša lepe dobičke.

Kakavovec dobi tovarna bodisi pri poslovnem združenju, bodisi pri uvoznih trgovskih podjetjih. IMPERIAL seveda ni edini, ki ima težave pri nakupu surovine.

Ze pred letj zastavljeni razgovori o kooperaciji in integraciji z ljubljansko tovarno

SUMI niso napredovali. Samoupravni organi obeh podjetij so imenovali komisije, ki so izoblikovale predloge za delitev dela in morebitno združenje delovnih organizacij. Delavski svet v IMPERIALU je predlog sprejel in ga potrdil. O tem so obvestili tovarno SUMI v Ljubljani, vendar niso prejeli nobenega odgovora.

Kasneje so se na sestanku ponovno srečali s predstavniki SUMIJA, vendar niso prišli do skupne rešitve. Dobili so vtis, da SUMIJA ni do tega, da bi v Sloveniji enotno reševali probleme tovrstne industrije.

J. T.

Prošnja nekdanjim izgnancem

Občinski odbor Zveze združenj borcev NOV v Krškem pripravlja na gradu v Brestanici stalno spominsko razstavo o slovenskih izgnancih.

Razstava bo odprta 30. junija 1968. Na njej bo prikazano slikovno in drugo dokumentarno gradivo o nacističnih deportacijah Slovencev ter življenje izgnancev v Srbiji, Bosni, Hrvaški in Nemčiji.

Občinski odbor prosi nekdanje izgnance, naj odstopijo ali posodijo vse fotografije, predmete, dokumente in drugo gradivo, ki ga še hranijo pri sebi. Odbor bo te stvari uporabil na razstavi. Gradivo pošljite na naslov občinski odbor Zveze združenj NOV Krško.

Samo še odobritev načrtov

Takoj ko bodo odobreni načrti, bo PRESKRBA začela graditi novo samopostrežno trgovino v Senovem. Zemljišče je že določeno in kupljeno.

Isto trgovsko podjetje preureja v Krškem nekdanjo knjigarno v restavracijo. Gradbena dela bodo končana v maju, otvoritev pa napovedujejo za sredo junija.

Teško je gospodariti brez denarja

Po predvidevanjih občinske skupščine bi morale lansko leto delovne organizacije nameniti za gradnjo komunalnih objektov 199 milijonov starih dinarjev.

Kaže, da kolektivi svojih obveznosti niso jemali dovolj resno, saj je bilo namenso zbranih le 116 milijonov dinarjev. Sorazmerno z zastankom finančnega dotoka bo z zamudo opravljeno tudi delo, ki so ga planirali v skladu s predvidenim zbiranjem denarja.

Pri Treh lučkah spet gostišče

Priljubljena izletniška točka na Semiču je spet oživela. Gostilna je bila približno dva meseca zaprta, ker so ugotovili pri poslovanju precej nepravilnosti. Bivši gostilničar se je pri dobaviteljih tudi močno zadolžil.

Pred kratkim so gostilno na novo odprli in jo seveda zaupali drugemu gostinskemu delavcu.

Potujoča knjižnica

Prvo skupino knjig Valva-zorjeve potujoče knjižnice so razdelili bralcem na Raki, od tam pa bo kovček s knjigami potoval na Veliki Trn. Drugi kovček bodo odpeljali v Koprivnico.

V vsaki pošiljki je 60 knjig. Jeseni bo potujoča knjižnica obiskala še Podbočje, Zdole in druge kraje, ki bodo pokazali za knjige dovolj zanimanja.

Srečanje na ovinku

Voznik tovornega avtomobila Ladislav Petelin iz Starega gradu pri Krškem je 4. aprila dopoldne vozil iz Sevnice proti Smarčnu. Na desnem nepreglednem ovinku v Smarčnu se je srečal z voznikom osebnega avtomobila Jožetom Javornikom iz Podgrada. Zaradi ozkega vozišča sta se vozili opizlali. Telesno se ni nihče poškodoval, na voziilih pa je za okrog 4000 din škoda.

Tovornjak se je prevrnil na travnik

Franc Ajster iz Krške vasi je 5. aprila popoldne vozil tovornjak iz smeri Radeč proti Krškemu. V Boštanju je iz neugotovljene vzroka zapeljal na desni rob ceste in se prevrnil na travnik. Na tovornjaku je za okrog 3000 din škoda, škoda pa je tudi na embalaži tovora.

SOP V KRŠKEM DAJE GARANCIJO ZA OPRAVLJENO DELO

Šušmarstvo je lahko tudi drago

V podjetju ne bi nič rekli, če bi šli šušmarji med redne obrtnike in se potem spustili v tekmo za nižje cene in boljšo kakovost

V Splošnem obrtnem podjetju v Krškem so letos znižali cene nekaterim storitvam. Marsikje jim še hodi v zelje šušmarji, vendar tudi njihove ure niso poceni. Kvalificirani zidarji računajo uro do 9 dinarjev, v to ceno pa nista všteti jed in pijača. Pri podjetju je ura zidarja 12 dinarjev, ura pomožnega delavca pa 10 dinarjev.

Podobno je v kleparski stroki. Tudi tu se šušmarji pridno udejstvujejo. Splošno obrtno podjetje solidno in ne

Pionirske prireditve

V brestanški osnovni šoli bo 11. aprila občinski šahovski turnir. Tekmovale bodo ekipe mlajših in starejših pionirjev. Kasneje bo v Brestanici še medobčinski šahovski turnir.

Osrednja proslava in sprejem Kurirčkov pošte bo spet v Brestanici. Zelo pestro bo tudi praznovanje dneva mladosti po šolah. V Krškem bo na stadionu telovadni nastop.

Občinska komisija za prometno varnost razpisuje ob dnevu otroka javno prireditev »Poznaš prometne predpise?« Tekmovali bodo pionirji tretjih in petih razredov.

Igralci spet vadijo

Na grajskem dvorišču v Brestanici bodo letos domačini zaigrali Pinčgarjevo »Našo krio«. Režiser inž. Niko Galeša je že zbral okrog sebe navdušeno igralsko družino, ki se je začela pripravljati na novo odrosko delo. Premiera bo konec junija, za občinski praznik.

Pripeljal je po levi strani

5. aprila popoldne se je iz Brežic proti Sentenartu peljal z osebnim avtom Edi Božiček iz Sentenarta. Pri Sentenartu mu je naproti pripeljal z osebnim avtom Milan Todorovič iz Brežic, ki je peljal po levi strani in pred srečanjem zapeljal ostro na desno stran. Pri tem je prišlo do trčenja. Škoda znaša okrog 2000 din. Ker je Todorovič kazal znake vrnjenosti, so mu odvzeli krio.

Prikaz dela s pionirji. Udeleženci seminarja v Brestanici pazljivo sledijo vaji dramskega krožka za igrico »Palčki«. Premiera je bila v nedeljo, dne 7. aprila. (Foto: Mirko Vesel)

KRŠKE NOVICE

■ KOMUNISTI PAPIRNIC SO ZBOROVALI. V tovarni papirja so se 9. aprila zbrali na letni konferenci članj Zveze komunistov. Obravnavali so splošni politični položaj pri nas in politične razmere v delovni organizaciji ter gospodarsko politiko podjetja v tem letu. Hkrati so v organizacijo ZK sprejeli štiri mladince.

■ CEPRAV JE DENAR ZA UREDITVE IN ASFALTIRANJE nase-lja pri železniški postaji že dalj časa zagotovljen, dela niso mogli začeti. Podjetje PTT je namreč šele sedaj položilo telefonske kable v naselju. Prebivalci tega dela Vidma pričakujejo, da bodo z urejanjem zanemarjene okolice sedaj pohiteli.

■ KRČANI TRENUTNO BREZ RADIO IN TV SERVISA. Dosedanji lastnik delavnice za popravilo radijskih in televizijskih aparatov na Gubčevi cesti Franc Art-

nak je zaradi bolezni odpovedal obrt. Občini trenutno nimajo delavnice za tovrstne storitve. Upajo, da na servis ne bo treba dolgo čakati, saj je nujno potreben.

■ DO 15. APRILA SE BO TREBA ODLOČITI. Početniški dom v Poreču, katerega članice so krške delovne organizacije, bo že 15. aprila zaključil zbiranje prijav za letovanje.

Ceravno se je tako zgodaj marsikomu težko odločiti za dopust na morju, so razpoložljive zmo-gljivosti v glavni sezoni že skoraj zasedene. Z vsemi neizkoriščenimi prostori bo po 15. aprilu upravljal početniški dom.

Za odrasle članice početniške skupnosti bo dnevni penzion 22 dinarjev, za nečlane od 27 do 33 dinarjev, za tuje goste pa od 33 do 45 din. Cena je odvisna od udobnosti prostora.

Ivo Pinterič — novi načelnik za gospodarstvo

Ker je dosednji načelnik oddelka za gospodarstvo pri sevniški občinski upravi Andrej Martinc dal odpoved in bo od 1. maja začel delati v konfekciji Lisci, je občinska skupščina 8. aprila imenovala na izpraznjeno delovno mesto Ivo Pinteriča, diplomanta višje komercialne šole v Mariboru in nekdanjega direktorja Jugotanim. Na razpis za novega načelnika so se prijavili trije kandidati, vendar je po mnenju komisije za volitve in imenovanja ter občinske skupščine izbrani kandidat najprimernejši.

Osební dohodki voljenih oseb

V ponedeljek, 8. aprila, je tudi sevniška občinska skupščina sprejela količnike za osebne dohodke ljudi, ki jih voli ali imenuje. Za delovno mesto predsednika občinske skupščine je določeno trikratno povprečje zaslužkov v sevniški občini, za podpredsednika je količnik 2,7, za predsednika občinskega sodišča 2,8, za sodnike občinskega sodišča 2,4 in za občinskega sodnika za prekrške 2,1. Osebe, ki delajo na omenjenih delovnih mestih, bodo dobivale osebne dohodke, upoštevaje lanske povprečje, na koncu vsakega leta pa bo obračun. Lani je znašalo povprečje osebnih dohodkov v občini nekaj nad 80 tisoč starih dinarjev.

Prvi pionirski klub — v Šentjanžu

V šentjanjski osnovni šoli že deluje pionirski klub, ki je prvi v vsej sevniški občini. Šolarji se v njem počutijo kot v svojem drugem domu, zanimivo pa je predvsem, da opremo v klubu mnogo bolj varujejo kot v drugih prostorih šole. Klube bi kazalo ustanovljati tudi v drugih osnovnih šolah, saj imajo velik vzgojni pomen, seveda če so primerno urejeni in nadzorovani.

VESTI IZ KRMELJA

TEČAJ ZA MOPEDISTE
prireja AMD Sevnica, podoktor Krmelj. Tečaj vodi Milan Levstik, uslužbenec Metalne iz Krmelja, obiskuje pa ga 32 tečajnikov.

ZA UPRAVNIM POSLOJEM "Metalne" v Krmelju dokončujejo te dni dela v novi prostorni kolesarnici in parkirišču osebnih avtomobilov.

MALO LJUDI NA ZBORU VOLIVCEV. Na zadnji zbor volivcev, ki naj bi obravnavali letošnji občinski proračun, je prišlo premalo ljudi. O proračunu so zato razpravljali le vodstva krajevnih organizacij.

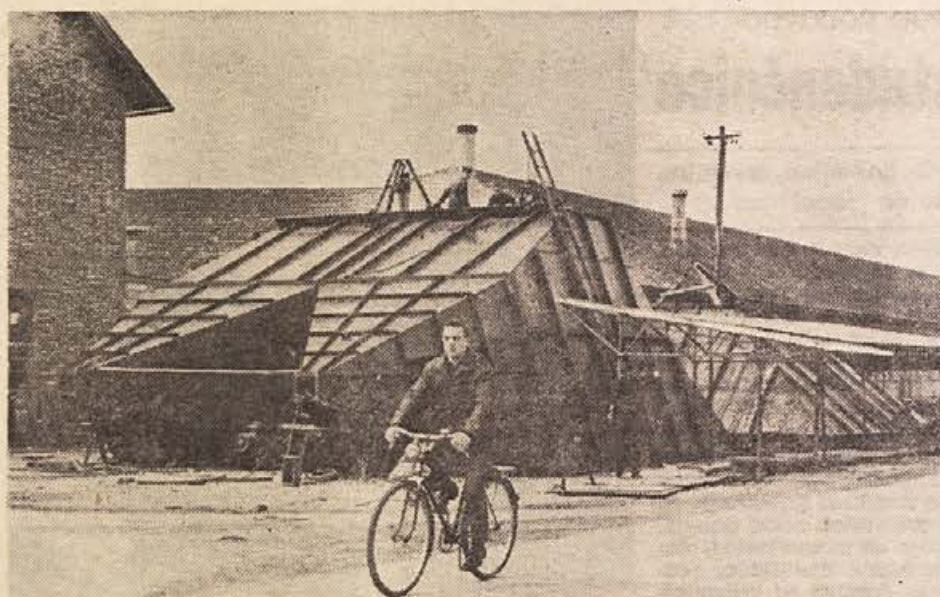
GOSTOVANJE IZ MIRNE. Zadnje čase je bilo v kraju več kulturnih prireditev. V Krmelju so gostovali tudi Mirenčani z igro J. P. Sartra. Spoštovanja vredna vlačuga. Obisk je bil kar dober. Slabše je bilo pri gostovanju ansambla Berger, verjetno zaradi nezmeroma visoke vstopnine.

CVETJE V JESENI. Zadnjega marca so v Krmelju nastopili v nabito polni dvorani člani PD Milan Majcen iz Šentjanža z igro Cvete v jeseni. Vsa pohvala ne utrudnemu režiserju, upravitelju šentjanjske šole tov. Jožetu Bavcu, ki je pripravil to delo!

BOLJŠI KRUH. Odkar je pek Martin Hočevar začel peči kruh v parni pekarni, se je kakovost močno izboljšala, in ljudje upajo, da bo tako ostalo tudi v prihodnje.

TAKIH PREDAVANJ SE VEČ! Občinska konferenca SZDL je tudi v Krmelju priredila dvojno predavanje: dr. Humar je govoril o boleznih otrok in odraslih, Jože Petančič pa o učenju otrok. Obisk je bil zadovoljiv, obiskovalci pa si takih predavanj še želijo.

B. D.

Sevniško Kovinsko podjetje je že dalj časa zaposleno z izdelovanjem naprav za rudnik v Tuzli v Bosni. Ker podjetje nima pokrite proizvodne dvorane, morajo delavci delati večinoma na prostem, toda tudi na dvorišču zmanjkuje prostora. Zdaj delajo že celo okoli stavbe, kjer imajo sedež gozdni obrat in družbeno-politične organizacije. (Foto: Legan)

Krmelj: več pro- stora za zasebne hiše

Zaradi velikega zanimanja za gradnjo zasebnih hiš v Krmelju, se je pokazalo, da je zanje zagotovljenega premalo prostora. Pred kratkim je bil zazidalni načrt delno spremenjen, tako da je prostor med zdravstvenim domom in že zgrajenimi zasebnimi hišami namenjen gradnji hiš in ne blokov, kot je bilo prvotno določeno. Predlagatelji so menili, da bo to polepšalo podobo tega predela Krmelja.

»JUGOTANINU« JE ZMANJKALO TANINSKEGA LESA Prazni vagoni so obstali na tirih

Brez dela stoji najbolje opremljen taninski obrat v Jugoslaviji

Sevniški taninski obrat in bližnja gozdna gospodarstva se niso mogli sporazumeti, kakšne bi bile razumne in sprejemljive cene taninskega lesa za vse partnerje: kmetovalce, gozdno gospodarstvo in Jugotanim.

Podjetje je že pred meseci predlagalo, da bi taninski les oprostili biološke amortizacije, kar bi pomenilo, da bi obrat lahko dobil les po taki

ceni, ki zagotavlja rentabilno proizvodnjo tanina, kmetom pa bi se še vedno splačalo sekati in voziti. S tem je bil seznanjen tudi izvršni svet Slovenije, ki, kot kaže, meni, da je cena stvar ponudbe in povpraševanja ter dogovora med poslovnimi strankami.

Vodja obrata Franci Avsec nam je o nastalem stanju dejal: »Trenutno smo res brez

lesa, toda sredi aprila ga bomo začeli dobivati iz Hrvaške, kjer smo že sklenili pogodbo. Če tamkaj shajajo s ceno nekaj nad 6000 S din za kubični meter, ne razumem, zakaj ne bi zmogli shajati v Sloveniji. Dodal bi še rad, da niso resnične neutemeljene govorice, češ da bo obrat sploh prenehal z delom in da ni treba več dovažati lesa. Les še kupujemo in bomo začeli obratovati, brž ko ga bo dovolj v skladišču.«

Pogovarjali smo se še z nekaterimi delavci in vratarjem, ki varuje skoraj prazen obrat. Vsi so menili, da zastoj njih in obrata ne bo hudo prizadel, če le ne bo dolg in če bodo kasneje lahko zagotovili dovolj lesa.

Sicer pa: ali je bolje, da se taninski les porabi za kurjavo, tanin pa bomo kupovali v tujini ob bogastvu lesa in pomanjkanju deviz? Je prav, da stoji najbolje opremljena ena od dveh tanin v Jugoslaviji zato, ker vsaka gospodarska veja vidi samo svojo trenutno korist, in ne koristi celotnega narodnega gospodarstva?

M. LEGAN

OBČINSKI PRORAČUN V SEVNICI SPREJET

Pomanjkanje sili v solidarnost

Zahtevek izobraževalne skupnosti bo upoštevan ob rebalansu

Po dolgotrajnih pripravah je sevniška občinska skupščina v ponedeljek, 8. aprila, sprejela občinski proračun v višini 4,96 milijona dinarjev, po že znanih merilih pa temeljni izobraževalni skupnosti namenila 1,30 milijona din občinske pomoči.

V skupščinski razpravi je bilo največ časa posvečenega dodatnemu predlogu temeljne izobraževalne skupnosti, ki je zahtevala občutno večjo občinsko pomoč, ker je po zakonu dolžna zagotoviti razširjeno dejavnost šol. Pokazalo se je, da bo zmanjkalo precej denarja, po nekkih izraču-

nih celo blizu milijon novih dinarjev, če bo republiška pomoč znašala samo toliko kot lani (1,78 milijona).

Končno je bil v ponedeljek proračun sprejet tak, kot ga je predlagal svet za družbeni plan in finance. Sklenjeno je bilo, da bodo zahtevek temeljne izobraževalne skupnosti upoštevali pri rebalansu proračuna, takoj ko bo znana pomoč republiške izobraževalne skupnosti.

Odbornike je pri obravnavanju proračuna vodila misel, da je potrebno poiskati vse rezerve in racionalizirati delo predvsem pri največjih po-

rabnikih občinskega proračuna. Sklenjeno je bilo, da je potrebno v doglednem času predložiti občinski skupščini poročilo o tem. Odborniki so tudi menili, da je potrebna pri proračunskih porabnikih v prihodnje večja solidarnost, ker denarja primanjkuje in so možnosti občine mnogo manjše kot potrebe.

Več o proračunu v prihodnji številki.

M. L.

Telče so se pridružile Tržišču

Zadnjega marca so na zboru volivcev na Telčah sklenili, da se osnovna šola pridruži osnovni šoli Tržišče. Pri tem je potrebno povedati, da gre le za združitev administrativnega in pedagoškega dela in ne za ukinitve ali prešolanje enega ali več razredov, kot so si razlagali nekateri prebivalci tega predela. Na Telčah bodo tako in tako začeli graditi novo šolo, brž ko bo zagotovljen potreben denar.

Letos prve male šole

V Krmelju, Šentjanžu in mogoče še v kateri drugi osnovni šoli bodo pred letošnjim novim šolskim letom prvič priredili tudi tako imenovane male šole, katerih glavna naloga je pripravljati dobo za šolski pouk preložit na predšolski čas. Male šole omogočajo, da pridejo otroci bolj pripravljeni in bolj zreli v osnovno šolo.

Naj še dodamo, da se bo krmeljska osnovna šola z novim šolskim letom osamosvojila, ker ima dovolj otrok in dovolj veliko zaledje.

Priprave za krvodajalstvo

Pred kratkim je bila v Sevnici širša seja občinskega odbora RK. Na seji so govorili o delu krajevnih organizacij, ki so, zlasti nekatere, letos že povečale število krvodajalcev. Krajevna organizacija RK v Bučki je letos povečala tudi število članstva in je tako dala spodbudo vesni ostalim.

Prva krvodajalska akcija se bo v Sevnici začela že v maju. 18. maja bo krvodajalska akcija namenjena predvsem delavcem iz gospodarskih organizacij. Prav zaradi tega bo že v aprilu posvet o pripra-

vah za krvodajalsko akcijo, ki se ga bodo udeležili tudi predstavniki gospodarskih organizacij in krvodajalske komisije glavnega odbora RK Slovenije.

Letos bomo praznovali 20-letnico Svetovne zdravstvene organizacije. V sevniški občini bodo organizirali zdravstvena predavanja in morda tudi šolo za zdravje. Člani organizacije RK so bili mnenja, da bi bilo potrebno organizirati tečaje o negi bolnika, prvi pomoči in nekaterih zdravstvenih predavanjih.

S. SKOČIR

Spet tekmovanje v olepševanju kraja

Upravni odbor sevniškega turističnega društva je prejšnji teden sklenil, da bo letos znova priredil tekmovanje, kdo bo v Sevnici lepše uredil vrt ali okno stanovanjske hiše ali kake druge stavbe. Tekmovanje se bo začelo 1. maja.

Vodstvo društva je obravnavalo tudi uresničevanje drugih zadev iz letošnjega programa. Ugotovljeno je bilo, da v kraju turistični promet vendarle narašča in da je potrebno pripraviti še več primeren prenočišč. Člani upravnega odbora so tudi menili, da je potrebno Lutrovo klet čimprej usposobiti za obisk gostov.

Koncert šolarjev v Boštanju

V nedeljo, 7. aprila, so učenci osnovne šole v Boštanju pod vodstvom svojih učitelj priredili koncert. Pester program je dokazal, da se boštanski šolarji še zelo navdušujejo za glasbo in petje. Gledalci so bili posebno navdušeni zato, ker so imeli pionirji okrog vratu zavezane pionirske rute.

F. D.

Matični urad Tržišče

Rodila je Stefanija Gruden iz Gabrijel — Stefana.

Umrli so: Ivana Bregant, Krsinj vrh, gospodinja — 65 let, Jožefa Majer, Skrovnik, posestnica — 72 let, Antonija Drobnič, Skrovnik, zasebnica — 84 let, Jože Lužar, Sp. Vodal, invalid — 75 let, Marija Blatnik, Drušče, zasebnica — 72 let.

Paket, v katerem je vojna bolnišnica iz Ljubljane poslala zdravstvene kartone odseku za narodno obrambo, je prispel na sevniško pošto takole razbit. Kaj pravite o takem prevozu poštnih pošilk? (Foto: D. Deisinger)

Če je to prav, presodite sami!

Nesporazum zaradi cene zemlje grozi, da šole še lep čas ne bodo začeli graditi, čeprav je z največjo težavo zbrana večina denarja

Zadnja leta ni bilo na Mirni tako rekoč niti enega javnega shoda, ne da bi na njem govorili o nujno potrebni gradnji nove šole. Že skoraj dve leti zbirajo zanj vsi prebivalci občine: kmetič iz Selšumberka, delavec iz Dane, upokojenec iz Mokronoga ali Trebnjega, mizar iz Šentlovrenca. Tako zbranimu milijonu dinarjev (sto milijonom starih dinarjev) je manjkalo še vedno 1,80 milijona. 900 tisoč bo posodila banka.

Zaradi manjših stroškov gradnje je bilo po dolgih razpravah končno odločeno: šola naj stoji na spodnji strani ceste, nekako nasproti sedanjemu šole.

Gradbena sezona sili, da je treba čimprej začeti, če ne, bo zamujeno celo leto. Toda ustavilo se je tam, kjer bi najmanj pričakovali:

Lastnik dela zemlje, na kateri naj bi stala nova stavba, Alojz Potrbin zahteva za kvadratni meter zemljišča nič manj kot 25 ND (2500 SD), za njim pa postavljata večje zahteve še druga dva lastnika oziroma udeleženci zemlje. Skupaj bi bilo potrebno dati samo za zemljo precej čez 100.000 ND (10 milijonov SD).

Občina je kot investitor pripravljena prizadeti pri skrbeti drugo ustrezno zemljišče ali pa tega plačati po ceni 3 do 4 SD za kvadratni meter. Potrebno je dodati, da lastniki tega kmetijskega zemljišča ne bodo mogli nikoli prodati zasebnim graditeljem.

TŠS Mirna: počasi preusmeriti ali ne?

Odkar je bilo zadnji dve leti veliko šivalnih strojev uvoženih iz Indije, Poljske in Sovjetske zveze, ima mirenška tovarna občutne težave pri prodaji. Da ne bi bilo treba odpustiti večjega števila delavcev, se po dogovoru z Industrijo motornih vozil iz Novega mesta začasno vozi tja na delo okoli 80 delavcev.

Za naprej bi kazalo postaviti sodelovanje z IMV na druge osnove. Več gospodarstvenikov meni, da bi bila dobra rešitev, če bi Tovarna šivalnih strojev postala obrat IMV, vendar naj bi še naprej razvijala in izpopolnjevala proizvodnjo šivalnih strojev, seveda sodobnejših in cenejših. Če ne drugo, je velikega pomena že pridobljeno znanje ljudi, ki so zrasli s tovarno.

Čas ozdravi, kar boli

Ribiči mirenškega okoliša so se po dveletnih razprtijah spet združili v novi družini

Komur so znana nasprotja, ki so pripeljala do tega, da se je prejšnja ribiška družina Mirna razbila, bo presenečen ob novici, da so se ribiči vendarle sporazumeli in ustanovili enotno družino, kar je tudi v skladu s predpisi o gospodarjenju z vodami.

Lanskega januarja je na obnem zboru RD Mirna v Mokronogu, katerega so člani pododborov Sevnice in Krmelja demonstrativno zapustili, dejal neki delegat: »Sovražimo se, ker se ne poznamo, pojdemo narazen, čas pa bo prinesel novo združitev.«

Mož je imel prav: njegova napoved se je 31. marca letos uresničila. Tega dne so v Sevnici na obnem zboru ribiči ustanovili novo ribiško družino, ki ima ime po

teljem kot gradbeno zemljišče, ker na tistem mestu takazadava po urbanističnem programu ni predvidena; torej imajo zdaj izjemno priliko. Predsedstvo občinske skupščine in oddelek za gospodarstvo zato menita, da je ponudena cena primerna.

Ker gre za javno korist, zakon dopušča razlastitev, posebna komisija pa določi ceno, ne da bi se ozirala na lastnikovo mnenje. Ker pa terja ta postopek najmanj tri mesece, ponavadi pa mnogo več, se lahko zaradi tega gradnja šole zakasni tudi za eno leto.

Je izsiljevanje take cene pošteno?

Za mnenje sem povprašal več Mirenčanov.

IVAN POLAJNAR, prosvetni delavec: »Seveda bi morali ljudje v tem kraju pokazati največ dobre volje, saj sami občutijo, v kakšnih nemogočih razmerah deluje njihova šola.«

FRANC IVANC, zaposlen v KPD Dob, predsednik KUD Svobode: »Res kaj bolje ne poznam teh cen, toda to se mi zdi zelo veliko.«

TOŠE PATE, komercialist in član sveta KS: »Priznam, da izsiljevanje v takih primerih ni na mestu, predvsem zaradi tega ne, ker za šolo prispevajo vsi občani.«

IVAN JANEŽIČ, upokojenec in predsednik sveta krajevne skupnosti: »Ne soglašam s tem, da bi mogla sama urediti krajevna skupnost. Poskusili bomo še enkrat, če ne bo šlo, bo najbolje uporabiti razlastitveni postopek, ki bo gradnjo šole seveda zavlekel.«

MIRENČAN, KI NI ZELEL, da objavimo ime: »Prav ima Potrbin, tudi vi bi tako naredili na njegovem mestu. Danes velja pravilo: Iztisni, če le moreš!«

Mnenje prizadetih lastnikov zemlje

ALOJZIJA ŠKARJA (80), kmetica: »Ta njiva je tako blizu naše hiše. Na zamenjavo bi pristali, če bi na bolj oddaljenem kraju dobili dva-krat toliko zemlje.«

NJEN SIN, ki bo prevzel domačijo: »Ob arondaciji so nam pobrali že več hektarjev zemlje; naša kmetija je že kot drevo brez korenin.«

MARIJA GRČAR, ki se preživlja s pol hektara zemlje: »Zakaj nam niso že prej povedali, zdaj smo že obdelali.«

V joku: »Naj vzamejo, če me bodo živeli.«

ALOJZ POTRBIN, nekdanji lesni trgovec: »Mislim, da je cena sorazmerna. Sam sem moral plačati v Ljubljani toliko za kvadratni meter, tam pa vem še za nekajkrat večje kupnine. Tudi Mirna je zdaj mestno naselje, saj plačujem prispevek. Vprašam vas: zakaj bi moral jaz trpeti škodo, naj zbiranje prispevka malo podaljšajo, pa bo denar tudi za zemljo.«

NJEGOVA ŽENA TEREZIJA, prosvetna delavka, zaposlena v Mirni: »Kje ste bili pa takrat, ko zaradi zemlje nismo dobivali otroškega dodatka?«

Kaj je prav in moralno neporečno, presodite sami!

MARJAN LEGAN

„Izseljence pričakajmo z lepo urejeno in gostoljubno Mirno!“

Poziv sveta krajevne skupnosti prebivalcem

Verjetno doslej še nobenkrat ni bilo tolikšne potrebe po delovanju domačega turističnega društva, kot zdaj, ko se Mirna pripravlja na srečanje dolenskih izseljen-

cev, ki bo sredi letošnjega julija.

Vse priprave zato slonijo na ramenih sveta krajevne skupnosti. Predsednik Ivan Janežič nam je v kratkem

razložil, kako bo svet KS skušal za praznične dni olepšati kraj, ki bo gostil na stotine naših rojakov.

»Ustanovili smo 9-člansko komisijo, ki bo stalno urejala komunalno dejavnost, med drugim pa bo zdaj pregledala naselje Mirno in popisala vse, kar je potrebno odstraniti, popraviti ali izboljšati. Poskušali bomo poiskati tudi posojila za tiste ljudi, ki denarnih izdatkov trenutno sami ne bi mogli. Kar največ bomo poskušali urediti sporazumno; če pa ne bo šlo tako, si bomo pomagali z odlokom o zunanjem videzu naselij.«

Začeli so tudi že s praktičnimi akcijami. Okoli spomenika na Rojah, ki stoji v čast 106 padlim borcem, so že zasadili sadike okrasnih rastlin, ki so jih pripeljali iz arboretuma v Volčjem potoku. Svet KS pri tem že opozarja starše, naj vplivajo na svoje otroke, da ne bodo uničevali nasadov, kot se je že večkrat dogodilo.

To bo tudi priložnost malo ostreje spregovoriti o odgovornosti članov ZK, ki jih tudi zadnja seja občinske konference ZK obvezuje, da sodelujejo v delu drugih družbeno-političnih organizacij in društev.

Na novi bencinski črpalki, ki jo gradijo na drugi strani avtomobilske ceste, bo mogoče kupovati gorilno olje za peti. V zemljo položen rezervoar bo držal 30.000 l olja.

NAJBOLEJ ZANIKRNO OKOLI DELAVNICE KZ. Ko je posebna komisija te dni pregledovala okolico zgradb, ki jo je treba olepšati v smislu odloka o zunanjem videzu naselij, je ugotovila, da je okoli delavnice kmetijske družbe najbolj zanikrni prostor v vsem Trebnju.

SPET »EN DAN ŽIVLJE-NJA«. Po dobrih desetih letih bodo prihodnjo soboto in nedeljo v Trebnju spet vrteli film En dan življenja. Kot takrat si bo verjetno tudi zdaj veliko ljudi ogledalo ta mehiški film.

ZELENICA OKOLI MOTELA. Še ne porasla okolica motela je doslej motila marsikatero gоста. Prejšnji teden pa so tam zasejali travo in poravnali zemljo, tako da bo stavbo kmalu obdajala lepa zelenica.

Repče brez vode

Zadnje dni pred aprilskim dežjem so vaščani Repč pri Trebnju porabili tako rekoč zadnje kaplje vode iz vodnjakov in so se že morali nekateri napotiti po njo v dolino. Če ne bo izdatnejšega dežja, bodo ljudje v tem kraju močno prizadeti.

Okoli spomenika na Rojah, ki je delo akademskega kiparja Janeza Lenassija in eden najlepših spomenikov NOB na Dolenjskem, so te dni že nasadili okrasno grmičevje. (Foto: Legan)

V četrtek konferenca SZDL o šolstvu

Danes teden, 18. aprila, bo v Trebnju tretja seja občinske konference SZDL, ki bo obravnavala šolstvo trebnjske občine. Posebna komisija je pripravila precej obsežno gradivo, ki je osnova za razpravo.

Na vrsti je povezava Repče-Vrhtrebnje

Te dni bodo začeli graditi cesto od Vrhtrebnjega do Repč in s tem povezali ta dva kraja s krožno cesto Trebnje — Vrhtrebnje — Repče — Trebnje. Če se bodo ljudje izkazali tako kot pri gradnji ceste Trebnje — Vrhtrebnje pred nekaj leti, potem bo delo hitro opravljeno. Kasneje bo na vrsti tudi boljša povezava Grmada — Dobrič.

Ustanovljen odbor za pomoč Vietnamcem

V petek, 5. aprila, so v Trebnju ustanovili koordinacijski odbor za pomoč osvobodilnemu gibanju v Južnem Vietnamu. Odbor sestavljajo zastopniki iz vseh družbeno-političnih organizacij in občinskega odbora Rdečega križa. Njegova naloga bo stalno povezovati in usklajevati akcije pri zbiranju pomoči ali krvodajalcev.

Koliko lesa za eno gospodarstvo?

Za gospodarsko leto 1968/69 je v trebnjski občini predvideno za neposredno uporabo v kmetijskih gospodarstvih 14.650 m³ lesa, od tega 1900 m³ iglavcev in 12.750 kub. m listavcev. Glede na letni prirast predvidene količine niso pretirane. Tako kot že doslej bo eno kmečko gospodarstvo lahko dobilo 7 m³ lesa za drva in 1 m³ tehničnega lesa; če pa namerava graditi, pa lahko še več, če to dovoljuje gozd. Ko so na zadnji seji občinske skupščine govorili o tem, je nekaj kmetovalcev menilo, da je 7 m³ za drva premalo, vendar je bilo kasneje sklenjeno, naj ostane pri starem.

Trebelno: letos motorka?

V vodstvu gasilskega društva na Trebelnem že dalj časa ugotavljajo, da z ročno brizgalno ne morejo biti kos požarom na svojem hribovitem območju. Namenili so se kupiti motorko tipa Rosenbauer, ki bi imela zmogljivost 800 litrov. Po mnenju izvedencev pa bi bila brizgalna premočna in bi celo poškodovale cevi. Končno so se odločili, da bodo kupili še enkrat šibkejšo, v občinskem proračunu pa je 300.000 Sdin že namensko zagotovljenih zanj.

DROBNE Z MIRNE

OBČNI ZBOR SVOBODE. V sredo, 17. aprila, bo imelo mirenško kulturno-prosvetno društvo Svoboda ob 19.30 letni občni zbor. Po končanem zboru bo kino predstava Avanture Cisca Kida.

NASTOP PEVSKEGA ZBORA. V nedeljo je imel mirenški pevski zbor samostojen nastop, med posameznimi točkami pa je igral trio Držar.

KIOSK »DELA«. V kratkem bo podružnica CP »Delo« iz Novega mesta postavila v bližini restavracije DANE kiosk za prodajo različnih časnikov in tobačnih izdelkov.

SE DOVOZ JE TREBA. Mirna je vendarle dobila primeren prostor za smetišče, ki ga je treba dokončno urediti. Zdej svet krajevne skupnosti že zbira denar po delovnih organizacijah, da bodo naredili pot, ki bo omogočila odvoz smeti s kamionom.

TREBANJSKE NOVICE

1. VODA

Ze od nekdaj je veljalo geslo, da »corpora non agunt nisi soluta«, kar bi se reklo po naše, da snovi ne delujejo, če niso raztopljene. Voda ima važno vlogo v naši prehrani. Vsaka živa celica vsebuje vodo. Če ji to vodo odvzamemo, potem odmre. Človeško telo vsebuje v povprečju 63 odst. vode, dojenček mnogo več, starček precej manj. Če pogledamo lepo napeto dojenčkovo kožo in nagubano kožo starih ljudi, nam je to kmalu jasno. Sploh nekateri menijo, da je eden od procesov staranja v tem, da telo ni sposobno obdržati v sebi dovolj vode, oziroma da zmoglost telesa za obdržanje vode v sebi od rojstva dalje pada. Vsa živila vsebujejo vodo, tudi tista, ki jih imamo za suha. Moka npr. ima v sebi še vedno do 10 odst. vode, čeprav je na videz popolnoma suha. Na drugi strani pa ima sadje okrog 90 odstotkov vode, meso okrog 70 odst., kruh 35 odst. itd. Le maščobe so brez vode. Čim več imajo živila v sebi vode, prej se pokvari, postanejo plesniva ali gnila. Vsako pretirano sušenje pa spet povzroča njihovo neužitnost. Zaradi tega mora biti količina vode v živilih ravno pravšnja. Ker vemo, da izloči človek na dan do 3 litre vode z urinom, blatom, izdihavanjem, znojenjem, izhlapevanjem, jo moramo toliko tudi nadomestiti. Če nam vode manjka, smo žejni. Izguba vode nad 15 odst. pomeni smrt. Vodo dobimo s pitjem čiste vode, z juho, mlekom, čajem, kavo in drugimi pijanci, s sadjem, zelenjavo in sočivjem. Največ pa je dobimo s presnavljanjem hrane, saj vemo, da je eden najvažnejših končnih produktov presnove poleg plina, ogljikovega dvokisa in raznih drugih neravnih snovi prav voda.

2. BELJAKOVINE

Beljakovine so osnovne snovi vsakega živega organizma, še posebej pa tako razvitega, kot je človek. Ni celice, ki bi ne vsebovala beljakovin. Ker naše telo ne more in ne zna ustvarjati aminokislin, iz katerih so beljakovine sestavljene, jih moramo dobiti v telo s hrano. Nadomestiti jih v telesu ni mogoče z ničimer. Aminokislin, ki sestavljajo beljakovine, je 26, od teh je 10 za človeka življenjskega pomena. In prav teh 10 dobimo v hrani živalskega izvora ter moramo zato jesti meso, mesne izdelke, jajca, sir, piti mleko in sploh pijače z mlekom. Preračunano je, da potrebuje človek dnevno 1 g beljakovin na 1 kg svoje teže, torej 70 kg težak človek 70 g beljakovin na dan. Od teh mora biti 1/3 živalskega izvora.

nastajati nove celice. Seveda ne semenčice, marveč ženske spolne celice, imenovane jajčeca. Žensko jajčece je sicer precej večje od semenčice, toda še vedno samo majhna celica, ki jo s prostim očesom le težko vidimo. Toda vtem ko se razvija ogromno semenčic, zraste v enem ali

France Slana: POMENEK

drugem jajčniku vsak mesec običajno samo po eno jajčece. Tudi jajčece ne miruje, marveč potuje iz jajčevoda po jajcevodu proti maternici. Na risbi vidiš, kako sta oba jajceveda povezana z maternico. Maternica sama je votel del telesa, ki ima v steni mnogo izredno prožnega mišičevja. V njej raste in se

pri ženskah povsem ločena od nožnice. Jajčece, ki vsak mesec potuje po jajcevodu v maternico, ima narava očeno za zelo važno tvorbo. Prav zaradi tega je narava v tem oziru tudi naravnost razsipna. V moškem dozevu na milijone semenčic, čeprav je za oploditev potrebna ena sama.

ti ne zdi tako? Zelo bi me veselilo, da bi tudi ti tako mislil o tem.

Vse, kar zadeva razmnoževanje, ni stvar, o kateri bi govorili za vsakim vogalom, skrivnost pa to seve tudi ni in ne sme biti. Upira pa se nam zbijanje šal in prostaško govorjenje o tem. Razmnoževanje je življenjska zakonitost, ki jo je treba poznati in globoko spoštovati, ker se življenje le tako ohranja. Smatramo pa jo za toliko intimno, da stvari, ki so z razmnoževanjem povezane, ne obešamo na veliki zvon.

No, bodi dovolj. Če pa boš kadarkoli v življenju naletel na vprašanja, ki bi ti bila nejasna, se obrni kar na naju z mamom... Si bova pa morda ženske spolne organe ogledala kdaj drugič. Danes sva se že dovolj pomenkovala. Mislim pa, da je prav, če vsaj približno veš, katere so posebnosti ženskega spola, čeprav nisi ženska.

KAJ JE MATJAŽ PRED ZORENJEJEM IZVEDEL O ŽENSKI

— Zdaj pa lahko tisto knjigo še naprej pogledava, — je spomnil Matjaž očeta, ko sta sedela sama doma in se že naveličala branja. Šel je po knjigo, iz katere mu je oče razlagal že zadnjikrat, in je odprl na strani, kjer so bili v prerezu narisani ženski spolni organi.

— Ze sam si kot majhen otrok pri Alenki opazil, da ženski spolni organi zvečine niso nameščeni zunaj telesa, marveč v njem. Sestavljeni so iz maternice ali uterusa, to je tistega dela telesa, v katerem se lahko razvije otrok. Na vsaki strani maternice je po en jajčnik. Jajčnika delujeta podobno kot modi pri fantu oziroma moškem. Ko je dekle staro 12 ali 13 let — lahko že tudi prej ali pa malo kasneje — začne podobno, kot pri fantu moda, pri dekletu jajčniki izločati hormone. Slednji povzročijo v dekletu enako kot v fantu mnoge telesne in duševne spremembe. Seveda pa se dekle po teh spremembah začne razvijati v značilno žensko smer. Rasti ji začne prsi, dobiva širše boke in tudi pri njej nastopi rast dlak, a to le na spolovilu in pod pazduhami.

Kar velja za fanta, velja tudi za dekle, tudi v jajčnikih začne skoraj istočasno

Umazancu je vse umazano

— lahko pa bi tudi rekli: hinavcev na Slovenskem še dolgo ne bo zmanjkalo! O spolni vzgoji, ki je oz. bi morala biti sestavni del splošne vzgoje, pri nas v glavnem samo razpravljamo, zelo malo pa smo na tem področju naredili doma, v šoli in sploh v družbi

Pisma brez podpisov meče mo že od nekdaj v koš; kdor nima toliko poguma, da bi se pod svoje misli tudi podpisal (čeprav samo zato, da bi se uredništvu predstavil, njegovo ime pa lahko po želji ostane za javnost neznano), mora računati s tem, da bomo pozimi z njegovim papirjem pokurili peč, poleti pa star papir zbiramo in prodajamo. Danes bomo naredili izjemo: odgovorili bomo na nekaj nepodpisanih pism, a ne zato, da bi se spustili v pogovor s skrivnimi pisci, temveč bolj za tegadelj, ker bi radi nekatere stvari javno pojasnili.

Najprej nekaj stavkov iz pisma »pogumnih« neznancev:

»Sem čitav v Dolenjskem listu da imate letos še samo 5 naročnikov, saj jih boste imeli še manj. Čeboste tako sitnost ugajati in pisati take reči...« Pa drugi: »Kupil sem vaš list, da se sam uverim, kaj piše in kaj govorijo drugi o njem, pa res nič prida za otroke. Zakaj bi otroci razmišljali tako zacetj ko se drugo učenje nemorejo zahajati a kam da razmišljajo o spolnosti, to samo pride po naravi. Saj je že tako vse nemoralno in pokvarjeno, posebno mladina, zakaj je treba še javno spodbujati v časopisih. Mene in dosti drugih ni nikoli nikedo podučeval o tem, pa je bilo vse uredu. Ja, res bi naj že nehala to razlaganje v časopisu, kako človek nastane in bi se kaj drugega razlagalo in podučevalo...«

Isti pisec nas nato še podučita: »Včas se prej ko sem jaz rastele je bila čisto druga vzgoja v šoli in od duhovnikov, pa čeje bog ali ne to me nič ne briga. Otroci ko

se razvija in ko hodi v osnovno šolo, mora biti stroga disciplina. Ko človek enkrat poraste in gre k vojakom že postane zreli in bol moder...«

Se odlomek iz tretjega pisma: »Tovariši, nikar preko zakonov narave! Narava je sama poskrbela tudi za to, kdaj je človek zrel za razumevanje spolnosti. Starši so prvi poklicani, ker so s svojimi otroki v stalnih stikih, da otrokom v pravem času nudijo potrebno znanje in pouk. Vsa živa bitja se množijo že od začetka sveta po naravnih zakonih vedno enako in kaj takega kot je sedaj, ko se zaganzajo v spolna vprašanja vsi časopisi, revije itd., gotovo še ni bilo v zgodovini. Nehajte s takim pisanjem, zgodovinar nam dokazuje, da se narava maščuje...«

Tako trije izmed naših neznanih sodelavcev. Tistih, ki jih sili v pisanje nepodpisanih pism kak drug nepošten namen, tu ne bomo objavljali (so pa vmes tudi hudi duševni bolniki, med katerimi se nekateri izživljajo, da pišejo na vse strani umazana pisma, polna spolnosti in neslanosti). Upamo, da naši pisci (vsaj nekateri, tako sodimo po pismih) želijo po svoje dobro, se pa z njihovim nepodpisanim naštevanjem odklonilnih sodb o spolni vzgoji ne strinjamo. V začetku našega spisa o »Matjažu in Alenki« smo zapisali, da se vsak odrasel človek prej ali slej v življenju znajde v položaju, ko mora — bodisi mlajšemu ali pa tudi že starejšemu otroku — odgovarjati tudi na vprašanja o človekovem spolnem življenju. Zapisali smo:

»Znanje je luč, neznanje je tema« in to danes ponavljamo! Kot ni mogoče ločiti človeškega zdravega spolnega življenja od vsega njegovega bitja in nehanja na svetu, tako ni mogoče uspešno vzgajati otrok, če jim ne povemo o pravem času in na njim primeren način, da se življenje razvija v nas samih in z razmnoževanjem po naši volji.

»Nevarna je nevednost, ni pa nevarna poučenost!« smo na tej strani zapisali pred meseci in to tudi danes ponavljamo! Našim staršem, ki želijo imeti telesno in duševno zdrav naraščajo, smo namenili te vrstice in to vzgojno stran! Zeleli so jo starši sami, s katerimi smo se lani avgusta sestali na Otočcu; svetovali so jo izkušeni vzgojitelji učiteljice in matere, ki ne zavijajo oči proti nebu, kot dela to včasih list »DRUŽINA«, ki piše letos 4. februarja:

»Brez dvoma je treba mladino poučiti tudi o spolnih zadevah, toda nikar tega ne zahtevamo od staršev!« Kako zgrešeno, kako licemersko! Oče in mati sta dala otroku življenje, ona ga uvajata v svet in njuna prva dolžnost je, da mu z resnico, dobroto in ljubeznijo kažeta pot, da bo pošten in koristen član človeške družbe. Prva in najbolj neposredna, pristrana in spoštovanja ter vsega zapužanja vredna je odkritost med otrokom in starši. Nič je ne more nadomestiti, čeprav morajo pri tem šola, dobra knjiga, časopisi in zdravo okolje mnogo pomagati. Našim staršem, ki žel naj-

večkrat nimajo pri rokah dobre vzgojne knjige, smo želeli s spisom »MATJAŽ IN ALENKA« pomagati pri njihovem odgovornem delu. Samo umazanci se pri tem zgražajo in zavijajo oči k nebu. Grozijo z odpovedjo lista (ko smo prav od takih ljudi lani dobivali »grozjenke« za odpoved lista, ker smo objavljali sila koristne in poučne članke novomeških zdravnikov-ginekologov in specialistov za ženske bolezni, je ostalo le pri grozjenah — odpovedi pa ni bilo!), a ga vsak teden komaj čakajo. Teh stvari ne pišemo zaradi senzacij ali zavoljo »modnih muh«, niti ne zato, ker »pišejo danes vsi in vse o spolnosti«. Ne, vseh takih namenov Dolenjskem listu ne more nihče očitati. Samo našim staršem na ljubo objavljamo to koristno branje, vsak pameten človek pa bo doma v družini spet znal poučiti otroke, kaj je zanj in česa še ne razume. Dokaz, da se tudi otroci za vse že zanimajo, pa imamo tudi v pismih naših nepodpisanih piscev: če jim starši ne znajo, ne morejo ali ponekod tudi nočejo odgovoriti, je to vsekakor vprašanje, ki zanima nas vse in na katerega je treba tudi javno odgovoriti.

Tak je namen našega uredništva. Človeku gre na smeh, ko bere, kako si »oče urednika« koprškega »OGNJIŠČA« prizadeva deliti nauke o spolnosti, o morali in o nemoralu na desno in levo, kako poceni prodaja boga in njegov nauk kot kakšno kramarsko blago. Mi nimamo kaj skrivati: strokovnjaka smo prosili, da razloži staršem, kako je treba odgovarjati otrokom na težka in najtežja vprašanja. Odgovoriti pa jim moramo, saj jim le tako lahko uspešno pomagamo stopiti v življenje. To je naloga gornje skromne vzgojne rubrike našega lista, ki jo šteje mo za eno izmed načel uredniške politike Dolenjskega lista.

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

Ančka Gošnik-Godec: Ilustracija k zgodbi Ele Peroci »Ogledalce«

Skromen dar za Masaku San

V majhni japonski hiši z majhnim japonskim vrtom živi Masaku, mati Masaku San. Pozna jo vsi v tej četrti mesta na robu starega, lepega Kiota.

Masaku San je po ves dan sama, ker so njeni sinovi v šoli, pa tudi mož je profesor. Dela po hiši ali se ukvarja z rožami v vrtičku, ki je komaj večji od nekoliko večje sobe, toda zelen in poln prtilikavih japonskih sadnih dreves.

Čez zid okrog hiše pogleda včasih glava otroka iz soseščine. »Kaj delaš, mama Masaku San?« radovedno pa tudi navihano sprašujejo otroški glasovi.

Masaku San, gospa Masaku, jim zmeraj prijazno pokima in se zahvali za vprašanje. Brska po gredicah in pobara otroke, če so zdravi, kaj se igrajo, ali ubogajo svoje mame.

Dan pomladnega enakonočja je bil za Masaku San radostno presenečenje. Zjutraj je na vrtilih našla zataknjeno vejo z rožastimi breskvinimi cvetovi, na nji pa velik oran-

žen lampion iz svilenega papirja. Misleč, da so vrta okrasili sinovi že sinovi v pozdrav pomladi, kot je star japonski običaj, je star japonski običaj, je

Povečati napore ali odnehati

»Če bomo izgubljali na področju duševnega zdravja toliko, kolikor pridobivamo na področju telesnega, potem je očitno, da je današnja medicina zgrešila svojo nalogo.«

LUIS ARMAND,
član
Francoske akademije

šla v gornje prostore, da jih pretudi in se jim zahvali. Toda sinovi, kakor tudi mož, so bili presenečeni in so priznali, da so pozabili na prvi pomladni dan.

Po zajtrku, ki je bil slovesnejši kot navadno, je šla Masaku San počivat

na vrt. Med vejami so se rumeneli lampioni, na vsakem grmu pa so bile privezane papirnate pentlje, kot je običaj.

Masaku San je obstala in se začudeno smehljala. Tedaj so jo s starega zidu zmotili otroški glasovi. Ozaljšane glavičice, rdeča lica in čista pražnja obleka je dopolnjevala podobo prvega pomladnega dneva.

»Kako se počutite, Masaku San? Kaj delate?« so otroci začeli blabliti kot vrabci.

Tedaj je Masaku San povabila male sosede na vrt. Seveda so se z največjim veseljem prekobalili čez zid, vendar so še naprej molčali o svoji pomladni »zaroti«.

»O, kako lepo je danes pri Vas, Masaku San!« se je začudil deček z debelimi naočniki in navihano pomežiknil drugim.

»Pomislite, ljubi otroci,« je rekla Masaku San, »ponoči je nekdo okrasil vrt in hišna vrata, pa ne vem, kdo je bil tako dober in pozoren, da bi se mu zahvalila.«

Dečki so se na skrivaj drezali in se razposajeno smejali.

»Mi vam bomo povedali, kdo je to naredil!« je pomenljivo rekel deček z naočniki. »Tule, poglejte jih!«

Masaku je bila na videz presenečena in je nežno objela črnolase glavičice.

»Tako, sedaj pa le hitro na kolače!« jih je povabila.

Otroci so veselo začeli, stekli pred hišo in se sezuli, kajti na japonskem ne greš s čevlji v hišo. Ko so se sladkali z riževimi dobrotami, je deček z naočniki slovesno izjavil, da je Masaku San vsekakor zaslužila to pomladno presenečenje.

»Se nikoli nas niste spodili z zidu, še nikoli nas niste tožili staršem, čeprav vas nadlegujemo vsak dan,« je rekel mali govornik in se usedel.

Masaku San si je na skrivaj obrisala oči z ročkom svojega prazničnega kimona.

Blaženka Stejčič

MLADINA SODOBNE JAPONSKJE je dobila svobodo po »zahodnih« pojmihi pravzaprav šele po prvi oz. drugi svetovni vojni. Tudi sem so že davno segli jazz-akordi in mamila; mnogokrat šele slednja odpravijo vse čustvene ovire, ki so plod tisočletne zaprtosti te države pred drugim svetom

KAGOŠIMA — Neapelj vzhoda

Japonska je dežela izrednega ekonomskega vzpona, zakladnica kulturnih vrednot, pa tudi dežela potresov. To je tipično potresno področje po vsej dolžini in širini. Pa vendar gradijo do štirideset nadstropij visoka poslopja.

Uničujoči tajfuni, največ v septembru, so prebivalcem te dežele že kar domača stvar. Toda glavna atrakcija so vulkani, med katerimi jih je precej, ki še zmeraj bruhajo.

Majhen otok Sakuradzima s svojo okolico leži prav na jugu dežele in je prav posebna redkost.

VULKANSKI DIM NAD MESTOM

Slabe štiri kilometre od otoka, na katerem so v vrsti nanizana tri vulkanska žrela, tik pred ozkim prelivom stoji Kagošima, mesto s 325.000 prebivalci. Kagošima je glavno pristanišče otoka Kjušu, najjužnejšega od štirih velikih otokov. Na

katerih leži japonska dežela. Zaradi vulkana v neposredni bližini in lepote, ki obkrožajo mesto, pravijo Kagošimi »Neapelj vzhoda«. Mesto je z Neapljem navezalo tudi prijateljske stike.

Pred pol stoletjem, 12. januarja 1914, je začel bruhati vulkan na Sakuradzimi, spremljal pa ga je močan potres. Računajo, da je v preliv, ki loči mali otok od velikega, steklo tri milijone ton lave. Lava je tekla več kot mesec dni in požgala osem naselij. Nekoliko slabša erupcija je bila leta 1946, ko je lava zalila dve vasi.

Tudi sedaj se iz vulkana stalno kadi, globoko v kraterju pa je večkrat slišati volto bobnenje.

Vse to se dogaja takorekoč pred pragom Kagošime, vendar se prebivalci ne vznemirjajo zaradi tega. Imajo celo koristi, ker jim cvete turizem.

Otok Sakuradzima tudi ni zapuščen. Navzlic katastrofam, ki so že prizadejale otok, in nepretrganim grož-

njam vulkanov, žive na otoku kmetje in obdelujejo zemljo. Pravijo, da je pod sloji ugasle lave zemlja zelo rodovitna. Zlasti gojijo okusne redkve, ki so dolge tudi do 50 cm, težke pa celo od 15 do 30 kg. Tudi na tem vulkanskem otoku je postal turizem eden glavnih virov dohodka.

Tik pred drugo svetovno vojno je japonska vojna mornarica uporabljala kagošimski zaliv za vaje in priprave za napad na Pearl Harbour. Zaliv je zelo podoben temu havajskemu pristanišču, v katerem je bila tedaj nastanjena ameriška pacifiška flota. Japonci so dan, za dnem uprizarjali improvizirane zračne napade na zbrano ladjevje Kagošime.

Podobnost obeh pristanišč je nemara pomagala, da je nenadni napad, ki je spravi ZDA, da je posegla v vojno, naredil pravo razdejanje med ameriškim ladjevjem v Pearl Harbouru.

BRANKO VASILJEVIČ

Tovariš Tito na Japonskem, v Mongoliji in Iranu

V petek, 5. aprila zvečer, je predsednik Tito z ženo Jovanko odpotoval na uradni obisk na Japonsko. Na sporedu njegovega tokratnega bivanja v Aziji je predviden še obisk LR Mongolije in Irana, katerega šah je pred leti obiskal Jugoslavijo. — Odnosi med Japonsko in Jugoslavijo so bili vedno dobri. Naša pomorska podjetja imajo več stalnih zvez z Jokohamo, naše ladje v tej veliki državi pa so že kar redni gostje. Po svoji industrijski moči je Japonska druga najbolj razvita država med zahodnimi državami, saj je zadnja leta prehitela celo Veliko Britanijo in Zahodno Nemčijo. Z Japonsko imamo že precej gospodarskih zvez, vendar bi trgovino s to veliko državo lahko še močno okrepili, za kar obstajajo obojestranski interesi.

Z dvema sestavkoma na tej strani predstavljamo našim bralcem košček dežele »vzhajajočega sonca«, ki je te dni pristrčno pozdravila tovariša Tita.

»Gospod, imejte usmiljenje z menoj, saj menda veste, kaj se nam je zgodilo! Ali hočete, da naj obupam, da naj — Vse bi lahko zdaj storil! Jaz ne morem imeti na vesti krivice, ki se godi temu poštenemu možu; ali jo hočete imeti vi? V svoji oblasti me imate, storite z mano, kar vam drago, ako pride kaj napačnega iz tega. Rekel bi, da vam dajem svojo glavo v zastavo, ali to vem, da ni nič; nate, vzemite to poroštvo.«

Rekli položijo predenj polno listino. Uradnik mu jo da nazaj rekoč:

»Ni treba! Jaz vam verujem in zaupam, ali — Vendar, Matija Sónnik, veliko zaupanje vam hočem izkazati; upam, da se ne bodem motil!«

Nato pozvoni slugi. Ko ta pride, veli mu:

»Peljite tega moža k Seljanu!« —

Prepočasni je stopal stari sluga mladeniču. Ko slednjič vrata zaškripljejo, ko zagleda Matija starega drvarja, ki je sedel sključen na klopi, stoji nekaj časa molče, potem mu reče z žalostnim glasom:

»Zakaj ste tukaj, oče?«

Seljan vstane ter mu gre naproti:

»Oče mi praviš, Matija? Takemu človeku oče? Premisli kako govoriš, Matija!«

»Se enkrat vas vprašam: Zakaj ste tukaj, oče?«

»Zakaj sem tukaj? Čudno vprašanje! Vsak otrok, vsaka stara ženica v trgu ve, zakaj je stari Seljan zaprt, in ti bi edini ne vedel? Ali te niso vsi obsuli takoj, ko so te zagledali, in ti pravili, kaj sem storil? Če si hotel samo to vedeti, ni ti bilo treba sem hoditi.«

»Oče, jaz se ne menim za to, kaj ljudje govorijo; tudi ne vprašam vas, česa vas dolže. Prašam vas samo, zakaj molčite, zakaj ne govorite resnice!«

»Kaj praviš, Matija? Uganke niso za staro glavo. Zdaj pa jaz tebe nekaj vprašam: Ali si bil doma, Matija?«

»Vse vem, vse vem, oče!«

»Kaj torej iščeš tod? Doma ti je dovolj skrbi; pusti me in pojdi, mene ni škoda!«

»Zakaj ste tako trdovratni, zakaj se sami krivite delate?«

»Kdo zlomka ti pa pravi, da se sam krivega delam? Kaj meniš, da sem prišel in rekel: Zaprite me, to in to sem storil!«

»Četudi tega niste rekli, ali vi molčite, ko vas dolže; lahko bi govorili, eno samo besedo — in oproščeni ste.«

»Kakova je tista sama beseda? Ti ne veš, kaj govoriš, mladič!«

»O predobro vem, kaj govorim; težko mi je, ali govoriti moram. Zakaj ne rečete: Jaz nisem bil, ta je bil?«

»Kdo?«

»Naš oče!«

V tem hipu skoči Seljan proti njemu, kakor da bi mu hotel usta zamašiti z roko.

»Kaj govoriš, človeče!«

Seljan je videl, da mu nima kaj prikrivati več; a vedel ni, da je hotel samo potrdila od njega.

»In ko bi bilo res, kar praviš, ali tebi pristoji tako govoriti? Ti me siliš, da naj izdam, ovadim tvojega očeta? Lep sin si ti, da ti je tako sveto ime tvojega nesrečnega očeta! Zakaj ne greš sam ter ga ovadiš? Če si že tak, ne sili me, da naj bom tudi jaz!«

»O vi ne veste, kako mi je hudo, da moram tako ravnati; ali drugače ne morem. Pustiti ne smem, da

bi vi po nedolžnem trpeli za drugega, bodi si tudi za mojega očeta. Resnica mora na dan!«

»Matija, ker je že tako, govoriva pametno, moško besedo. Poglej me! Kaj meniš, koliko let mi bo še živeti? Kaj me še čaka dobrega na svetu? Trudil sem se in ubijal vse svoje žive dni; zakaj mi ne privoščiš, da si tu odpočijem; kaj mi je hudega tukaj?«

»Ali sramota, sramota!«

»Ej, pusti jih, naj govorijo, dokler se jim ljubi; kadar se bodo naveličali, bodo že molčali. Sramota! Saj ravno zato sem in hočem biti tukaj, da ne bo sramote. Kaj meni sramota? Ali vaša hiša, tvoja mati, ti, brata, sestra — vašega do zdaj čistega imena naj se ne prime rja! Mirni in spoštovani živite in spomnite se včasih starega Seljana, ki ni napačen človek; ali pa ga tudi pozabite! Siliš me, da naj govorim: dobro! Govoril bom torej, četudi ne, kakor ti hočeš; do zdaj sem tajil, zdaj hočem očitno reči, da sem kriv!«

»Ko bi mene ne bilo! Dejte, potem bom pa jaz tudi govoril! Vas ni škoda, pravite: dobro! Ali ste sami? Nimate li žive duše na svetu, za katero ste dolžni skrbeti? Kaj hočete zapustiti svoji hčeri, če ji še nočete ohraniti dobrega imena? Kaj naj počne Jerica, uboga sirota? Zanašate se name; ali kdo vam je porok, da se ne premisliti tudi jaz? Težko je možu živeti z ženo, ki ima takega očeta.«

Nič odgovora! Globoko zamišljen je stopal Seljan po ječi. Matija je videl, da mu je zadel pravo struno; prigovarjal mu je dalje:

»Ne mislite na nas; mi moramo prenašati svojo nesrečo; otroci morajo trpeti za svojega očeta, tako je na svetu! Vendar hočem storiti, kar mi je mogoče: prodati mislim domačijo, zapustiti z vso družino ta kraj ter se naseliti kje daleč odtod, kjer nas živa duša ne pozna. Še prej pa hočem poravnati očetovo krivico, kolikor mi je moči. — Čas poteka, odločite se, oče! Pomislite, da ne govorim sam, z mano vred govori in vas prosi nedolžna sirota: Imejte usmiljenje s svojim otrokom!«

POIZKUSITE NAŠE MESNE PROIZVODE

in ostanite tudi njihov potrošnik!

POSEBNO VAM PRIPOROCAMO:

- kranjske klobase
- lovsko salamo
- šunkarico
- vse ostale vrste klobas in salam

Za hrenovke, pečenice in safalade sprejemamo posebna naročila.

OBRAT
KLAVNICA
tel. 72-231

Trgovsko podjetje »PETROL«, Ljubljana

poslovna enota NOVO MESTO

razpisuje

PROSTA DELOVNA MESTA

na bencinskem servisu Trebnje
za

3 TRGOVSKE POMOČNIKE

Osební prejemki po pravilniku, nastop službe takoj
ali po dogovoru.

Prošnje pošljite na »PETROL«, Novo mesto, do 22.
4. 1968.

Stanovanjsko in komunalno podjetje Brežice

razpisuje

JAVNI NATEČAJ

za oddajo stavbnih zemljišč v mestu
Brežice za gradnjo enodružinskih
stanovanjskih hiš

Na javnem natečaju, ki bo v petek, 26. 4. 1968 ob
9. uri na sedežu podjetja, bodo oddana:

- 3 STAVBNA ZEMLJIŠČA V MESTU BREŽICE,
ki leže na delih parcel št. 158 — 157/1 ko. Bre-
žice;
- 13 STAVBNIH ZEMLJIŠČ V DOBOVI — za sta-
novanjske objekte št. 5, 6, 7, 9, 12, 17, 18, 19, 20,
21, 22, 23 in 24.

Pogoji natečaja:

- Rok za začetek gradnje je 6 mesecev in za do-
končanje gradnje 3 leta po prejemu odločbe o
ugotovitvi najugodnejšega ponudnika.
- Izključna cena kot odškodnina za pravico uporabe
stavbnega sveta je v:
a) BREŽICAH:
— za delno opremo zemljišča 8,50 din za m²,
— za odškodnino za zemljišče, ki pripada prej-
njemu lastniku, pa kot akontacija 15 din za
kvadratni meter;
- b) V DOBOVI:
— stroški za izdelavo in izpeljavo zazidalnega
načrta 500 din za stanovanjski objekt;
— za odškodnino za zemljišče, ki pripada prej-
njemu lastniku, pa kot akontacija 10 din za
kvadratni meter.

Velikost stavbne parcele je približno 600 m².
Če prejšnji lastnik sproži postopek pred pristojnim
organom zoper odškodnino iz točke 2, mora naj-
ugodnejši ponudnik plačati odškodnino po odločitvi
pristojnega organa.

- Odškodnina iz prejšnje točke se poravnava v roku
3 dni po pravomočnosti odločbe o dodelitvi
zemljišča, eventualna razlika, ki pripada prej-
njemu lastniku zemljišča, pa po pravomočno
končanem postopku v tej stvari.
- Varščina znaša 1.000 din.
- Razen odškodnine iz 2. točke tega natečaja
plača najugodnejši ponudnik tudi odškodnino za
nasade in podobno.
- Udeleženci javnega natečaja morajo vložiti pi-
smene ponudbe do pričetka javnega natečaja. S
primerno ponudbo se predloži tudi potrdilo o
vplačani varščini, katera se vrne udeležencem,
ki niso uspeli na javnem natečaju.
- Pismene ponudbe je treba oddati v zaprti ovo-
nici z oznako »Javni natečaj za stavbna zemlji-
šča«.

Gradbeni interesi si lahko ogledajo parcele na
kraju samem, podrobnejše informacije, drugi po-
goji in gradbeni podatki z zazidalnim načrtom pa
so na razpolago na sedežu podjetja.

TEKSTILNA TOVARNA

Novoteks

NOVO MESTO

razpisuje prosta delovna mesta:

1. TEHNOLOGA

Delovno področje obsega vodenje tehnoloških pro-
cesov v proizvodnji. Za opravljanje nalog je po-
trebna samostojnost in odgovornost na svojem
delovnem področju.

2. VODJE LABORATORIJA

Delovno področje zahteva organizacijsko sposobnost
vodenja laboratorijskih raziskav. Za opravljanje
nalog je potrebna samostojnost in odgovornost na
svojem delovnem področju.

3. ANALITIKA

Delovno področje obsega organizacijo in analizo
poslovanja, pripravo in zbiranje podatkov za vsako
mehanografijo. Za opravljanje nalog je potrebna
samostojnost in odgovornost na svojem delovnem
področju.

Za delovni mesti pod 1. in 2. zahtevamo:

- končano fakulteto za naravoslovje in tehnologijo
— tekstilni oddelek,
- najmanj pet let delovnih izkušenj v volnarski
industriji,
- organizacijsko sposobnost in sposobnost vodenja.

Za delovno mesto pod 3. zahtevamo:

- končano ekonomsko fakulteto,
- najmanj pet let delovnih izkušenj na ustreznih
delovnih mestih,
- organizacijsko sposobnost.

Ponudbe z dokazili sprejemamo do vključno 26.
aprila 1968.

Kandidati lahko dobijo podrobnejša pojasnila v
splošnem sektorju podjetja.

Udeležence razpisa bomo obvestili o izbiri v osmih
dneh po odločitvi delavskega sveta.

Komisija za razpis delovnega mesta direktorja ZAVODA ZA IZOBRAŽEVANJE KADROV IN PRODUKTIVNOST DELA V NOVEM MESTU

razpisuje mesto

DIREKTORJA

POGOJI: visoka ali višja šolska izobrazba
ekonomske, pravne, filozofske ali tehnične
smeri in 5 let delovnih izkušenj, od tega 2
leti na vodilnem delovnem mestu.

Poleg ustrezne izobrazbe in delovnih izku-
šenj morajo imeti kandidati tudi družbeno-
politične, moralne in osebne sposobnosti za
vodenje zavoda.

Ponudbe je treba dostaviti v 30 dneh po ob-
javi razpisa s kratkim življenjepisom in z do-
kazili o strokovni izobrazbi ter delovnih iz-
kušnjah.

100 NAGRAD

KREDITNA BANKA IN HRANILNICA LJUBLJANA,
PODRUŽNICA KOČEVJE,
EKSPOZITURA RIBNICA IN
ČRNOMELJ

Razpisna komisija

MESNEGA PODJETJA METLIKA

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA PODJETJA

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje
pogoje:

visoko strokovno kvalificiran mesarski moj-
ster z najmanj 10 leti prakse v mesarskem
podjetju.

Kandidati naj dostavijo svoje vloge skupno
z dokazili o izpolnjevanju pogojev na gornji
naslov do 26. 4. 1968.

Oglašujte v DOLENJSKEM LISTU!

LABOD

tovarna perila — Novo mesto,
obrat KRŠKO

razglašja prosto delovno mesto

FINOKROJILCA (lahke konfekcije)

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnje-
vati tudi te posebne pogoje:

- VK delavec krojaške stroke in nekaj prakse v
stroki,
- KV delavec krojaške stroke in vsaj tri leta
prakse v stroki.

Stanovanje ni preskrbljeno.

Ponudbe s kratkim življenjepisom in opisom dose-
danega dela naj kandidati pošljejo na naslov:

LABOD, tovarna perila, Novo mesto, obrat KRŠKO.

Kot poseben pogoj je predvideno poskusno delo, ki
traja 3 mesece.

Rok za sprejemanje prijav je 15 dni.

Komisija za delovna razmerja pri

Obrtno kovinarskem podjetju Dobova

razpisuje delovno mesto

NABAVNEGA REFERENTA

POGOJI: kvalificiran trgovec kovinske stroke
ali KV delavec kovinske stroke.

Interesenti naj vložijo prošnjo z navedbo do-
sedanje zaposlitve pri komisiji za delovna
razmerja pri OKP Dobova.

Osební dohodki po pravilniku o delitvi do-
hodka. Stanovanje ni priskrbjeno.

Kmetijsko gozdarsko posestvo Kočevje

proda po sklepu delavskega sveta na

Javni dražbi

odvečna osnovna sredstva:

- KMETIJSKE STROJE,
TRAKTORSKE PRIKLJUČKE,
MOTORNE ŽAGE TIPA JO-BU,
MOTORNE KOSILNICE BCS,
VEČ TRANSISTORJEV,
ASEBNI AVTO MERCEDES
IN RAZNO OPREMO

Licitacija bo 16. aprila 1968 ob 8. uri za dru-
beno proizvodne organizacije, ob 9. uri za za-
sebnike in druge.

Licitacija bo v centralnem skladišču v Ko-
čevju.

Pred licitacijo je treba položiti 10 % kavcije
od izključne cene.

Vas potrošniki in kupci še ne poznajo? Pokličite Novo mesto (068)-21-227!

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA 14. APRIL

9.10 Kmetijska oddaja v madžarščini (Beograd)
9.25 Poročila (Ljubljana)
9.30 Dobro nedeljno voščimo: Dva kvinteta (Ljubljana)
10.00 Kmetijska oddaja (Beograd)
10.45 Ringaraja — oddaja za otroke (Ljubljana)
11.30 Film za otroke (Ljubljana)
Nedeljsko popoldne
17.10 Veselejski TV biro (Zagreb)
17.30 Poročila (Skopje)
17.35 Filmski satirikon (Skopje)
18.05 18.05 TV kašpot — ponovitev (Ljubljana)
18.25 OSA — humoristično zabavna oddaja (Zagreb)
18.55 Cik cak (Ljubljana)
19.15 Gora skrivnosti — serijski film (Ljubljana)
19.45 Filmska burleska (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Beograd)
20.45 Cik cak (Ljubljana)
20.50 Zlati zadetek — quiz (Beograd)
21.50 Sportni pregled (JRT)
22.20 TV dnevnik (Beograd)

PENEDELJEK 15. APRILA

9.40 TV v šoli (Zagreb)
10.35 Ruščina (Zagreb)
11.00 Osnove splošne izobrazbe — (Beograd)
14.50 TV v šoli — ponovitev — (Zagreb)
15.45 Ruščina — ponovitev — (Zagreb)
16.10 Angleščina (Beograd)
16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Beograd)
17.00 Poročila (Zagreb)
17.05 Mali svet — oddaja za otroke (do 17.30) (Zagreb)
18.20 Poročila (Ljubljana)
18.25 Poklici v uslužnostnih dejavnostih — oddaja iz cikla Poklicno usmerjanje (Ljubljana)
18.50 Veselejski TV biro (Zagreb)
19.05 Reportaža (Zagreb)
19.20 Znanost in mi (Ljubljana)
19.40 Vokalno instrumentalni solisti (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.35 Igor Torkar: Pozabljeni klavn — TV drama (Ljubljana)
21.45 Sam z glasbo — oddaja TV Sarajevo (Zagreb)
21.15 TV dnevnik (Zagreb)

TOREK 16. APRIL

9.40 TV v šoli (Zagreb)
10.35 Ruščina (Zagreb)
11.00 Osnove splošne izobrazbe — (Beograd)
14.50 TV v šoli — ponovitev — (Zagreb)
15.45 Ruščina — ponovitev — (Zagreb)
16.10 Osnove splošne izobrazbe — (Beograd)
17.10 Poročila (Ljubljana)
17.15 Tik tak: — Medvedek Godrnjavček — I. del (Ljubljana)
17.30 Daljnogled — oddaja za otroke (Beograd)
18.00 Napoved sporeda (Ljubljana)
18.05 Poročila (Ljubljana)
18.15 Turistične informacije — (Ljubljana)
18.20 Naši zbori (Ljubljana)
18.45 Kalejdoskop (Ljubljana)
19.05 Samci — humoreska (Beograd)

MOTORNA ČRPALKA MP-300/20
24 MESECEV
GARANCIJE
•TOMOS• KOPER

19.55 Vija vaja (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.40 Jezdeca — ameriški celovečerni film (Ljubljana)
22.30 Zadnja poročila (Ljubljana)

SREDA 17. APRIL

16.55 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Beograd)
17.10 Poročila (samo za ostale TV centre) (Ljubljana)
17.15 Kljukce pri sodniku — rutkovna zgodba iz serije Kljukceve dogodivščine (Ljubljana)
17.45 Kje je, kaj je (Beograd)
18.00 Napoved sporeda (Ljubljana)
18.05 Poročila (Ljubljana)
18.15 Vija vaja (Ljubljana)
18.20 Prebujenje narave — oddaja iz cikla 12 mesecev v prirodi (Ljubljana)
19.05 TV robot — glasbena oddaja (Skopje)
19.45 Vija vaja (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)

20.35 Ekran na ekranu (Zagreb)
21.35 Belfegor — serijski film — (Ljubljana)
22.00 Zadnja poročila (Ljubljana)

ČETRTEK 18. APRIL

9.40 TV v šoli (Zagreb)
10.35 Nemščina (Zagreb)
11.00 Osnove splošne izobrazbe — (Beograd)
14.50 TV v šoli — ponovitev — (Zagreb)
15.45 Nemščina — ponovitev — (Zagreb)
16.10 Osnove splošne izobrazbe — (Beograd)
17.10 Poročila (Ljubljana)
17.15 Tik tak: — Medvedek Godrnjavček — I. del (Ljubljana)
17.30 Daljnogled — oddaja za otroke (Beograd)
18.00 Napoved sporeda (Ljubljana)
18.05 Poročila (Ljubljana)
18.15 Turistične informacije — (Ljubljana)
18.20 Naši zbori (Ljubljana)
18.45 Kalejdoskop (Ljubljana)
19.05 Samci — humoreska (Beograd)

19.45 Vija vaja (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Cik cak (Ljubljana)
20.35 Dva kolektiva (Trbovlje—Velenje) (Ljubljana)
22.00 Glasbena oddaja (Ljubljana)
22.30 Zadnja poročila (Ljubljana)

PETEK 19. APRILA

9.40 TV v šoli (Zagreb)
11.00 Osnove splošne izobrazbe — (Beograd)
14.50 TV v šoli — ponovitev — (Zagreb)
16.10 Osnove splošne izobrazbe — (Beograd)
17.45 Poročila (Ljubljana)
17.50 Deček iz džungle — serijski film (Ljubljana)
18.20 Glasbeni zaslon (Beograd)
19.05 Madame Curie — francoski kratki film (Ljubljana)
19.35 Niso samo rože rdeče (Ljubljana)
19.55 Vija vaja (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Cik cak (Ljubljana)
20.35 Igre ljubezni — francoski celovečerni film (Ljubljana)
22.05 Zadnja poročila (Ljubljana)
Koncert resne glasbe — (Skopje)

SOBOTA 21. APRIL

9.40 TV v šoli (Zagreb)
14.35 TV v šoli — ponovitev — (Zagreb)
18.00 Poročila (Ljubljana)
18.05 TV kašpot (Ljubljana)
18.30 Dogodivščine kapitana Coočka (Ljubljana)
19.20 Naš globus — zanimivosti v svetu (Ljubljana)
19.45 Vija vaja (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Cik cak (Ljubljana)
20.35 Mirno spite — humoristična oddaja (Beograd)
21.35 Videofon (Zagreb)
21.50 Bonanza — serijski film — (Ljubljana)
22.40 Zadnja poročila (Ljubljana)

Vse zaupanje zasluži

NOVA VELIKA KUHARSKA KNJIGA

ZALOŽBE MLADINSKA KNJIGA

Knjiga združuje stare kuharske modrosti z novimi spoznanji in sredstvi našega časa.

1500 RECEPTOV

1000 ILUSTRACIJ

od tega 140 celostranskih štiribarvnih

ABC PREHRANE

Za pet let vsak dan nov recept, domače jedi, slavnostne jedi, recepti mednarodne kuhinje, navodila za nakup, navodila za serviranje, kako sprejemamo goste, otroška prehrana, pogrnjki za razne priložnosti.

CENA 78 Ndin

Knjigo lahko kupite v vseh knjigarnah, naročite pa jo lahko neposredno pri prodajnem oddelku založbe, Ljubljana, Titova 3, pri poverjenikih in zastopnikih založbe ali s priloženo naročilnico.

NAROČILNICA

Podpisani(a) _____

Točen naslov _____

nepreklicno naročam NOVO VELIKO KUHARSKO KNJIGO založbe Mladinska knjiga. Prodajno ceno 78 Ndin bom plačal(a) — naenkrat — v treh mesečnih obrokih po 26 Ndin — takoj po prejemu računa.

(Neustrezno prečrtajte!)

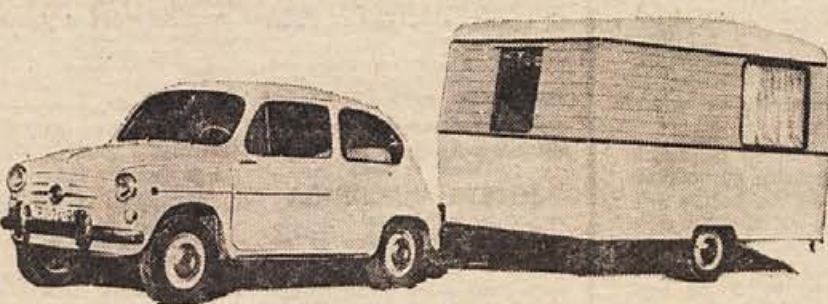
Datum: _____

Podpis: _____

ZALOŽBA MLADINSKA KNJIGA, LJUBLJANA, TITOVA 3

odlična zidna barva
za pleskanje
sten

DOMOFOR
združena
kemična ind. domžale

CAMP prikolica,
tip Be Ca 300 L

IZDELEK BJELOVARSKÉ »TEHNIKE«

Teža prikolicke samo 350 kg, grajena po normativih za Zastava 750 in tudi za vsa večja vozila nad 1000 ccm. Dolžina 300 cm, širina 175 cm, višina 169 do 180 cm, višina od tal — prazna 38 cm, 4 okna, 3 ležišča za odrasle oziroma 6 sedežev za mlado. Spredaj kuhinja na butan, levo komoda, Razsvetljava znotraj dve svetilki z 4 žarnicami, 12 V/5 W, priključeno na akumulator in priključek za 220 V.

Tovarniška garancija 8 mesecev. Za doplačilo tudi originalni priključek za vsa vozila.

Tovarniška cena brez but. kuhinje 8.950 Ndin in 20 odst. prometnega davka. Prodajna cena 10.740 Ndin Fco Bjelovar. Kredit brez lastne udeležbe in porokov 6.000 Ndin, na 30 mesecev z 9 odst. obrestmi. Dobava takojšnja.

Naročite pri

AVTOTRG

LJUBLJANA, Slomškova 3/dv.
Tel.: 313-913 in 312-162

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 12. APRILA: 8.08 Glasbena matineja pri Edvardu Griegu, 9.25 Poje mešani zbor »Svobode« iz Domžal, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Raoul Jenčič: Nesmotno opremljanje s kmetijskimi stroji, 12.40 Iz kraja v kraj, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Turistični napotki, 15.25 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Človek in zdravje, 18.15 Zvočni razgledi po zabavi, 19.15 Minute s pevko Jožico Svete, 20.00 Zbor bolgarskih rudarjev »Temelko Nenkov«, 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 13. APRILA: 8.08 Glasbena matineja, 9.25 Dvajset minut z našimi ansambli, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — Maks Sušek: Kdaj in kako sejemo semenje gozdnega drevja, 12.40 Popevke iz studia 14, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Od melodije do melodije, 15.20 Glasbeni intermezzo, 15.45 Naš podlistek — S. W. Schoonever: Zvezdna ponjava — III, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Gremo v kino, 17.35 Igramo beat! 18.15 Pravkar prišlo, 18.50 S knjižnega trga, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Spomnavajmo svet in domovino, 21.30 Iz fonoteke radia Koper, 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 14. APRILA: 6.00 do 8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — Milan Bruič: »Beklica in metulje«, 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I, 10.00 Se pomnite, tovariši... Zelezničarjem: a) Ivan Mavrovič, Ivanov: Vagoni pa partizane, b) Avgust Jazbinšek: »Pijana« diverzanta, 11.00—11.20 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 11.50 Pogovor s poslušalci, 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II, 13.15 Iz operetnih partitur, 14.30—14.45 Humoreska tega tedna — H. Hartung: Cebulica, 16.00 do 18.00 Nedeljsko športno popoldne, 18.30 Ludwig van Beethoven: Godalni kvartet, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 V nedeljo zvečer, 22.15 Sretni večer.

PONEDELJEK, 15. APRILA: 8.08 Glasbena matineja, 9.10 Iz jugoslovanskih studiov, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Franc Grum:

Rudninska krmila za govedo, 12.40 Slovenske narodne pesmi, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsak dan za vas, 18.15 »Signalis«, 18.35 Mladinska oddaja »Interna«, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Lidijo Kodrič.

20.00 Skupni program JRT — studio Zagreb, 22.10 Radi ste jih poslušali.

TOREK, 16. APRILA: 8.08 Operna matineja, 9.25 Stari in novi posnetki ansambla Miška Hočevarja s pevci, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Tončka Berlić: Avdio-vizualna sredstva za pospeševanje kmetijstva, 12.40 Majhen koncert pihal-

nih orkestrrov, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Pet minut za novo pesmico, 15.20 Glasbeni intermezzo, 15.40 V torek na svidenje! 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Igra simfonični orkester RTV — Ljubljana, 18.45 Družba in čas — dr. Jože Gorčar: Odmevi o samoupravljanju v svetu, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Eldo Viler, 20.00 Radijska igra — Primo Levi: »Verzifikator«, 21.15 Deset pevec — deset melodij.

SREDA, 17. APRILA: 8.08 Glasbena matineja, 9.10 Slovenski pevci in ansambli zabavne glasbe, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Stanko Matekovič: Kakšna naj bo kvalitetna cepiljenka za obnovo vinograde, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Glasbeni intermezzo, 15.45 Naš podlistek — J. Cheever: Ugodja samote, 17.05 Mladina sebi in vam, 18.40 Naš razgovor, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Dve slovenski kantati, 21.10 Lepe melodije z orkestrom Johnny Douglas.

ČETRTEK, 18. APRILA: 8.08 Operna matineja, 9.25 Nekaj pesmi drugih jugoslovanskih narodov, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Jože Jurkovič: Izboljšujemo kvaliteto naših konj, 12.40 Igrajo pihalni orkestri, 13.30 Priporočajo vam... 14.45 Lirika za otroke: »Mehurčica«, 15.20 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsak dan za vas, 17.50 Četrtekov simfonični koncert, 18.15 Turistična oddaja, 18.45 Jezikovni pogovori, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtekov večer domačih pesmi in napevov, 21.40 Glasbeni nokturno.

Vaše zaloge

so mrtev kapital v skladiščih! Razprodajte jih in pomagajte si z denarjem, ki ga boste dobili na ta način! Obvestite javnost in kupce, koliko odstotkov popusta ste namenili za blago iz zalog! Pri tem Vam najbolj učinkovito pomaga oglas v lokalnem tedniku!

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 12. aprila — Lazar
Sobota, 13. aprila — Ida
Nedelja, 14. aprila — Justin
Ponedeljek, 15. aprila — Helena
Torek, 16. aprila — Božislava
Sreda, 17. aprila — Rudolf
Četrtek, 18. aprila — Konrad

CESTNICE

Dragajna atu in mami Skubice-
vima z Gornjih Kamene 15 za
50-letnico skupnega življenja že-
lijo se mnogo let življenja. Hčer-
ki Mici z možem Jožetom in
vnukom Jožkom iz Kanade in
Anica z možem Lovrom z Mirne.

PREKLICI

Janez Pust, Dol. Vrhovo 9, Mir-
na peč, prepovedujem pašo kokoši
po moji njeni. Kdor tega ne
bo upošteval, ga bom sodno pre-
ganjal.

Jože Južna, Dragomlja vas 23,
Suher, prepovedujem Ivanu Ma-
vernu in njegovi družini hojo po
mojem vrtu. Če tega ne bo upo-
števal, ga bom sodno preganjal.

Ivana Klun iz Ribnice 265 pre-
ključem besede, ki sem jih go-
vorila o Vinku Gorsetu in njegovi
ženi Pavli iz Ribnice 225, ker so
bile neresnične.

Kristina Lužar iz Gunt 1, p.
Krško, obžalujem vse besede, ki
sem jih izrekla zoper Julijo Pišek
iz Gunt 4, p. Krško, in se ji za-
hvaljujem, da je odstopila od
tožbe.

Andreju Zamidi iz Uršnih sel
št. 18 prepovedujem vsako pašo
kokoši po moji njeni, last Marije
Zamidi, ki pa jo obdeluje V. A.
iz Uršnih sel št. 18. Če te prepo-
vedi ne bo upošteval, ga bom
sodno preganjal.

Marija Bobič, Janez Kirar, Franc
Fahjan in Stanko Pavlin iz Ca-
draž pri Beli cerkvi prepoveduje-
mo vsako vožnjo z vozom in s
traktorjem po naših parcelah,
Anton Zevnik pa pašo kokoši na
njivi Alojzu Franciču iz Čadraž.

Kdor tega ne bo upošteval, ga
bomo sodno preganjali.

Franc Pene, Vel. Slatnik 24, No-
vo mesto, prepovedujem pašo kokoši
po moji župnici in vrtu
doma. Kdor tega ne bo upošte-
val, ga bom sodno preganjal.

Jože Znidaršič, Roje 14, Sent-
jerne, prepovedujem pašo kokoši
ter hojo in igranje otrok po trav-
niku v Dolgih delih. Kdor tega
ne bo upošteval, ga bom sodno
preganjal.

Franc Rifej, Trška gora 25,
Otočec ob Krki, prepovedujem
vsak prehod okoli mojega po-
slopa v Gor. Kamencih, 1. ml.
Kdor tega ne bo upošteval, ga
bom sodno preganjal.

OBVESTILA

Oblačila očisti takoj Pralnica in
kemica čistilnica, Novo mesto,
Germova 5.

Kotile za žganjkuhu vseh vrst
izdeluje kvalitetno V. Kapelj, ba-
krokotlarstvo, Ljubljana, Aljaževa
cesta 4 — Šiška.

Cementno strešno opeko dostav-
im takoj po 1. din. Ljubljana,
Milana Majcna 47.

Na zalogi imam strešno ce-
mentno opeko po 0,75 din. Dosta-

va na dom po dogovoru. Jože Go-
rec, Sentlovrenc 21, Vel. Loka.

Obveščam cenjene stranke, da
sem se preselil z vodovodno in-
stalersko delavnico s Trdinove na
Kastelčevu 3. Se priporočam! Loj-
ze Rozman, Kastelčeva 3, Novo
mesto.

Senovčani pozor! Piščance (30
dni stare) pasme leghorn bomo
prodajali v torek, 16. t. m., na
senovski tržnici Reklamna cena:
2,50 din za kos. Se priporočam! Loj-
ze Rozman, Kastelčeva 3, Novo
mesto.

ZAHVALA

Ob izgubi našega moža in očeta
FRANCETA ŠTRICLJA
mesarja iz Semiča

se zahvaljujemo vsem znancem,
sosedom in sorodnikom, ki so ga
spremili na zadnji poti, mu daro-
vali vence in cvetje ter nam ustno
ali pisмено izrekli sožalje. Pose-
bno se zahvaljujemo zdravniške-
mu osebju splošne bolnice Novo
mesto, ki si je prizadevalo, da bi
ga ohranili pri življenju. Hvala
tudi gospodu župniku za spremstvo.
Zalujoci žena in sinovi z dru-
zinami

V 18. letu starosti nam je tragično
preminil naš ljubljeni sin

SLAVKO PIRMAN

z Bučke
Vsem sorodnikom, znancem in
prijateljem, ki so ga v tako veli-
kem številu spremlili na zadnji
poti, ter darovalcem vencev in
cvetja se iskreno zahvaljujemo.
Še posebno se zahvaljujemo so-
sedu Jožetu Venetu za pomoč v
najtežjih trenutkih. Ne najdemo
besede zahvale, ki bi mogla pove-
dati to, kar čutimo in dolgujemo
častiti duhovščini ter tov. Francu
Pavkoviču za poslovljene besede.
Se enkrat najlepša hvala vsem, ki
ste karkoli storili za našega ne-
pozabnega sina.
Neutolažljivi: oče Slavko, ma-
ma Rozl ter brata Franci in
Mitko

V 13. številki Dolenjskega lista
z dne 28. marca smo se pozabili
iskreno zahvaliti tudi družini
Šukljeto iz Trnovca 23 kot tudi
dr. Tonetu Šukljetu za avtomobi-
lski prevoz, dr. Benki in njegovi
ženi ter njegovemu očetu za ude-
ležbo pri pogrebu. Iskrena hvala
vsem!
Ivan Stefančič

Ob nepričakovani in bridki izgubi
naše ljube hčerke, žene, mamice
prvorojenega sinčka, sestre in
vnukinje

TONČKE ZORE

roj. Urbas
učiteljice iz Grabovca pri Metliki,
se iskreno zahvaljujemo kolektivu
in učencem osnovne šole Metlika,
vašancom Grabovca, sorodnikom,
prijateljem in znancem ter metli-
ški godbi za številno spremstvo na
poslednji poti. Hvala za tako glo-
boko sočustvo, s katerim so nam
lažali trpljenje in ter veliki
bolecini. Iskrena hvala darovalcem
vencev in cvetja, s katerim so
zasuli prerafi grob. Prišrna hvala
Stanetu Nemanicu, predstavniku
organizacij iz Grabovca, za tople
poslovljene besede ob domačem
pragu. Posebna zahvala ravnatelju
osnovne šole Metlika za vsa po-
moč in ganljive poslovljene besede
ter učencem njenega razreda za
slovo ob odprtem grobu. Izpol-
njujemo njeno neizrečeno zahvalo
zdravnikom porodniškega oddelka
bolnišnice Novo mesto za pomoč
ob porodu. Topla hvala trem da-
rovalcem krvi.
Zalujoci mož Toni, sinček Edi,
starši, sestre in stara mama
Grabovec pri Metliki, 2. IV. 1968

Ob bridki izgubi našega dragega
moža in očeta

JOŽETA VUKŠINIČA

iz Zelenja
se iskreno zahvaljujemo za vse-
stransko pomoč vašancom, sorod-
nikom in znancem. Posebna za-
hvala metliškima zdravnikom:
dr. Benki in dr. Goraniču ter
kaplanu za lepe besede. Posebna
zahvala domačemu gasilskemu dru-
štvu, vsem darovalcem vencev,
društvu upokojencev, kolektivu
konfekcije BETI, sindikalnemu od-

boru BETI, PAPIROGRAFIKI in
učiteljskemu kolektivu iz Draga-
tuša ter vsem, ki so ga spremili
na zadnji poti.
Zalujoci domači

Ob težki izgubi dragega moža,
očeta in starega očeta

MARTINA HOČEVARJA

iz Kočevja
se iskreno zahvaljujemo sorodni-
kom, sosedom, znancem in orga-
nizacijam, ki so ga v tako veli-
kem številu spremlili na njegovi
zadnji poti, z nami sočustvovali,
mu darovali cvetje in vence. Pose-
bna zahvala za poslovljene besede
tovarišu Ignacu Karničniku in
Vekoslavju Figarju ter rudarski
godbi.
Zalujoci žena, sinovi, hčerka,
sestra in brat

Ob prerani izgubi naše drage
mame

MARIJE KLANJŠČEK

iz Regerče vasi
se priščno zahvaljujemo dr. Ob-
laku za požrtvovalnost v času nje-
ne bolezni, častitemu gospodu
župniku za spremstvo do groba,
sosedom in znancem za nesebično
izkazano pomoč, poklonjeno cvet-
je ter izrečeno sožalje.
Zalujoci: hčerka z družino,
sin Milan in drugo sorodstvo

Ob bridki izgubi našega dragega
očeta, starega očeta, brata in
sistera

ANTONA SINTIČA

iz Oštrca pri Kostanjevici
se iskreno zahvaljujemo sorodni-
kom, prijateljem in znancem, ki
so mu poklonili vence in cvetje,
nam izrazili sožalje in ga v tako
velikem številu spremlili na zadnji
poti. Enaka hvala kolektivu SGP
PIONIR, Novo mesto, GORJANCI,
Novo mesto in osnovni šoli Sent-
jerne. Posebno pa se zahvaljuje-
mo dr. Furlanu iz Kostanjevice za
dolgotrajno zdravljenje in lajša-
nje bolečin. Vsem se enkrat
iskrena hvala!
Zalujoci domači

KINIO

Brežice: 12. in 13. 4. amer. bar-
vni film »Hotel raj«, 14. in 15. 4.
ital. span. barv. film »Poslednji
boje«, 16. in 17. 4. jug. barv. film
»Kam po dežus«.

Črnomelj: 12. do 14. 4. ital. bar-
vni film »Pistol Clay«, 16. in 17.
4. franc. film »Tiger ljubi surovo
meso«, 17. in 18. 4. jug. film »Pre-
bujanje podgane«.

»Jadrane« — Kočevje: 11. do 14.
4. amer. barv. film »Deset zapove-
di« — I. del, 13. in 14. 4. amer.
barv. film »Sarada«, 15. in 16. 4.
angl. barv. film »Povečava«, 17.
in 18. 4. amer. barvni film »De-
set zapovedi« — II. del.

Kostanjevica: 14. 4. jug.-nem.
film »Labinrt smrti«, 17. 4. nem.
film »Brez dokumentov v tui po-
steli«.

Metlika: 12. do 14. 4. amer. bar-
vni film »Zavezanji očel in me-
hiški film »Pod nehom Mehike«, 17.
in 18. 4. angl. film »Darlinge«.

»Krkas« — Novo mesto: 12. do
15. 4. span.-meh.-ital. film »Zlati
naboje«, 16. do 18. 4. slovenski
film »Zgodba, ki je nie«.

Ribnica: 13. in 14. 4. franc. film
»Življenje na dvoru«.

Sevnica: 13. in 14. 4. amer. film
»Črne ostroge«, 17. 4. amer. film
»Legenda o volku«.

Sodražica: 13. in 14. 4. franc.
barv. film »Počitek bojevnikev«.

Sentjerne: 13. in 14. 4. »Zlati
triumf«.

Trebnje: 13. in 14. 4. span. film
»En dan življenja«, 17. 4. nemški
krim. film »Zaklad v londonskem
stolpu«.

Renaultu potrgalo vrata

Jože Setina iz Gotne vasi se je
7. aprila jutraj peljal z osebnim
avtom Renault 4 L iz Mokronoga
v Sevnico. Zri Pijavica se je
umaknil ženskam, ki sta šli ob
levem robu ceste. Zaradi nepri-
merne hitrosti pa je vozilo za-
čelo plesati po cestišču, zdrnilo
v jarek in se prevrnilo. Vsa štiri
vrata so se odrgala. Iz avtomobi-
la sta padla sopotnika in se laže
poškodovala, da so ju morali od-
peljati v novomeško bolnišnico.
Skodo so ocenili na 6000 din.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

ISCEM dekle za pomoč v gospo-
dinstvu in na kmetiji. Jože Ju-
rečič, Lipe 15, p. Ljubljana I.
MIZARSKA POMOČNIKA za
pohištvena dela sprejem takoj.
Prenosišče priskrbijo. Franjo
Vrančar, Ljubljana, Bolgarska
15.

BIFE V LJUBLJANI išče pridno
in pošteno dekle. Hrana in sta-
novanje priskrbijo. Naslov:
Gorenec, Jana Husa št. 1, Ljub-
ljana.

GOSPODINJSKO POMOČNICO k
štirčlanski družini iščem. Cesta
herojev 33, pri Labodu, Novo
mesto.

STANOVANJA
NUJNO POTREBUJEM prazno so-
bo največ za dobo enega leta,
v Novem mestu ali najbližji
okolici. Naslov v upravi lista
(609/68).

UGODNO PRODAJ hišo z gostin-
skim lokalom na dobri točki ob
glavni cesti Sevnica — Krško.
Prodajni nov vinograd in
njivo. Ugoden nakup. Terezija
Kisar, Log 63 pri Sevnici.

NEDOGRAJENO enodružniško hi-
šo ugodno prodam v Grosup-
ljem (čak ali denar). Anton Se-
ver, Malo Hudo 12, Ivančna
Gorica.

PRODAJ stanovanjsko hišo, takoj
vseljivo. Naslov v upravi lista
(589/68).

ISCEM manjšo neopremljeno so-
bo v Novem mestu. Plačam
20.000 — 2.000 mesečno. Naslov
v upravi lista (588/68).

MLADOPOROČENCA brez otrok
iščeta večjo sobo ali sobo in
kuhinja za eno leto. Naslov v
upravi lista (583/68).

PRODAJ hišo v Kočevju. Infor-
macije dobite v trafiki pri cer-
kvi.

SOBO IN KUHINJO oddamo žens-
ki ali zakoncu za pomoč v
gospodinjstvu pri 5-članski dru-
žini (2 otroka). Naslov: Velena
Jančar, Zalog 97 pri Ljubljani.

PRODAJ HIŠO in njive v Birni
vasi. Informacije na Partizanski
11, Novo mesto.

KUPIM enosobno stanovanje ali
večjo sobo v bližini Novega me-
sta. Pevec, Partizanska 2, Novo
mesto.

MOTORNA VOZILA

MOTOR NSU Pretis, skoraj nov,
prevoženih 5900 km, prodam po
zelo nizki ceni, skoraj polovici
n. Naslov v upravi lista pod
»Nova«.

DKW F-11, letnik 1964, poceni
prodam. Informacije popoldne
po telefonu 21-596.

PRODAJ moped, Darovic, Ločna
26, Novo mesto.

PRODAJ nove uvožene prevleke
za Simco 1000 GL. Naslov v
upravi lista (624/68).

PRODAJ
PRODAJ stavbno parcelo v Čr-
nomlju blizu železniške postaje,
v izmeri 6 arov. Naslov v upra-
vi lista (621/68).

PRODAJ mlin za belo in koruzno
moko. Nežka Šega, Ravni dol 1,
Sodražica.

MALO RABLJENO kosilnico »Al-
pina« z žetveno napravo pro-
dam. Nabavljena lansko leto. —
Ponudbe: Ferdo Kobe, postaja
Sevnica.

UGODNO PRODAJ motorno ko-
silnico Avstro-Rapid z Rotax mo-
torjem. Naprava je v odličnem
stanju, z novimi rezervnimi deli.
J. Grebenc, Sajevec 14, p. Rib-
nica na Dolenjskem.

PRODAJ mlin z 80-cm kamni za

mletje vseh žit, hribovito mo-
torno kosilnico, voz in drugo
kmetijsko orodje. Edo Roštohar,
Rožno 48, p. Blanca.

PRODAJ 15 arov njive, možnost
za gradnjo. Jože Sladič, Vel.
Bučna vas 21, Novo mesto.

UGODNO PRODAJ kuhinjsko
opremo in dva polkavca. Karoli-
na Cigoj, Dilančeva 2, Novo
mesto (nad Ribjo restavracijo).

PRODAJ novo 80-basno klaviško
harmoniko znamke Weltmeister,
cena 1100 din. Janez Klobučar,
Ljuban 47, Uršna sela.

PRODAJ klaviško harmoniko
Viktorija v rabljenem stanju.
Naslov v upravi lista (586/68).

ZARADI SELITVE prodam kuhinjs-
ko pohištvo, spalnico in gozd-
no parcelo po zelo ugodni ceni.
Rezka Subanovič, Kosova 4 —
Novo mesto.

PRODAJ skedenj. Alojz Kobe,
Dolž 48, Stopiče.

PO UGODNI ceni prodam gostin-
ski inventar skupaj ali posamez-
no. Ogled na Cesti herojev 13,
Novo mesto.

PRODAJ dobro ohranjeno 4-delno
kuhinjsko kredenco. Ogled vsak
dan popoldne od 16. ure dalje.
Kazakovič, Bršlin 46, Novo me-
sto.

PO UGODNI ceni prodam štedil-
nik »Gorane« na drva in elek-
trični štedilnik »Tobik«. Ogled
vsak dan od 15. ure naprej.
anež Saje, Gubčeva 8, Novo
mesto.

POCENI PRODAJ kompletno na-
dometno napeljavno za elektriko
za dva prostora 10 x 10, rezervo-
ar za vodo 3 m³, električno
klojlo, gumijasto cev 100 mm,
dolžine 15 m, električni gumi ka-
bel 15 m, priključnik za avto 750.
Naslov v upravi lista (591/68).

PRODAJ dobro ohranjen štedilnik
na drva, šivalni stroj »Singers«,
peč »Kontakt« 7500 na gorilno
olje in motor »Primus«. Zobja
vas 116, Novo mesto.

14- in 16-članski gumi voz ugodno
prodam Bule. Jurčkova pot 73,
Ljubljana.

PRODAJ skoraj nov pletilni stroj
»Regina univerzala« še pod ga-
rancijo. Naslov v upravi lista
(635/68).

KUPIM mizarski skobelni stroj,
ponudbe z opisom in navedbo
cene pošljite na naslov: Robert
Bartol, Novo mesto, Zagrebška
12.

RAZNO

UPOKOJENEC 61/67, razvezan,
neodvisen, s primerno pokojni-
no, išče inteligentno ženo za
skupno življenje. Grem tudi na
manjše posestvo v pomoč. Zaže-
lena Stajerska. Resne ponudbe
na upravo lista pod »Ne bo ti
žala«.

POROKA — naj bo spomin nanjo
lep in trajen! Zato izberite mo-
dern prstan pri zlatarju v
Ljubljani. Gosposka 5 (poleg
univerze).

ZAKAJ OBUPUJETE pri zdravlje-
nju svojega kronično obolelega
želodca, jeter ali žolča ali mor-
da drugih prebavil? Uporabljaj-
te vendar rogaško DONAT vo-
do, zdravilo, ki vam ga nudi
narava. V Novem mestu ga do-
bite pri HMEJLNJIKU in STAN-
DARDU (MERCATORJU).

NUJNO POTREBUJEM 500.000 SD
posojila. Vrnem 750.000. Nudim
10-dnevni brezplačni dopust v
Piranu. Ponudbe pod »Gosti-
neci«.

Prav je, da zveste:

Če pismonoša podira...

Prejšnji četrtek smo na tem mestu ome-
nili, da objavljamo v prvem delu Dolenjske-
ga lista poročilo o nepravilnem odnosu enega
izmed pismonoš v Kočevju do naših na-
ročnikov. Zaradi pomanjkanja prostora pa
4. aprila napovedanega sestavka nismo mogli
natisniti in ga objavljamo danes. Videli bo-
ste, da je tesno povezan z vsem, kar smo
pred tednom dni zapisali v tem okviru pod
naslovom »Gre za vaše pravice!«

Iz Kočevja smo pred kratkim dobili vrnjenih
18 Dolenjskih listov, na katerih so bili nalepljeni
listiki: NE SPREJME ali pa ODPOTOVAL. Na neka-
tere časnike je pismonoša s črnilom pripisal: »Ne
sprejme več«, zraven pa dodal neke vrste podpis
(vsi taki »pripisi« so bili narejeni z isto roko).
Hkrati nam je pošta Kočevje vrnila tudi 75 neizter-
janih položnic, na katerih so bile opombe kot »ne
sprejme več lista«, »list odpoveduje« in pod.

Seveda je bila stvar nekam čudna, zlasti še
spričo pritožb posameznih naših naročnikov, da
lista zadnji teden niso dobili. Naš uslužbenec Cveto
Križ je hitro ugotovil, da je bilo 11 opomb na
vrnjenih Dol. listih zlaganih: njihovih lastnikov na-
šega lista niso odpovedali, medtem ko je 7 naro-
čnikov tednik zares odjavilo. — Pri vrnjenih 75 po-
ložnicah pa smo doslej ugotovili, da je v 6 prime-
rih šlo za spremembo naslova (ne za odpovedi),
10 jih je medtem naročnino že plačalo Križu, 10
pa je bilo zares ustavljenih; preostalih 49 naroč-
nikov te dni tov. Križ še obiskuje.

Ugotovili smo torej, da nekdo izmed pismonoš
v Kočevju samovoljno posega v pravice naročnikov
Dolenjskega lista. Medtem ko si na vse načine pri-
zadevamo, da bi po vseh krajih socialistični tisk
kar najbolj razširil in s tem povečevali stopnjo
obveščeni naših občanov, nam nekdo te napore
podira. Ko smo o tem v soboto 30. 3. na seji
uredniškega odbora razpravljali, je prišlo iz Kočev-
ja daljše ekspresno pismo, v katerem nas neki
Janez Kelhar s kočevske pošte prosi, naj mu opro-
stimo njegovo »popolnoma nepremišljeno potezo«,
katere si sam ne bo mogel nikoli odpustiti. Nisem
imel vzroka, kakor tudi zdaj nimam opravičila
za storjeno,» nadaljuje Kelhar v pismu, ko opra-
vičuje svoja dejanja v škodo Dolenjskega lista na
področju Kočevja. Prosi nas, da bi odstopili »od
preganjanja« in pod.

Dolenjski list ne bo nikogar preganjal, nikomur
škodoval. Le boli nas, da nekdo podira, kar tako
prizadevno gradimo in kar nas tudi precej stane.
Ne vemo, kakšni vzroki so vodili Kelharja pri nje-
govem početju; o tem naj se pogovori s svojim
kolektivom. Mi obveščamo o tem vsi javnost sa-
mo zato, da se kaj podobnega ne bi pripetilo še
komu iz vrst naših naročnikov!

Kočevski primer znova kaže, kako zelo smo od-
visni od poštenosti delavcev na naših poštah in
kako važno je, da so v tej zaupni in odgovorni
službi povsod zares samo pošten in dobronisleči
ljudje! Ponovno izjavljamo, da je ogromna večina
delavcev naših pošt vredna vsega zaupanja in ga
tudi uživa. Če pišemo o gornji izjemi, smo to
naredili samo zato, da bi nam tudi v bodoče vsak
naročnik, ki ne dobiva v redu domačega lista,
to tudi sproti javil. Le tako vam lahko zagotovimo
pravice, ki jih imate kot bralci in naročniki s pla-
čano naročnino.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
DOLENJSKEGA LISTA

Ob težki izgubi našega dragega moža, brata, očeta
in starega očeta

ALOJZA BUČARJA

iz Bršlina 35

se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi
zadnji poti, mu darovali cvetje in vence in nam
pomagali v najtežjih trenutkih. Posebno zahvalo
smo dolžni vsem najbližjim sosedom, Zvezi borcev
Bršlina, posebno tov. Zagorcu za njegove poslovljene
besede, ZTP sekciji za vleko Novo mesto, tovarni
perila LABOD, trgovskemu podjetju DOLENJKA in
tovarni zdravil KRKA.

Zalujoci: žena, otroci z družinami ter drugo
sorodstvo

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konferen-
ce SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika,
Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik
(glavni in odgovorni urednik), Rla Bačar, Miloš Ja-
kopec, Marjan Legan, Jože Primo, Jožica Teppy in
Ivan Zoran Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA: vsak četrtek — Posamezna številka 70
par (70 starih din) — Letna naročnina: 32 novih
dinarjev (3200 Sdin), polletna naročnina: 16 novih
dinarjev (1600 Sdin); plačljiva je vnaprej — Za mo-
zemsvo: 50 novih dinarjev (5000 Sdin) oz. 4 ameri-
ške dolarje ali ustrezna druga valuta v vrednosti
4 amer. dolarjev — Tekoči račun pri podr SDK v
Novem mestu: 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN
UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni pre-
dal: 33 — Telefon: (068)-21-227 — Nenaročnih roko-
pisov in fotografij ne vračamo — Tiska: CP »Delo«
v Ljubljani